

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2002. július 19.,
péntek

100. szám

Ára: 700,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

2002: XXIII. tv.	A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény módosításáról	5462
2002: XXIV. tv.	A Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény módosításáról	5483
48/2002. (VII. 19.) OM r.	A távközlés-technikai szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről	5487
48/2002. (VII. 19.) OGY h.	A földbirtok-politikai irányelvekről	5488
49/2002. (VII. 19.) OGY h.	Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben Részes Felek Konferenciájának 1997. évi harmadik ülészakán elfogadott Kiotói Jegyzőkönyvhöz történő csatlakozásról	5489
50/2002. (VII. 19.) OGY h.	Az Állami Számvevőszék alelnökeit jelölő ideiglenes (eseti) bizottság felállításáról szóló 27/2002. (VI. 5.) OGY határozat módosításáról	5489
51/2002. (VII. 19.) OGY h.	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat módosításáról	5489
52/2002. (VII. 19.) OGY h.	A nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek költségvetési támogatásáról szóló 105/2001. (XII. 21.) OGY határozat módosításáról	5490
35/2002. (VII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	5490
36/2002. (VII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	5505
1128/2002. (VII. 19.) Korm. h	Államtitkári juttatások megállapításáról	5508
52/2002. (VII. 19.) ME h.	A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökének felmentéséről ..	5508
53/2002. (VII. 19.) ME h.	A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökének kinevezéséről ...	5508
	A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata	5509
	A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata	5511
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Békés Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	5513

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2002. évi XXIII. törvény

a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi
költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény
módosításáról*

ELSŐ RÉSZ

1. § A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló — módosított — 2000. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Költségvetési Törvény) 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Országgyűlés a 2002. évi központi költségvetés

a) kiadási főösszegét — a 3. § szerinti hiteltörlesztési és államkötvény-visszavásárlási kiadások nélkül — 4 806 436,4 millió forintban, azaz négymillió-nyolcszáz-hatezer-négy százharminchat egész négytized millió forintban,

b) bevételi főösszegét — a 3. § szerinti hitelfelvételből és állampapírok értékesítéséből származó bevételek nélkül — 4 320 354,5 millió forintban, azaz négymillió-háromszázhuszezer-háromszázötvennégy egész öttized millió forintban,

c) hiányát 486 081,9 millió forintban, azaz négyszáz-nyolcvanhatezer-nyolcvanegy egész kilenctized millió forintban

állapítja meg.”

2. § A Költségvetési Törvény 5. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (4)—(10) bekezdés jelölése (5)—(11) bekezdésre változik:

„(4) Az (1) bekezdésben foglalt előirányzat terhére támogatathatók a közalkalmazottak illetményhelyzetének javításával összefüggő kiadások. A támogatás az államháztartás alrendszerében a felügyeleti szervet, a 33. § hatálya alá tartozó önszerveződések esetében a nem állami intézmények fenntartóit, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) által finanszírozott költségvetési szervként működő egészségügyi szolgáltatót illeti meg, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben meghatározott illetmények, illetve illetményarányosan fizetett egyéb keresetelemek garantált mértékének növekedése alapján. A (8) bekezdésben foglalt rendelkezést e támogatás esetében nem kell alkalmaz-

ni. Támogatás illeti meg, továbbá az OEP-ral finanszírozási szerződést kötött, egészségügyi humánszolgáltatást nem költségvetési szervként végző szolgáltatókat, az OEP-ral gyógyító-megelőző ellátásra szerződésben álló szolgáltatókkal egészségügyi szakfeladat végzésére szolgáltatási szerződést kötött egészségügyi vállalkozásokat is. A támogatás megilleti az államháztartás alrendszerétől rendszeres működési támogatásban részesülő állami, illetve önkormányzati többségi tulajdonban levő közhasznú társaságok, alapítványok, valamint a Területi Művelődési Intézmények Egyesülete által működtetett, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény szerinti kötelező közművelődési feladatot ellátó intézményeket, működési engedéllyel rendelkező muzeális intézményeket, nyilvános könyvtárakat, levéltárakat, művészeti intézményeket a velük munkaviszonyban álló alkalmazottak után, valamint a működési engedéllyel rendelkező, illetve nyilvános könyvtári jegyzékben szereplő egyházi gyűjteményeket és a nyilvános magánlevéltárnak minősülő egyházi levéltárakat. A támogatás igénylésének részletes szabályait a pénzügyminiszter határozza meg. A felhasználáshoz szükséges előirányzat-átcsoportosításokra az érintett miniszterekkel egyeztetve a pénzügyminiszter kap felhatalmazást.

(5) A közalkalmazottak illetményemelésével összefüggő egyéb kiadásokra tartalék szolgál a X. Miniszterelnökség fejezet, 12. cím, 2. alcím, 4. jogcím-csoporton, melynek elosztására a Kormány jogosult.”

3. § A Költségvetési Törvény 14. §-ának (1)—(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Feot.) 9/A. §-ának (2) bekezdése szerinti, egy főre megállapított hallgatói normatíva 2001-ben 70 000 Ft/év, 2002-ben 78 400 Ft/év, a doktori képzésben résztvevők egy főre megállapított támogatási normatívája 2001-ben 612 000 Ft/év, 2002-ben 660 000 Ft/év, a köztársasági ösztöndíjban részesülők normatívája 2001-ben 255 000 Ft/év, 2002-ben 275 000 Ft/év, a diákotthoni elhelyezés, illetve az ezt kiváltó lakhatási támogatás normatívája 33 000 Ft/év, a tankönyv- és jegyzettámogatás normatívája 7000 Ft/év.

(2) A katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény 44. §-ának (1) bekezdése szerinti, a Rendőrtiszti Főiskola nappali tagozatos ösztöndíjas hallgatói pénzbeli juttatásának normatívája 2001-ben 204 000 Ft/fő/év, 2002-ben 216 400 Ft/fő/év.”

4. § A Költségvetési Törvény 14. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az egyetemi tanári munkakör garantált illetménye 2001. évben havi 230 000 forint, 2002. évben augusztus 31-ig 245 000 forint. Az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának garantált illetménye 2002. szeptember 1-jétől 360 000 forint.”

* A törvényt az Országgyűlés a 2002. július 16-i ülésnapján fogadta el.

5. § A Költségvetési Törvény 36. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Kormány által 2001. évben újonnan elvállalásra kerülő egyedi kezesség együttes összege nem haladhatja meg az e törvény 1. §-a (1) bekezdésének a) pontjában megállapított kiadási főösszeg 3%-át. A 2002-ben elvállalásra kerülő egyedi kezességek együttes összege nem haladhatja meg az e törvény 1. §-a (2) bekezdésének a) pontjában megállapított kiadási főösszeg 2,5%-át.”

6. § A Költségvetési Törvény 64. §-a (1) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az Országgyűlés a társadalombiztosítási alrendszernek az Ny. Alap és az E. Alap költségvetése összegzéséből adódó)

„b) 2002. évi

ba) bevételi főösszegét 2 281 371,0 millió forintban, azaz kettőmillió-kettőszáznyolcvanegyezer-háromszáz-hetvenegy millió forintban,

bb) kiadási főösszegét 2 298 578,0 millió forintban, azaz kettőmillió-kettőszázkilencvennyolcezer-ötszáz-hetvennyolc millió forintban,

bc) hiányát 17 207,0 millió forintban, azaz tizenhét-ezer-kettőszázhet millió forintban

állapítja meg.”

7. § A Költségvetési Törvény 65. §-a (1) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az Országgyűlés az Ny. Alap)

„b) 2002. évi

ba) bevételi főösszegét 1 279 048,0 millió forintban, azaz egymillió-kettőszázhetvenkilencezer-negyvennyolc millió forintban,

bb) kiadási főösszegét 1 279 048,0 millió forintban, azaz egymillió-kettőszázhetvenkilencezer-negyvennyolc millió forintban,

bc) egyenlegét nulla millió forintban

állapítja meg.”

8. § A Költségvetési Törvény 66. §-a (1) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az Országgyűlés az E. Alap)

„b) 2002. évi

ba) bevételi főösszegét 1 002 323,0 millió forintban, azaz egymillió-kettőezer-háromszázhuszonhárom millió forintban,

bb) kiadási főösszegét 1 019 530,0 millió forintban, azaz egymillió-tizenkilencezer-ötszázharminc millió forintban,

bc) hiányát 17 207,0 millió forintban, azaz tizenhét-ezer-kettőszázhet millió forintban

állapítja meg.”

9. § A Költségvetési Törvény 68. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az ONYF főigazgatója felhatalmazást kap, hogy a 74. § (1) bekezdésében meghatározott kereten belül a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 66. §-a alapján méltányossági nyugellátás, illetve nyugdíjemelés megállapítását engedélyezze.”

10. § A Költségvetési Törvény 70. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A LXXII. Egészségbiztosítási Alap fejezet, 2. cím, 3. alcím, 1. jogcím-csoport, 13. Célelőirányzatok jogcím 2002. évi kiadási előirányzata túlteljesülhet — a X. Miniszterelnökség fejezetből történő pénzeszköztáadás terhére — az OEP-ral finanszírozási szerződést kötött egészségügyi szolgáltatóknál foglalkoztatottak és/vagy közszolgáltatást végzők körében az alkalmazottak esetében béremelés, a vállalkozók esetében támogatás címen.”

11. § A Költségvetési Törvény 74. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap fejezet, 2. cím, 1. alcím, 4. jogcím-csoport, 1. Méltányossági alapon megállapításra kerülő nyugellátás jogcím előirányzata, valamint a 3. Méltányossági alapon megállapításra kerülő nyugdíjemelés jogcím előirányzata különös méltányulást érdemlő körülmények esetén (ideértve az E. Alapból finanszírozott nyugellátásokat is) nyugellátás megállapítására, illetve nyugdíjemelésre használható fel.”

12. § A Költségvetési Törvény 109. §-ának (1) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg)

„l) az OEP-ral finanszírozási szerződést kötött, nem költségvetési szervként működő egészségügyi szolgáltatóknál, továbbá az OEP-ral gyógyító-megelőző ellátásra szerződésben álló szolgáltatókkal egészségügyi szakfeladat végzésére szolgáltatási szerződést kötött egészségügyi vállalkozásoknál a 2002. évi rendkívüli béremelés végrehajtásának, illetve a támogatás felhasználásának szabályait.”

13. § A Költségvetési Törvény 109. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter, hogy

a) rendeletben szabályozza a költségvetési viszontgarancia feltételeit, részletes szabályait,

b) a XXII. Pénzügyminisztérium fejezet, 25. cím, 2. alcím, 3. jogcím-csoport Nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesülők egyszeri juttatása előirányzatát az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium fejezetéhez átcsoportosítsa.”

14. § (1) A Költségvetési Törvény 109. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, és az eredeti (2)—(9) bekezdés számozása (3)—(10) bekezdésre változik:

„(2) Az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt, hogy

a) az előző évek előirányzat-maradványaiból 2002. évben átcsoportosítást hajthasson végre,

b) a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 79. §-ának (1) bekezdése szerinti üzemben tartási díj 2002. július—december hónapokra esedékes összegének megfizetését átvállalja. Az összeg megállapításának alapja: a 2001. évben ténylegesen beszedett üzemben tartási díjbevétel 107%-ának 50%-a, csökkentve 9,55% (áfával növelt) beszedési költséggel,

c) az 58. §-ban 2002. évben megállapított havi 740 forint üzemben tartási díjat 2002. július 1-jét követően nem kell beszedni.”

(2) A Költségvetési Törvény 109. §-a a következő (11) bekezdéssel egészül ki:

„(11) Felhatalmazást kap az oktatási miniszter, hogy a XI. Belügyminisztérium fejezet, 19. cím, 15. alcímből (Közüktatási gyermekétkeztetés rászorultsági alapú támogatása) nyújtandó támogatás igénylési feltételeit, az egyes intézményfenntartók számára jutó támogatás meghatározásának módját, a támogatással történő elszámolás részletes szabályait — a belügyminiszter, az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, a gyermek-, ifjúsági és sportminiszter, valamint a pénzügyminiszter véleményének kikérésével — 2002. július 31-ig közleményben határozza meg, és a közlemény alapján gondoskodik a szükséges felmérés Államháztartási Hivatalon keresztül történő elvégzéséről, az intézményfenntartók számára járó támogatási összeg meghatározásáról.”

(3) A Költségvetési Törvény 109. §-a a következő (12) bekezdéssel egészül ki:

„(12) Az Országgyűlés felhatalmazza az egészségügyi, szociális és családügyi minisztert, hogy engedélyezze a nyugellátásban részesülő személyek évközi kiegészítő nyugellátás emelése és az egyszeri juttatása végrehajtásával összefüggésben a LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap fejezet, 5. cím, 1. alcím, 1. előirányzat-csoport, 1. Személyi juttatások, 2. Munkaadókat terhelő járulékok, 3. Dologi kiadások kiemelt előirányzatok 2002. évi kiadási előirányzatai tétel elszámolás alapján történő túlteljesítését.”

15. § A Költségvetési Törvény 119. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„119. § (1) 2002. július hónapban 19 000 forint egyszeri juttatásban részesül minden olyan személy, aki 2002. július hónapban

a) öregségi nyugdíjban (ideértve a bányásznyugdíjat, a korengedményes nyugdíjat, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíját, a szolgálati nyugdíjat és az előnyugdíjat),

b) rokkantsági nyugdíjban,

c) baleseti rokkantsági nyugdíjban,

d) özvegyi vagy szülői nyugdíjban,

e) árvaellátásban,

f) baleseti hozzátartozói nyugellátásokban,

g) mezőgazdasági szövetkezeti öregségi, munkaképtelenségi vagy özvegyi járadékban,

h) mezőgazdasági szakszövetkezeti tagok növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi vagy özvegyi járadékában,

i) átmeneti járadékban,

j) rendszeres szociális járadékban,

k) egészségkárosodási járadékban,

l) vakok személyi járadékában,

m) rokkantsági járadékban,

n) központi szociális segélyben,

o) házastársi pótlékban,

p) házastárs után járó jövedelempótlékban,

q) nemzeti helytállásért elnevezésű pótlékban,

r) nemzeti gondozási díjban,

s) hadirokkant-járadékban,

t) hadiözvegyi járadékban,

u) hadiárva-járadékban,

v) hadigondozott családtag járadékában részesül.

(2) Az egyszeri juttatás személyenként egy jogcímen jár.

(3) Az intézkedés végrehajtásának részletes szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.”

16. § (1) A Költségvetési Törvény 1. számú mellékletének 2002. évi adatai a következők szerint változnak:

a) A X. Miniszterelnökség fejezet, 9. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 2. Célelőirányzatok alcím, 2. Országképépítés és tájékoztatási feladatok jogcím-csoport támogatási előirányzata 1 745,3 millió forintra, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 3. Dologi kiadások kiemelt előirányzat kiadási előirányzata 1 719,2 millió forintra, 3. Kulturális kiadványok jogcím-csoport támogatási előirányzata 206,3 millió forintra, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 3. Dologi kiadások kiemelt előirányzat kiadási előirányzata 206,3 millió forintra, 4. Költségvetési tájékoztató jogcím-csoport támogatási előirányzata 0,0 millió forintra, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 3. Dologi kiadások kiemelt előirányzat kiadási előirányzata 0,0 millió forintra, 5. Gazdaságfejlesztési eszközprogram jogcím-csoport támogatási előirányzata 559,0 millió forintra, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 3. Dologi kiadások kiemelt előirányzat kiadási előirányzata 559,0 millió forintra változik, az alcím kiegészül a 66. Az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutatóintézete Közalapítvány jogcím-csoporttal, melynek támogatási előirányzata 50,0 millió forint, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 5. Egyéb működési célú támogatások, kiadások kiemelt előirányzata 50,0 millió forint, 67. Politikatörténeti Alapítvány támogatása jogcím-csoporttal, melynek támogatási előirányzata 14,0 millió forint, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 5. Egyéb működési célú támogatások, kiadások kiemelt előirányzata 14,0 millió forint, valamint a 68. Nagy Imre Alapítvány támogatása jogcím-csoporttal, melynek támogatási előirányzata 14,0 millió forint, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 5. Egyéb működési célú támogatások, kiadások kiemelt előirányzata 14,0 millió forint, a 10. Fejezeti tartalék alcím kiadási és támogatási előirányzata 385,8 millió forintra, az 1—9. cím összesen kiadási előirányzata 80 058,5 millió forintra, támogatási

előirányzata 64 304,9 millió forint, 12. Tartalékok cím, 1. Költségvetés általános tartaléka alcím kiadási előirányzata 81 995,6 millió forint, 2. Céltartalékok alcím, 1. Különféle személyi kifizetések jogcím-csoport kiadási előirányzata 117 919,0 millió forint, az alcím kiegészül a 4. Közalkalmazottak illetményemelésével összefüggő egyéb kiadások tartaléka jogcím-csoporttal, melynek kiadási előirányzata 2 500,0 millió forint, a X. fejezet összesen kiadási előirányzata 313 082,2 millió forint, támogatási előirányzata 89 425,1 millió forint, változik.

b) A XI. Belügyminisztérium fejezet, 19. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím kiegészül a 15. Köznevelési gyermekétkeztetés rászorultsági alapú támogatása alcímmel, melynek támogatási előirányzata 4 714,8 millió forint, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport, 5. Egyéb működési célú támogatások, kiadások kiemelt előirányzat kiadási előirányzata 4 714,8 millió forint, az 1—19. cím összesen kiadási előirányzata 245 532,7 millió forint, támogatási előirányzata 245 423,2 millió forint, a XI. fejezet összesen kiadási előirányzata 798 987,3 millió forint, támogatási előirányzata 219 372,8 millió forint, változik.

c) A XX. Oktatási Minisztérium fejezet, 11. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 2. Normatív finanszírozás alcím, 1. Felsőoktatási intézmények hallgatóinak pénzbeli juttatásai központi előirányzata jogcím-csoport támogatási előirányzata 2 166,1 millió forint, 1. Működési költségvetés előirányzat-csoport kiegészül a 4. Ellátottak pénzbeli juttatásai kiemelt előirányzattal, melynek kiadási előirányzata 850,0 millió forint, 5. Egyéb működési célú támogatások, kiadások kiemelt előirányzat kiadási előirányzata 1 316,1 millió forint, az 1—11. cím összesen kiadási előirányzata 307 145,7 millió forint, támogatási előirányzata 186 404,5 millió forint, a XX. fejezet összesen kiadási előirányzata 307 145,7 millió forint, támogatási előirányzata 186 404,5 millió forint, változik.

d) A XXII. Pénzügyminisztérium fejezet, 17. Egyéb költségvetési kiadások cím kiegészül a 2. Üzemben tartási díj átvállalása alcímmel, melynek kiadási előirányzata 7 204,4 millió forint, 19. Vállalkozások költségvetési befizetései cím, 1. Társasági adó alcím bevételi előirányzata 343 000,0 millió forint, 2. Pénzügyintézetek társasági adója alcím bevételi előirányzata 34 400,0 millió forint, 4. Vám és importbefizetések alcím bevételi előirányzata 120 000,0 millió forint, 5. Játékadó-bevétel alcím bevételi előirányzata 39 972,0 millió forint, 20. Fogyasztáshoz kapcsolt adók cím, 1. Általános forgalmi adó alcím bevételi előirányzata 1 357 000,0 millió forint, 2. Fogyasztási és jövedéki adó alcím bevételi előirányzata 581 900,0 millió forint, 21. Lakosság költségvetési befizetései cím, 1. Személyi jövedelemadó alcím bevételi előirányzata 920 042,2 millió forint, 25. Családi támogatások, egyéb szociális ellátások és költségtérítések cím, 1. Családi támogatások alcím, 1. Családi pótlék és iskoláztatási támogatás jogcím-csoport kiadási előirányzata 153 000,0 millió forint, 2. Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások alcím kiegészül a 3. Nyugdíjszerű rendszeres

szociális ellátásban részesülők egyszeri támogatása jogcím-csoporttal, melynek kiadási előirányzata 6 300,0 millió forint, 26. Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz cím, 1. Nyugdíjbiztosítási Alap támogatása alcím, 2. Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak támogatása jogcím-csoport kiadási előirányzata 185 174,6 millió forint, 2. Egészségbiztosítási Alap támogatása alcím kiadási előirányzata 69 665,0 millió forint, a XXII. fejezet összesen kiadási előirányzata 1 047 231,7 millió forint, bevételi előirányzata 3 748 011,7 millió forint, változik.

(2) A Költségvetési Törvény 20. számú mellékletének 2002. évi adatai a következők szerint változnak:

A LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap fejezet, 1. Nyugdíjbiztosítási ellátások fedezetéről szolgáló bevételek cím, 6. Központi költségvetési hozzájárulások alcím, 5. Központi költségvetésben tervezett pénzeszköz-átadás jogcím-csoport bevételi előirányzata 185 174,6 millió forint, 7. Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek alcím, 3. Kifizetések visszatérülése és egyéb bevételek jogcím-csoport bevételi előirányzata 3 171,0 millió forint, 2. Nyugdíjbiztosítási ellátások kiadásai cím, 1. Nyugellátások alcím, 4. Egyösszegű méltányossági kifizetések jogcím-csoport kiegészül a 3. Méltányossági alapon megállapításra kerülő nyugdíjemelés jogcímmel, melynek kiadási előirányzata 400,0 millió forint, az alcím kiegészül az 5. Egyszeri nyugdíj-juttatás jogcím-csoporttal, melynek kiadási előirányzata 46 100,0 millió forint, a LXXI. fejezet összesen kiadási előirányzata 1 279 048,0 millió forint, bevételi előirányzata 1 279 048,0 millió forint, változik.

(3) A Költségvetési Törvény 21. számú mellékletének 2002. évi adatai a következők szerint változnak:

A LXXII. Egészségbiztosítási Alap fejezet, 1. Egészségbiztosítási ellátások fedezetéről szolgáló bevételek cím, 1. Munkáltatói egészségbiztosítási járulék alcím bevételi előirányzata 520 384,2 millió forint, 2. Biztosított egészségbiztosítási járulék alcím, 1. Biztosított által fizetett egészségbiztosítási járulék jogcím-csoport bevételi előirányzata 125 860,0 millió forint, 6. Központi költségvetési hozzájárulások alcím, 6. Központi költségvetésből átadott pénzeszköz jogcím-csoport bevételi előirányzata 69 665,0 millió forint, 2. Egészségbiztosítási ellátások kiadásai cím, 1. Nyugellátások alcím kiegészül az 5. Egyszeri nyugdíj-juttatás jogcím-csoporttal, melynek kiadási előirányzata 7 500,0 millió forint, 3. Természetbeni ellátások alcím, 1. Gyógyító-megelőző ellátás jogcím-csoport, 1. Háziorvosi, háziorvosi ügyeleti ellátás jogcím kiadási előirányzata 45 452,1 millió forint, 3. Fogászati ellátás jogcím kiadási előirányzata 16 194,2 millió forint, 4. Gondozóintézeti gondozás jogcím kiadási előirányzata 10 125,8 millió forint, 5. Betegszállítás és orvosi rendelőnyű halottszállítás jogcím kiadási előirányzata 4 816,5 millió forint, 6. Járóbeteg-szakellátás jogcím kiadási előirányzata 72 706,7 millió forint, 8. Műveskezelés jogcím kiadási előirányzata 13 059,8 millió forint, 10. Fekvőbeteg-szakellátás jogcím kiadási előirányzata 290 630,7 millió forint, 13. Célelőirányzatok jogcím kiadási előirányzata

5 348,4 millió forint, 4. Gyógyszertámogatás jogcím-csoport kiadási előirányzata 199 035,0 millió forint, 5. Gyógyászati segédeszköz támogatás jogcím-csoport kiadási előirányzata 27 654,0 millió forint, a LXXII. fejezet összesen kiadási előirányzata 1 019 530 millió forint, bevételi előirányzata 1 002 323,0 millió forint változik.

MÁSODIK RÉSZ

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosítása

17. § (1) A közalkalmazottak jogállásáról szóló — módosított — 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 79/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„79/B. § A felsőoktatási intézményben — e törvény 2. számú mellékletében meghatározott — oktatói, valamint a központi költségvetési szervnél (ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó, költségvetési rendben gazdálkodó intézményt is) tudományos kutatói munkakört betöltő közalkalmazottak előmeneteli és illetményrendszerére e törvény 61., 63., 66., 71., 74. és 75. §-ában foglaltak nem alkalmazhatók. A 62., 64. és 65. §-ban foglaltak csak e törvény 57. § (1) bekezdése tekintetében alkalmazhatók.”

(2) A Kjt. 79/D. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„79/D. § A felsőoktatási intézményben oktatói munkakört, valamint a tudományos kutatói munkakört betöltő közalkalmazottak garantált illetményét e törvény 2. számú melléklete szerint kell meghatározni az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozata garantált illetményének költségvetési törvényben rögzített összege százalékos arányában. E rendelkezéseket kell alkalmazni a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 10/A. §-a alapján Széchenyi Professzori Ösztöndíjban részesülő közalkalmazottak esetén is.”

(3) A Kjt. a következő új 79/D. §-sal egészül ki, ezzel egyidejűleg az előző bekezdéssel megállapított 79/D. § számítása 79/E. §-ra változik:

„79/D. § (1) A felsőoktatási intézményben az egyetemi tanári, az egyetemi docensi, a főiskolai tanári és a főiskolai docensi, továbbá a központi költségvetési szervnél (ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó, költségvetési rendben gazdálkodó intézményt is) a kutatóprofesszori, a tudományos tanácsadói és a tudományos főmunkatársi munkakörök három fizetési fokozatra tagozódnak. A felsőoktatási intézményben az egyetemi adjunktusi és a főiskolai adjunktusi munkakörök két fizetési fokozatra tagozódnak, amennyiben az egyetemi adjunktusi és a főiskolai adjunktusi munkakört a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 123. §-ának (2) bekezdése szerint határozatlan időre kinevezett közalkalmazott tölti be.

(2) A közalkalmazott fizetési fokozatát a bármely felsőoktatási intézménynél, illetve a központi költségvetési szervnél (ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához

tartozó, költségvetési rendben gazdálkodó intézményt is) az adott munkakörben — a megbízási jogviszony kivételével — munkavégzésre irányuló jogviszonyban töltött ideje alapján kell megállapítani. Ha azonos időtartam alatt egyidejűleg több, az adott munkakörben munkavégzésre irányuló jogviszony vehető figyelembe, közülük csak egy számítható be.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt munkakört betöltő közalkalmazott magasabb fizetési fokozatba az adott munkakörben az előző fizetési fokozatban eltöltött

a) egyetemi tanár, főiskolai tanár, kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó esetén öt évet követően,

b) egyetemi docens, főiskolai docens, tudományos főmunkatárs, továbbá határozatlan időre kinevezett egyetemi adjunktus, főiskolai adjunktus esetén tíz évet követően lép, ha a (4) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel. A közalkalmazottat a tárgyév első napján kell a magasabb fizetési fokozatba besorolni.

(4) A második és a harmadik fizetési fokozatba sorolás feltétele, hogy a közalkalmazott megfeleljen az adott fizetési fokozathoz a munkáltatónak a munkakörre vonatkozó szabályzatában meghatározott oktatói, kutatói követelménynek.

(5) A (3) bekezdés szerinti fizetési fokozatok közötti várakozási időbe nem számíthatók be a 22. § (3) bekezdésében említett időtartamok.

(6) Munkakör változása esetén a közalkalmazottat az új munkakörének első fizetési fokozatába kell besorolni. Ettől eltérően a korábbi fizetési fokozattal azonos fizetési fokozatba kell a közalkalmazottat besorolni akkor, ha olyan munkakörbe kerül, amelyre a 2. számú melléklet az előző besorolásához tartozó arányszámmal azonos arányszámot állapít meg.”

(4) A Kjt. 1. számú melléklete helyébe e törvény *1. számú melléklete* lép.

(5) A Kjt. 2. számú melléklettel egészül ki e törvény *2. számú melléklete* szerint.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosítása

18. § (1) Az államháztartásról szóló — módosított — 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 41. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Kormány pótköltségvetési törvényjavaslatot köteles az Országgyűlés elé terjeszteni, ha év közben a központi költségvetés, a társadalombiztosítási alapok és az elkülönített állami pénzalapok együttes egyenlegeinek a költségvetési törvényben megállapított összege a jóváhagyottól legalább ezek kiadásí főösszege együttes összegének 5 százalékaival tér el.”

(2) Az Áht. 50. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„50. § (1) A pénzügyminiszter április 15-éig — az országgyűlési képviselők általános választásának évében legkésőbb

sőbb június 30-áig — elkészíti és a Kormány elé terjeszti a következő évre vonatkozó gazdaságpolitikai elképzeléseinek alapuló költségvetési politika fő irányait és a költségvetési tervezés fő kereteit meghatározó költségvetési irányelveket.

(2) Az országgyűlési képviselők általános választásának évében, illetőleg a polgármesterek és a helyi önkormányzati képviselő-testületek tagjai általános választásának évében a választás napját (első forduló) megelőző 30 nappal

a) az államháztartás állapotáról a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára, saját fejezeteik tekintetében

b) a közigazgatási államtitkárok,

c) az országos hatáskörű szervek vezetői,

d) az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatója,

e) az Országos Egészségbiztosítási Pénztár főigazgatója,

f) a jegyző, főjegyző, körjegyző, megyei főjegyző

részletes jelentést tesznek közzé pénzügyi helyzetükről és a választási ciklusban keletkezett, későbbi éveket terhelő pénzügyi determinációkról, kötelezettségekről.”

*Az állam tulajdonában lévő
vállalkozói vagyon értékesítéséről szóló
1995. évi XXXIX. törvény módosítása*

19. § (1) Az állam tulajdonában lévő vállalkozói vagyon értékesítéséről szóló — módosított — 1995. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Priv. törvény) 1. §-a a következő (10) bekezdéssel egészül ki:

„(10) Az ÁPV Rt. a Kormány felhatalmazása alapján többségi állami tulajdonú gazdasági társasággal — kivéve az ÁPV Rt. hozzárendelt vagyonába tartozó gazdasági társaságokat — az annak rendelkezése alatt álló vagyon értékesítésére és az értékesítésig történő kezelésére szerződést köthet. Az értékesítésre jelen törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.”

(2) A Priv. törvény 13. §-a a következő új (4) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a (4) bekezdés számozása (5) bekezdésre változik:

„(4) Az igazgatóság tagjai e jogviszonyuk megszűnésétől számított 2 évig nem lehetnek az ÁPV Rt. felügyelő bizottságának tagjai.”

(3) A Priv. törvény 14. §-ának (1)–(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ÁPV Rt. működését kilenc-tizenegy tagból álló felügyelő bizottság ellenőrzi. A felügyelő bizottság elnökének és tagjainak megbízatása az ÁPV Rt. megszűnéséig, de legfeljebb három évre szól, ugyanakkor ezen időtartam alatt is visszahívhatók. Az ÁPV Rt. esetében a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény 36. §-a nem alkalmazható.

(2) A felügyelő bizottság elnökét a Kormány az Állami Számvevőszék javaslatára nevezi ki, illetve hívja vissza. A felügyelő bizottság tagjává az országgyűlési képviselőcsoportok által jelöltek közül képviselő-csoportonként

egy-egy személyt a Kormány nevez ki. A felügyelő bizottságba az Országos Munkaügyi Tanács munkáltatói, illetve munkavállalói oldala is jelöl egy-egy személyt. A Kormány köteles az utóbbi két személyt a felügyelő bizottság tagjának kinevezni, az összeférhetetlenség esetét kivéve. A felügyelő bizottság tagja országgyűlési képviselő nem lehet.”

(4) A Priv. törvény 19. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az ÁPV Rt. vezérigazgatója és vezérigazgató-helyettesei alkalmazásuk megszűnésétől számított két évig nem lehetnek az ÁPV Rt. felügyelő bizottságának tagjai.”

(5) A Priv. törvény 19/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„19/A. § Az ÁPV Rt. igazgatóságának és felügyelő bizottságának tagjai a kinevezésüktől számított 30 napon belül, majd azt követően évente, vezető alkalmazottai a kinevezésüktől számított 30 napon belül, majd azt követően kétévente a köztisztviselőkre vonatkozó szabályok szerint vagyony nyilatkozatot tesznek.”

(6) A Priv. törvény melléklete helyébe e törvény 3. számú melléklete lép.

*A személyi jövedelemadóról szóló
1995. évi CXVII. törvény módosítása*

20. § (1) A személyi jövedelemadóról szóló — módosított — 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja. tv.) 33. §-ának (1)–(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A számított adót adójóváírás csökkenti, amely egyenlő

a) a 2002. január 1.—augusztus 31. közötti időszakra elszámolt bér 10 százalékal, de legfeljebb jogosultsági hónaponként 3000 forinttal,

b) a 2002. szeptember 1.—december 31. közötti időszakra elszámolt bér 18 százalékal, de legfeljebb jogosultsági hónaponként 9000 forinttal,

feltéve, hogy a magánszemély adóbevallásában bevallott vagy az adóbevallást helyettesítő elszámolásban elszámolt éves összes jövedelme az adótábla legmagasabb kulcsú sávjának kezdő összegét (a továbbiakban: jogosultsági határ) nem haladja meg.

(2) Ha a magánszemély (1) bekezdés szerinti éves összes jövedelme meghaladja a jogosultsági határt, de nem éri el a jogosultsági határ 333 333 forinttal növelt összegét, akkor az adójóváírás összege egyenlő az (1) bekezdésben meghatározott összegnek a jogosultsági határ feletti jövedelem 18 százalékat meghaladó részével.”

(2) Az Szja. tv. 40. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A családi kedvezmény az eltartottak létszámától függően kedvezményezett eltartotanként és jogosultsági hónaponként

a) egy eltartott esetén 3000 forint,

b) kettő eltartott esetén 4000 forint,
c) három és minden további eltartott esetén 10 000 forint.”

(3) Az Szja. tv. 47. §-a (5) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A munkáltató, a bér kifizetője az adóelőleg levonásánál figyelembe veszi:)

„c) a havi adójóváírást — amely, figyelemmel az adójóváírásra vonatkozó rendelkezésekre is, a 2002. január 1.—augusztus 31. közötti időszak esetében az adott havi rendszeres és nem rendszeres bér 10 százaléka, de legfeljebb havi 3000 forint, a 2002. szeptember 1.—december 31. közötti időszak esetében az adott havi rendszeres és nem rendszeres bér 18 százaléka, de legfeljebb havi 9000 forint — feltéve, hogy a magánszemély írásban nem kéri ennek mellőzését;”

(4) Az Szja. tv. 1. számú mellékletének 4. pontja az alábbi 4.7. alponttal egészül ki:

(Egyes tevékenységekhez kapcsolódóan adómentes:)

„4.7. A Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj, valamint kormányrendeletben szabályozott feltételek alapján két- és többoldalú nemzetközi oktatási együttműködési megállapodás keretében az oktatási miniszter által a Magyar Ösztöndíj Bizottság vagy a Magyar Ösztöndíj Bizottság Irodája javaslatára adományozott ösztöndíj, egyéb juttatás.”

(5) Az Szja. tv. 1. számú mellékletének 7. pontja a következő 7.9. alponttal egészül ki:

(Egyéb indokkal adómentes:)

„7.9. A Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvény vagy a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak költségvetéséről szóló törvény alapján az állami költségvetés terhére elengedett vagy átvállalt kötelezettség összege.”

Az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről szóló 1997. évi LXXIV. törvény módosítása

21. § (1) Az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről szóló 1997. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Alk. tv.) 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) A közteherjegy forgalmazója a közteherjegy ellenértékének forgalmazási költséggel csökkentett részét — külön jogszabályban foglaltak szerint — átutalja a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) által vezetett KESZ-re. A Kincstár ezen összegből 47%-ot a Nyugdíjbiztosítási Alapnak, 47%-ot az Egészségbiztosítási Alapnak, 6%-ot a Munkaerőpiaci Alapnak utal át.

(2) Ha a munkáltató AM könyvvel munkanélkülit foglalkoztat, a mellékletben meghatározott csökkentett mértékű közteherjegyet kell lerónia. A közteherjegy általános mértéke és a munkáltató által a munkanélküli foglalkozta-

tására tekintettel lerótt közteherjegy értéke közötti különbözetnek megfelelő összeget — külön jogszabályban foglaltak szerint — a Munkaerőpiaci Alapból át kell utalni a Kincstár által vezetett KESZ-re. A munkáltató részére munkanélküli foglalkoztatására tekintettel ily módon nyújtott támogatás részletes szabályait a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletben határozza meg.”

(2) Az Alk. tv. 8. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § (1) Az Szja. és az Art. rendelkezéseinek alkalmazásában a munkavállaló bérjövödelmeként a kifizetett munkadíj sávjához tartozó — a melléklet szerinti — ellátási alapot, befizetett adóelőlegként ezen ellátási alap 0%-át kell figyelembe venni.”

(3) Az Alk. tv. melléklete helyébe e törvény 4. számú melléklete lép.

A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény módosítása

22. § (1) A termőföldről szóló — módosított — 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tft.) 3. §-ának l) — n) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„l) *kiegészítőtevékenység*: falusi és agroturizmus, kézművesipari tevékenység, fűrészáru-feldolgozás, elsődleges élelmiszer-feldolgozás, a mezőgazdasági tevékenység során keletkezett melléktermékek, növényi és állati eredetű hulladék hasznosítása, nem élelmiszer-célú feldolgozása, valamint az ezekből a termékekből keletkezett termékek közvetlen termelői értékesítése, mezőgazdasági szolgáltatás;

m) helyben lakó:

1. az a magánszemély, akinek bejelentett lakóhelye legalább három éve azon a településen van, amelynek közigazgatási területén a termőföld vagy tanya fekszik;

2. az a magánszemély, akinek legalább három éve a bejelentett lakóhelye olyan településen van, amelynek közigazgatási határa a termőföld vagy tanya fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 15 km távolságra van;

3. az i) pont 3. alpontja szerinti szakirányú képzettséggel rendelkező, helyben lakást és mezőgazdasági tevékenység élethivatásszerű folytatását vállaló magánszemély;

4. az olyan jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet, amelynek bevétele több mint 50%-ban a k) és l) pontok szerinti mezőgazdasági és kiegészítő tevékenységből származik, és székhelye az 1—2. alpontban meghatározott településen van; és

5. természetes személy esetében családi gazdálkodó vagy nyilvántartási (regisztrációs) számmal rendelkező őstermelő, illetőleg egyéni mezőgazdasági vállalkozó, vagy a 4. alpont alatti szervezet természetes személy tagja vagy részvényese;

n) helyben lakó szomszéd: az a helyben lakó, akinek a tulajdonában vagy használatában lévő termőföld vagy tanya közvetlenül szomszédos az adásvétel, illetve a haszonbérlet tárgyát képező termőfölddel vagy tanyával.”

(2) A Tft. 5. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (2)—(5) bekezdés jelölése (3)—(6) bekezdésre változik:

„(2) A belföldi magánszemély nem szerezheti meg a termőföld tulajdonjogát, ha az annak fekvése szerinti településen az ő és közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § *b*) pont] tulajdonában lévő termőföld mennyisége a megszerezni kívánttal együtt meghaladná a település összes termőföld területének egynegyedét vagy az ezer hektárt.”

(3) A Tft. 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § (1) Termőföld vagy tanya eladása esetén — ha törvény másként nem rendelkezik — az alábbi sorrendben elővásárlási jog illeti meg:

a) a haszonbérlet, felesbérlet és részesművelőt; jogi személy vagy jogi személyiség nélküli más szervezet haszonbérlet esetén annak helyben lakó természetes személy tagját, illetve helyben lakó részvényesét;

b) a helyben lakó szomszédot;

c) a helyben lakót;

d) a magyar államot a Nemzeti Földalapról szóló törvényben foglaltak szerint.

(2) Az (1) bekezdés *b)*—*c)* pontjában meghatározott jogosulti csoportokon belül az elővásárlási jog gyakorlásának sorrendje a következő:

a) a családi gazdálkodó;

b) nyilvántartási (regisztrációs) számmal rendelkező őstermelő, illetőleg egyéni mezőgazdasági vállalkozó;

c) jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli más szervezet esetén annak helyben lakó természetes személy tagja vagy helyben lakó részvényese.

(3) Az (1) bekezdés szerinti elővásárlási jog nem áll fenn a közeli hozzátartozók [Ptk. 685. § *b*) pont] és a tulajdonostársak közötti adásvétel esetén, valamint olyan külterületi földrészlet eladása esetén, amely a törvény hatálybalépéséig zártkertinek minősült.

(4) Az (1)—(2) bekezdés szerinti sorrend az elővásárlásra jogosultak egymás közötti viszonyában is irányadó.

(5) Az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az elővásárlási jogot akkor lehet gyakorolni, ha a haszonbérleti jogviszony (felesbérlet, részesművelés) legalább három éve fennáll. Ha a haszonbérlet (felesbérlet, részesművelő) jogi személy vagy jogi személyiség nélküli más szervezet, ennek tagja, illetve részvényese esetén további feltétel a legalább hároméves tagi, illetve részvényesi jogviszony.”

(4) A Tft. a következő 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § A haszonbérlet — termelési integráció megvalósítása érdekében — a haszonbérbe adó hozzájárulásával megállapodhat más termőföldet használó személlyel, hogy a termőföld használatát határozott időre átengedi. A megállapodást és a haszonbérbe adó hozzájárulását írásba kell foglalni. A földhasználat átengedése — ha a felek

másképpen nem rendelkeznek — nem érinti a haszonbérletnek a haszonbérbe adóval szemben fennálló kötelezettségeit.”

(5) A Tft. 13. §-ának (1)—(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Belföldi magán- és jogi személy, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet a termőföldre vonatkozó haszonbérleti szerződést legfeljebb a (2)—(4) bekezdések szerinti határozott időre kötheti meg.

(2) A haszonbérleti szerződés leghosszabb időtartama a (3)—(4) bekezdésben foglalt kivételekkel legfeljebb húsz év lehet.”

(6) A Tft. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. § (1) A termőföldre és tanyára az alábbi sorrendben előhaszonbérleti jog illeti meg:

a) a volt haszonbérlet, illetve ha a volt haszonbérlet a tulajdonos hozzájárulásával ültetvényt telepített vagy halastavat létesített, az általa kijelölt személyt feltéve, hogy a haszonbérlet nem a tulajdonos azonnali hatályú felmondása következtében szűnt meg;

b) a helyben lakó szomszédot;

c) a helyben lakót.

(2) Az (1) bekezdés *b)*—*c)* pontjában meghatározott jogosulti csoportokon belül az előhaszonbérleti jog gyakorlásának sorrendje a következő:

a) a családi gazdálkodó;

b) nyilvántartási (regisztrációs) számmal rendelkező őstermelő, egyéni mezőgazdasági vállalkozó;

c) jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet.

(3) Az (1) bekezdés szerinti előhaszonbérleti jog nem áll fenn közeli hozzátartozók [Ptk. 685. § *b*) pont] közötti haszonbérleti szerződés esetében, valamint olyan külterületi földrészlet haszonbérbe adása esetén, amely a törvény hatálybalépéséig zártkertinek minősült.

(4) Az (1)—(2) bekezdés szerinti sorrend az előhaszonbérletre jogosultak egymás közötti viszonyában is irányadó.”

(7) A Tft. a 24. §-t követően a következő alcímmel és 24/A. §-sal egészül ki:

„Szívességi földhasználat

24/A. § (1) A tulajdonos a termőföld vagy tanya használatát közeli hozzátartozójának [Ptk. 685. § *b*) pont] ingyenesen átengedheti.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés a termőföld vagy tanya használatának nem a hozzátartozó javára történő ingyenes átengedésére irányuló szerződések érvényességét nem érinti.”

(8) A Tft. 25/A. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Aki saját tulajdonú vagy olyan termőföldet használ, amely közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § *b*) pont] tulajdonában vagy más jogcímen a rendelkezése alatt áll, a földrészlet vagy földrészletek (1) bekezdés szerinti adatait köteles a földhivatalnál a használatba vételtől számított har-

minc napon belül bejelenteni. Ha a használó nem a tulajdonos, a bejelentést a tulajdonosnak is alá kell írnia.”

(9) A Tft. 27. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tulajdonos szétszórt termőföldjeinek gyors, egyszerű eljárás keretében történő összevonása, valamint az állattenyésztő telepek földszükségleteinek kielégítése érdekében önkéntes földcserét lehet végrehajtani. Ha a tulajdonos a termőföldjét nem birtokösszevonási céllal cseréli el, illetőleg a csere birtokösszevonást közvetlenül nem eredményez, a földcserét a Ptk. 378. §-ában foglalt szabályok szerinti cserének kell tekinteni.”

*A Magyar Nemzeti Bankról szóló
2001. évi LVIII. törvény módosítása*

23. § (1) A Magyar Nemzeti Bankról szóló a 2001. évi XCIII. és a 2001. évi CII. törvénnyel módosított 2001. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: MNB törvény) 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az árfolyamrendszerről és annak valamennyi jellemzőjéről, különösképpen a sáv szélességről, a középárfolyamról és a valutakosár összetételéről a Kormány az MNB-vel egyetértésben dönt. Az árfolyamrendszert érintő változtatások nem veszélyeztethetik az MNB árstabilitás elérésével és fenntartásával kapcsolatos elsődleges célját.”

(2) Az MNB törvény 45. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Állami Számvevőszék (a továbbiakban: ÁSZ) azt ellenőrzi, hogy az MNB a törvényeknek, más jogszabályoknak, az alapszabálynak és a közgyűlés határozatainak megfelelően működik-e. Az ÁSZ hatásköre kiterjed az MNB működésének és gazdálkodásának egészére, kivéve a 4. § (1) és (3)—(7) bekezdésében meghatározott feladatait és azok hatását az MNB eredményére.”

(3) Az MNB törvény 47. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„47. § Az MNB szervei: a közgyűlés, a monetáris tanács, az igazgatóság és a felügyelő bizottság.”

(4) Az MNB törvény a következő alcímmel és 52/A—52/D. §-sal egészül ki:

„A felügyelő bizottság

52/A. § (1) A felügyelő bizottság az MNB folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének szerve.

(2) Az MNB belső ellenőrzési szervezete a felügyelő bizottság irányítása alá tartozik.

(3) A felügyelő bizottság ellenőrzési hatásköre nem terjed ki a 4. § (1)—(7) bekezdésében meghatározott feladatokra, illetve azoknak az MNB eredményére gyakorolt hatására.

(4) A felügyelő bizottság tagjai:

- a) az Országgyűlés által választott elnöke,
- b) az Országgyűlés által választott további három tag,
- c) a pénzügyminiszter képviselője,
- d) a pénzügyminiszter által megbízott szakértő.

(5) Felügyelő bizottsági tag hitelintézeti, pénzügyi, illetve számviteli kérdésekben kiemelkedő szakmai ismeretekkel rendelkező magyar állampolgár lehet.

52/B. § A felügyelő bizottság tagjainak megbízatása az Országgyűlés megbízatásának időtartamára szól, és az Országgyűlés megbízatásának megszűnéséig tart. A felügyelő bizottság működése addig tart, amíg az új Országgyűlés az alakuló üléstől számított három hónapon belül az új felügyelő bizottsági tagokat megválasztja. Ha az új Országgyűlés az említett határidőig az új felügyelő bizottsági tagokat nem választja meg, a felügyelő bizottság működése mindaddig tart, amíg az új Országgyűlés a felügyelő bizottsági tagokat megválasztja.

52/C. § A felügyelő bizottsági tagot az őt megválasztó Országgyűlés, illetőleg az őt megbízó pénzügyminiszter hívhatja vissza.

52/D. § A felügyelő bizottsági tag az őt megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őt megbízó pénzügyminiszternek tájékoztatási kötelezettséggel tartozik.”

(5) Az MNB törvény 53. §-a előtti cím helyébe a következő rendelkezés lép:

*„Az elnök, az alelnökök, a monetáris tanács és a felügyelő
bizottság tagjainak díjazása”*

(6) Az MNB törvény 53. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (5) és (6) bekezdés jelölése (7) és (8) bekezdésre változik:

„(5) A felügyelő bizottság elnökének tiszteletdíja az MNB elnöke MNB-től származó keresetének 15%-a.

(6) A felügyelő bizottság további tagjainak tiszteletdíja az MNB elnöke MNB-től származó keresetének 10%-a.”

(7) Az MNB törvény 54. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az MNB alkalmazottai és felügyelő bizottsági tagjai kötelesek a feladatkörük ellátása során tudomásukra jutott államtitkot, banktitkot, értékpapírtitkot és üzleti titkot megőrizni. Ez a kötelezettség a megbízatás megszűnését követően is fennmarad.”

(8) Az MNB törvény 55. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„55. § Az MNB alkalmazottait és felügyelő bizottsági tagjait jegybanki feladatuk ellátása kapcsán a büntető jogszabályok alkalmazása szempontjából hivatalos személyeknek kell tekinteni.”

(9) Az MNB törvény 58/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„58/A. § (1) Az MNB elnöke, alelnökei és a monetáris tanács további tagjai, valamint a felügyelő bizottság tagjai kinevezésükkor, majd azt követően két évente a köztisztviselőkre vonatkozó szabályok szerint vagyonynyilatkozatot tesznek. A vagyonynyilatkozatot az Országgyűlés Mentelmi, összeférhetetlenségi és mandátumvizsgáló bizottsága tartja nyilván és ellenőrzi. A vagyonynyilatkozat nem nyilvános.”

(10) Az MNB törvény a következő 58/B. §-sal egészül ki:

„58/B. § A felügyelő bizottság tagjaira nézve az 57. § (1), (3)—(6), (9)—(10) és (13) bekezdéseinek és az 58. § (7) bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell.”

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény módosítása

24. § (1) A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló — módosított — 1997. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 7. §-a 1. pontjának *e*) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*E törvény alkalmazásában*

1. *jövedéki termék belföldi előállítása: a belföldön bármilyen alapanyag, termék felhasználásával, bármilyen eljárással végzett termelési, feldolgozási, kiserelési (palackozási) tevékenység, amelynek eredményeként jövedéki termék jön létre, kivéve:]*

„*e*) a Magyar Gyógyszerkönyvben meghatározott alkoholtérkép és benzin külön jogszabályban foglaltak szerint gyógyszer nagykereskedelmi tevékenység folytatására jogosító engedéllyel rendelkezők által történő csomagolását (kiserelését), az azt megelőzően végzett mechanikai szűrését, illetve a gyógyszertárak által végzett gyógyszerári kiserelését;”

(2) A Jöt. 24. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A termékmerleg adatait havonta le kell zárni, meg kell állapítani a tárgyhavi készletváltozásokat és a jövedéki termék zárókészletének mennyiségét.”

(3) A Jöt. 31. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés *b*)—*c*) pontja szerinti visszaigénylés esetében az alkoholtérkép és a dohánygyártmány adója visszaigénylésének feltétele az is, hogy az importáló, az exportáló az alkoholtérképről a zárjegyet, illetve a dohánygyártmányról az adójegyet a vámhatóság képviselőinek jelenlétében eltávolítsa és megsemmisítse, vagy felülragasztással érvénytelenítse. A megsemmisítésről, illetve az érvénytelenítésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amely a visszaigénylés kötelező bizonylata. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény alapján kincstári finanszírozás körébe tartozó gazdálkodó szervezet mentesül az e bekezdésben megjelölt kötelezettségek alól, amennyiben az általa exportált jövedéki termék külföldön szolgálatot teljesítő magyar fegyveres erők részére kerül kiszállításra.”

(4) A Jöt. 54/A. §-a (2) bekezdésének 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép, és a bekezdés kiegészül a következő 8. ponttal:

[*E törvény alkalmazásában*

„4. *borkísérő okmány: a vámhivatal által kiadott szigorú számadású bizonylat, amelyet e törvény és a külön jogszabály rendelkezései szerint a szőlőbor szállításakor kell alkalmazni.*”

„8. *szőlőtermelő: az a személy, aki a tulajdonában, haszonbérletében vagy bármely más jogcímen használatában lévő szőlőültetvényt művel.*”

(5) A Jöt. 54/D. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nem kell adóraktári engedéllyel rendelkeznie annak a természetes személynek, aki a saját szőlőjéből és/vagy

legfeljebb az értékesített saját szőlőtermés mennyiségével azonos mennyiségben vásárolt szőlőből az 54/B. § (3) bekezdésében meghatározott mennyiségben állít elő szőlőbort.”

(6) A Jöt. 54/D. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Nem kell adóraktári engedéllyel rendelkeznie annak a személynek, aki (amely) a bor palackozását mobil palackozóval egyszerűsített adóraktárban vagy a bor-adóraktárban, illetve a szőlőtermelő adómentes szőlőborának palackozását az adómentes szőlőbor tárolásának helyén végzi, amennyiben

a) a vámhatóságnak a mobil palackozó birtoklását, továbbá alkalmanként a bor palackozását a vámhatósághoz a külön jogszabály rendelkezései szerint bejelenti és vezeti a külön jogszabályban előírt nyilvántartást,

b) rendelkezik a palackozás végzéséhez szükséges szakhatósági engedéllyel.”

(7) A Jöt. 54/E. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kérelmező az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén is csak akkor kaphat egyszerűsített adóraktári engedélyt, ha nyilatkozik arról, hogy

a) a vámhatóságnál és az adóhatóságnál nincs vám- vagy adótartozása, illetve amennyiben tartozása áll fenn, arra részletfizetést vagy fizetési halasztást engedélyeztek,

b) egyéb köztartozása sem áll fenn, valamint rendelkezik a tevékenysége folytatásához külön jogszabály(ok)ban előírt engedéllyel.”

(8) A Jöt. 54/E. §-a (4) bekezdésének *e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az egyszerűsített adóraktári engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell)

„*e*) a kérelmező nyilatkozatát az (1) bekezdésben foglalt feltételek teljesüléséről, továbbá arról, hogy végez-e a külön jogszabály szerinti termelői borkimérés keretében értékesítést, valamint értékesít-e, illetve felhasznál-e nem szőlőbor előállítására szőlőt.”

(9) A Jöt. 54/F. §-ának (4)—(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A pincekönyv adatai alapján tárgydíszakonként meg kell állapítani a készletváltozásokat és a tárgydíszak tényleges zárókészletét. E fejezet alkalmazásában tárgydíszak alatt a december 1-jétől július 31-éig, illetve augusztus 1-jétől november 30-áig tartó időszakokat kell érteni.

(5) Az egyszerűsített adóraktár engedélyesének a vásárolt és a saját termésű szőlő mennyiségéről, illetve a vásárolt, előállított és értékesített szőlőborról — kiserelésenkénti bontásban, vevőnkénti részletezésben — tárgydíszakonként mennyiségi elszámolást kell készítenie, és a vámhatósághoz a tárgydíszakat követő augusztus 15-éig, illetve december 15-éig benyújtania.”

(10) A Jöt. 54/F. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az egyszerűsített adóraktár engedélyesének évente egyszer, a gazdasági évet követő december 15-éig kell adóbevallást tennie.”

(11) A Jöt. 54/G. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A szőlőbor és az egyéb bor előállítása, illetve a 25 litert meghaladó (a továbbiakban: hordós) vagy a 2 liternél nagyobb, de 25 litert meg nem haladó (a továbbiakban: kannás) kiszerelésű szőlőbor és az egyéb bor raktározása, tárolása — a 21. § (6) bekezdésében foglaltaktól eltérően — ugyanabban az adóraktárban nem megengedett.”

(12) A Jöt. 54/G. §-ának (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) A bornak a bor-adóraktárból történő kiszállítása — a 24. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést kell alkalmazni.”

(13) A Jöt. 54/H. §-a előtti cím és a § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő cím és rendelkezés lép:

„A bor értékesítése, szállítása, adóügyi jelzések alkalmazása”

„(1) Az egyszerűsített adóraktár engedélyese és a bor-adóraktár engedélyese a szőlőbort — kivéve a külön jogszabály szerint engedélyezett termelői borkimérésben értékesített szőlőbort — kizárólag 2 litert meg nem haladó (a továbbiakban: palackos) és kannás kiszerelésben bocsáthatja szabadforgalomba. A termelői borkimérésben hordós szőlőbor is értékesíthető helyben fogyasztásra vagy — kannában (göngyölegben) — elvitelre kimérve. Az egyéb bor szabadforgalomba bocsátása kizárólag palackos kiszerelésben megengedett.

(2) Hordós és kannás kiszerelésben a bor szállítása és értékesítése kizárólag a külön jogszabályban előírt rendelkezések szerint felhelyezett hivatalos zár alkalmazásával megengedett, kivéve, ha a hordós és kannás bor szabadforgalomba bocsátása termelői borkimérés keretében helyben fogyasztás céljára történik.”

(14) A Jöt. 69. §-ának (15) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(15) A kizárólag szőlőbor forgalmazásával, exportálásával vagy importálásával foglalkozó személynek a jövedéki engedély megszerzéséhez 1 millió forint jövedéki biztosítékot kell nyújtania. Mentessül a (2) bekezdés a) pontja szerinti biztosítéknyújtás és a (4) bekezdés c) pontjában előírt raktárhelyiség feltétele alól

a) az a szőlőtermelő, aki a saját termésű szőlőjéből bérfeldolgozásban előállított szőlőborát továbbforgalmazók részére értékesíti,

b) az a külön jogszabályban foglaltak szerint gyógyszer nagykereskedelmi tevékenység folytatására jogosító engedéllyel rendelkező személy, aki a Magyar Gyógyszerkönyvben meghatározott benzint és alkoholterméket forgalmaz.”

(15) A Jöt. 71. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A jövedéki engedélyes kereskedőnek a beszerzett, az értékesített és a készleten lévő jövedéki termék eredetét, származását hitelt érdemlően igazolnia kell. A jövedéki engedélyes kereskedő — az 5,5 térfogatszázaléknál alacsonyabb alkoholtartalmú, fémdoboz-csomagolású termék ki-

vételével — az alkoholterméket — az 50. § (2) bekezdésében foglalt eltéréssel — csak zárjeggyel és — az 50. § (10) bekezdésében foglalt eltéréssel, illetve a gyógyszer nagykereskedelem kivételével — 2 liter űrtartalmat el nem érő göngyölegben, a dohánygyártmányt csak adójeggyel, a bort csak palackos kiszerelésben, illetve a szőlőbort hivatalos zárral ellátott kannás kiszerelésben is beszerezheti, készletezheti, értékesítheti.”

(16) A Jöt. 71. §-ának (9)—(10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A (8) bekezdés alá nem tartozó jövedéki engedélyes kereskedő a jövedéki termék beszerzését és jövedéki engedélyes kereskedőnek történő továbbértékesítését készpénzfizetéssel nem végezheti, kivéve a szőlőbor e törvény szerinti kereskedelmi mennyiséget el nem érő mennyiségben történő beszerzését és továbbértékesítését.

(10) Az exportáló zárjeggyel ellátott alkoholterméket, illetve adójeggyel ellátott dohánygyártmányt nem értékesíthet, kivéve, ha a zárjegyet, az adójegyet felülragasztással érvényteleníti. Az exporttevékenységéről külön nyilvántartást köteles folyamatosan vezetni, amely tartalmazza az exportált termék megnevezését és mennyiségét, az export-számla számát, a vámokmány megnevezését és azonosító számát, a külföldi vevő és a rendeltetési ország megjelölését, a vámhivatal által végzett kiviteli ellenőrzés, valamint a vámhatáron való kiléptetés időpontját.”

(17) A Jöt. 72. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Jövedéki termékek szabadforgalomban végzett nem jövedéki engedélyes kereskedelme — a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel és a gyógyszerárak kivételével — kizárólag az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának feltételeiről szóló jogszabályban meghatározott, az üzlet helye szerinti illetékes település jegyzője által kiadott működési engedély birtokában lehetséges, ha

a) a működési engedély olyan kiskereskedelmi, vendéglátóipari, illetve kereskedelmi szálláshely üzletkörre szól, amelyben a jogszabály jövedéki termékek forgalmazását megengedi, és

b) a nem jövedéki engedélyes kereskedő a tevékenységét üzlethelyiségben (üzemanyag értékesítése esetén üzemanyagtöltő állomáson, folyékony tüzelőanyag értékesítése esetén üzemanyagtöltő állomáson vagy kiskereskedelmi tárolótelepen), illetve a mozgóbolton keresztül történő értékesítés esetén a (4)—(6) bekezdésben foglaltak szerint folytatja.

A Magyar Gyógyszerkönyvben meghatározott benzin és alkoholt ermek nem jövedéki engedélyes kereskedelmét a gyógyszerárak létesítéséről és működésük egyes szabályairól szóló törvényben meghatározott gyógyszerár folytathatja.”

(18) A Jöt. 72. §-a (13) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az üzlethelyiség raktárában, továbbá — a vendéglátóipari üzlet és a kereskedelmi szálláshely kivételével — az üzlethelyiség eladóterében az alkoholterméket kizárólag bontatlan, zárjeggyel ellátott palackban, a bort bontatlan

palackban, a szőlőbort továbbá bontatlan, hivatalos zárral ellátott kannában is lehet tárolni, értékesíteni.”

(19) A Jöt. 72. §-ának (18) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(18) A vonatkozó jogszabály szerinti vendéglátás üzletkörökben kiadott működési engedéllyel rendelkező, nem jövedéki engedélyes kereskedő elvitelre bort csak palackban vagy hivatalos zárral ellátott kannában forgalmazhat.”

(20) A Jöt. 75. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az adóalanyra az e törvényben és a végrehajtási rendeletekben előírt kötelezettségének — a 74. § és e § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezménnyel nem járó — egyéb megsértése, elmulasztása esetén legfeljebb 500 ezer (az egyszerűsített adóraktárak esetében legfeljebb 50 ezer) forint mulasztási bírságot lehet kivetni.”

(21) A Jöt. 76. §-a (2) bekezdésének c) és e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés alá tartozónak kell tekinteni]

„c) a zárjeggyel el nem látott, a hamis, a hamisított vagy a jogtalanul megszerzett zárjeggyű alkoholterméket, az 54/H. § (2) bekezdésében előírt hivatalos zár nélküli vagy jogtalanul alkalmazott hivatalos zárral ellátott hordós és kannás kiszerezésű bort, valamint az adójegy nélküli, a hamis, a hamisított vagy a jogtalanul megszerzett adójegyű dohánygyártmányt,”

„e) a vámmentesen vámkezelt zárjegy nélküli alkoholterméket, valamint az adójegy nélküli dohánygyártmányt, amennyiben azt értékesítik [a továbbiakban az a)–e) pontban megjelölt termék: adózás alól elvont termék].”

(22) A Jöt. 77. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A zárjegy és az 54/H. § (2) bekezdése szerinti hivatalos zár hamisítása, a hamis, a hamisított vagy a jogtalanul megszerzett zárjegy, hivatalos zár birtokolása, továbbadása, értékesítése, átvétele a megtalált zárjegy, hivatalos zár darabszámával és

a) az alkoholtermék-zárjegy esetében az 50. § (5) bekezdésében meghatározott értékkel,

b) a hivatalos zár esetében darabonként 600 forinttal számított összeg ötszörösével azonos összegű, de legalább 200 ezer forint bírsággal büntetendő.”

(23) A Jöt. 89. §-a (2) bekezdésének e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter arra, hogy rendeletben határozza meg)

„e) a zárjegy, valamint a hordós és kannás kiszerezésű borra előírt hivatalos zár alkalmazásának, a zárjeggyel való elszámolásnak a részletes szabályait,”

*A családok támogatásáról szóló
1998. évi LXXXIV. törvény módosítása*

25. § A családok támogatásáról szóló — módosított — 1998. évi LXXXIV. törvény 11. §-a a következő (2) bekez-

déssel egészül ki, és a jelenlegi (2)—(3) bekezdés számozása (3)—(4) bekezdésre módosul:

„(2) A nevelési ellátás július hónapra járó összege az (1) bekezdés szerinti összeg kétszerese.”

*A közbeszerzésekről szóló
1995. évi XL. törvény módosítása*

26. § (1) A közbeszerzésekről szóló — módosított — 1995. évi XL. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 1. §-a a következő h)—i) ponttal egészül ki:

[E törvény hatálya alá tartoznak a következő szervezeteknek a 2. § (1) bekezdése szerinti beszerzései]

„h) a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság;

i) az a gazdálkodó szervezet, melyben a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 2. számú melléklet, III. Egyéb meghatározások, 3. pontja szerinti ellenőrző részesedéssel rendelkezik.”

(2) A Kbt. 10. §-ának d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„d) támogatás: egy vagy több — az 1. § a), h) és i) pontjában meghatározott — szervezet, illetőleg nemzetközi szervezet által pénzforgás juttatása útján biztosított anyagi előny, melyet a 2. § (1) bekezdésében meghatározott beszerzésre kell fordítani, feltéve, hogy annak (azoknak) az összege meghaladja a beszerzés értékének ötven százalékát és a 2. § (3) bekezdése szerinti értékhatárt, és a támogatók között legalább egy, az 1. § a), h) és i) pontjában meghatározott szervezet van.”

*A Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló
2001. évi XX. törvény módosítása*

27. § (1) A Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény (a továbbiakban: MFB tv.) 5. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az MFB Rt. külföldi forrás-bevonásához a pénzügyminiszter — a tulajdonosi jogokat gyakorló miniszterrel közösen kialakított eljárási rend szerinti — előzetes egyetértése szükséges.”

(2) Az MFB tv. a következő 8/A. §-sal egészül ki:

„8/A. § Az MFB Rt. — járulékos vállalkozás kivételével — csak olyan gazdasági társaságot alapíthat, illetve csak olyan gazdasági társaságban lehet tulajdonos, amely a 2. §-ban meghatározott feladatkörébe tartozó tevékenységet lát el.”

(3) Az MFB tv. 13. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az MFB Rt.-ben a Magyar Államot mint egyszemélyes tulajdonost az állam tulajdonában lévő vállalkozói vagyoni értékesítéséről szóló 1995. évi XXXIX. törvény mellékletében meghatározott miniszter képviseli (tulajdonosi jogok gyakorlója).”

(4) Az MFB tv. 14. §-ának (2)—(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az igazgatóság tagjainak száma 3—9 fő.

(3) Az igazgatóság tagja és az igazgatóság tagjának közeli hozzátartozója nem lehet országgyűlési, illetőleg önkormányzati képviselő.

(4) Az igazgatóság tagjait a tulajdonosi jogok gyakorlója nevezi ki és hívja vissza.”

(5) Az MFB tv. 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § (1) Az MFB Rt. munkaszervezetének élén a szakosított hitelintézzettel munkaviszonyban álló egy vagy két vezérigazgató áll. Az MFB Rt. vezérigazgatója nem töltheti be az igazgatóság elnökének tisztségét.

(2) Az MFB Rt. elnökét, vezérigazgatóját a tulajdonosi jogok gyakorlója nevezi ki és hívja vissza.

(3) Az MFB Rt. vezérigazgatója felett a munkáltatói jogokat a tulajdonosi jogok gyakorlója gyakorolja.”

(6) Az MFB tv. 16. §-ának (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A felügyelő bizottság tagjainak száma 3—7 fő.

(3) A felügyelő bizottság elnökét és tagjait a tulajdonosi jogok gyakorlója nevezi ki.”

(7) A MFB tv. a következő 16/A. §-sal egészül ki:

„16/A. § Az MFB Rt. könyvvizsgálóját az Állami Számvevőszék elnökének javaslatára a tulajdonosi jogok gyakorlója bízza meg határozott időtartamra.”

(8) Az MFB tv. 18/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18/A. § Az MFB Rt. igazgatóságának, felügyelő bizottságának elnöke és tagja, továbbá vezérigazgatója a kinevezését követő 30 napon belül, majd azt követően évente, vezető alkalmazottai a kinevezésüket követő 30 napon belül, majd azt követően kétfévente a köztisztviselőkre vonatkozó szabályok szerint vagyonyilatkozatot tesznek.”

*A Polgári Törvénykönyvről szóló
1959. évi IV. törvény módosítása*

28. § (1) A Polgári Törvénykönyvről szóló — módosított — 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 145. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A külön jogszabályokban más személy részére biztosított elővásárlási jog — ha törvény kivételt nem tesz — megelőzi a tulajdonostárs elővásárlási jogát.”

(2) A Ptk. 452. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Mezőgazdasági földterület haszonbérbe adásához írásbeli szerződés szükséges; jogszabály a szerződés érvényességét hatósági jóváhagyáshoz kötheti. Mezőgazdasági földterület alhaszonbérbe adása — ha törvény másként nem rendelkezik — semmis.”

VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

29. § (1) Ez a törvény — a (2)—(10) bekezdésben foglaltak kivételével — a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Az e törvény 17. §-ával megállapított, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezései 2002. szeptember 1-jén lépnek hatályba.

(3) Az e törvény 20. §-ával megállapított, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény rendelkezései 2002. január 1-jével lépnek hatályba. Ugyanezen időponttól az Szja. törvény 3. §-ának 72. pontja *b)* alpontjában a „alapján a nevelőszülőt megillető nevelési díj” szövegrész helyébe a „felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott nevelőszülői díj”, valamint az Szja. törvény 1. számú mellékletének 1.3. pontjában a „nevelőszülőt a nevelési díj mellett megillető külön ellátmány és” szövegrész helyébe a „nevelési díj és a nevelőszülőt a nevelési díj mellett megillető külön ellátmány, valamint” szövegrész lép.

(4) E törvénynek az Alk. tv.-t módosító 21. §-a 2002. szeptember 1-jén lép hatályba. A hatálybalépéssel egyidejűleg az Alk. tv. 8. § (6) bekezdésének „évi 350 ezer forint” szövegrész helyébe „évi 433 333 forint” szövegrész lép.

(5) Az e törvény 24. §-ának (3) bekezdésével megállapított, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 31. §-ának (2) bekezdése, a (4) bekezdéssel megállapított 54/A. §-a (2) bekezdésének 4. és 8. pontja, az (5) bekezdéssel megállapított 54/D. §-ának (2) bekezdése, a (6) bekezdéssel megállapított 54/D. §-ának (4) bekezdése, a (14) bekezdéssel megállapított 69. §-ának (15) bekezdése, a (16) bekezdéssel megállapított 71. §-ának (9)—(10) bekezdése, a (20) bekezdéssel megállapított 75. §-ának (2) bekezdése 2002. augusztus 1-jén lép hatályba.

(6) Az e törvény 24. §-ának (7) bekezdésével megállapított, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 54/E. §-ának (3) bekezdése, a (8) bekezdéssel megállapított 54/E. §-a (4) bekezdésének *e)* pontja, a (9) bekezdésével megállapított 54/F. §-ának (4)—(5) bekezdése, a (10) bekezdéssel megállapított 54/F. §-ának (8) bekezdése, a (11) bekezdéssel megállapított 54/G. §-ának (7) bekezdése, a (12) bekezdéssel megállapított 54/G. §-ának (10) bekezdése, a (13) bekezdéssel megállapított 54/H. §-a előtti cím és az 54/H. §-ának (1) bekezdése 2002. december 1-jén lép hatályba.

(7) Az e törvény 24. §-ának (2) bekezdésével megállapított, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 24. §-ának (7) bekezdése, a (13) bekezdésével megállapított 54/H. §-ának (2) bekezdése, a (15) bekezdésével megállapított 71. §-ának (1) bekezdése, a (18) bekezdésével megállapított 72. §-a (13) bekezdésének első mondata, a (19) bekezdésével megállapított 72. §-ának (18) bekezdése

se, a (21) bekezdésével megállapított 76. §-a (2) bekezdésének *c)* és *e)* pontja és (22) bekezdésével megállapított 77. §-ának (1) bekezdése 2003. január 1-jén lép hatályba.

(8) Az e törvény 22. §-ával megállapított, a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény rendelkezései az e törvény kihirdetését követő 45. napon lépnek hatályba azzal, hogy a földhivatalhoz benyújtott kérelmeket a benyújtás időpontjában hatályos jogszabályok szerint kell elbírálni.

(9) Az e törvény 25. §-ával megállapított, a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény rendelkezései 2002. július 1-jével lépnek hatályba.

(10) Az e törvény 15. §-ával megállapított, a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 119. §-a a törvény kihirdetésének napján lép hatályba.

30. § E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény 15. §-a előtti cím, valamint 20. §-ának *a)* pontja,

b) az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 41. §-ának (2) bekezdése,

c) a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 45. §-ának (1) és (4) bekezdése,

d) a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 13. §-ának (5) bekezdése és az annak szövegét megállapító 2001. évi CXVII. törvény 6. §-ának (2) bekezdése.

31. § (1) A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 7. §-a 1. pontjának *k)* alpontja, 54/C. §-a, 54/D. §-ának (3) bekezdése, 54/F. §-a (1) bekezdésének utolsó két mondata, 54/H. § (8)—(9) bekezdése, 75. §-ának (3) bekezdése, valamint a 89. §-a (2) bekezdésének *l)* pontja 2002. augusztus 1-jén hatályát veszti.

(2) A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 54/E. §-ának (2), (10) bekezdése és 54/F. §-ának (6) bekezdése 2002. december 1-jén hatályát veszti.

(3) A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 5. §-a (3) bekezdésének második mondata, 54/H. §-ának (3)—(7) bekezdése, valamint 68. §-a (4) bekezdésének második mondata 2003. január 1-jén hatályát veszti.

32. § A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 66. §-ának (7)—(9) bekezdése, 93. §-ának (4)—(6) bekezdése, valamint 3. és 4. számú melléklete 2002. szeptember 1-jén hatályát veszti.

33. § (1) Az e törvény 24. §-ának (1) bekezdésével megállapított, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 7. §-a 1. pontja *e)* alpontjának, valamint az e törvény

24. §-ának (17) bekezdésével megállapított, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 72. §-a (1) bekezdésének, továbbá az e törvény 24. §-ának (20) bekezdésével megállapított, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 75. §-a (2) bekezdésének rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) Az e törvény 27. §-ának (2) bekezdésével megállapított, a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény 8/A. §-ának rendelkezéseit 2003. december 31-ig kell végrehajtani.

34. § Az e törvény 17. §-ának (3) bekezdésével megállapított, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 79/D. § (1) bekezdésben meghatározott munkakörökben foglalkoztatott közalkalmazott fizetési fokozatát és illetményét — 2002. szeptember 1-jei hatállyal — 2002. szeptember 30-ig kell a 79/D. és a 79/E. §-ok szabályai szerint megállapítani.

35. § (1) E törvény hatálybalépését követően az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvénynek a 4—10. §-ai — ide nem értve a 9. § (2) bekezdésének *a)* pontjában foglalt rendelkezést —, a 12. § (3) bekezdése, a 15. §-a, a 25. § (4) bekezdése — ide nem értve a 9. § (2) bekezdésének *a)* pontjában foglalt rendelkezés tekintetében történő alkalmazhatóságát —, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 3. §-ának (3) bekezdése, a 11. §-ának (6) bekezdése, a 116. §-ának (2)—(4) bekezdései tekintetében a klinikai központra vonatkozó rendelkezései vonatkozásában, valamint az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 17. §-a (1) bekezdésének *v)* pontja, a 17. §-a (2) bekezdése második mondatának 17. §-a (1) bekezdésének *v)* pontjára utaló rendelkezése 2003. március 1-jétől alkalmazhatóak.

(2) Az állam tulajdonában levő vállalkozói vagyontárgy értékesítéséről szóló 1995. évi XXXIX. törvény mellékletében jelölt Sportlétesítmények Vállalat Rt. és a Budapest Airport Rt. tulajdonosi jogait gyakorló szerv 2003. január 1-jétől az ÁPV Rt.

36. § A hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény 38. §-a 2002. augusztus 1-jei hatállyal kiegészül a következő *d)* ponttal, egyidejűleg a *d)*—*g)* pontok jelölése *e)*—*h)* pontokra változik:

(A hegyközség)

„*d)* a 31. § *d)* pontjában foglalt adatokat, valamint nem hegyközségi tag esetében a kiadott származási bizonyítványok alapján összesített adatokat egyedileg azonosítható módon, jövedéki ellenőrzés céljára mágneses adathordozón vagy elektronikus úton átadja a vámhatóságnak;”

1. számú melléklet a 2002. évi XXIII. törvényhez

„1. számú melléklet az 1992. évi XXXIII. törvényhez

**A fizetési osztályok első fizetési fokozata szerinti garantált illetmények havi összege forintban,
valamint a fizetési fokozatokhoz tartozó legkisebb szorzószámok**

Fizetési fokozatok	Fizetési osztályok									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	50 000	56 000	58 000	60 000	70 000	100 000	105 000	107 500	120 000	132 500
2.	1,03	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,06	1,06	1,06
3.	1,06	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08	1,12	1,12	1,12
4.	1,09	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12	1,18	1,18	1,18
5.	1,12	1,16	1,16	1,16	1,16	1,17	1,17	1,24	1,24	1,24
6.	1,15	1,20	1,20	1,20	1,20	1,22	1,22	1,30	1,30	1,30
7.	1,18	1,24	1,24	1,24	1,24	1,27	1,27	1,36	1,36	1,36
8.	1,21	1,28	1,28	1,28	1,28	1,32	1,32	1,42	1,42	1,42
9.	1,24	1,32	1,32	1,32	1,32	1,37	1,37	1,48	1,48	1,48
10.	1,27	1,36	1,36	1,36	1,36	1,42	1,42	1,54	1,54	1,54
11.	1,30	1,40	1,40	1,40	1,40	1,47	1,47	1,60	1,60	1,60
12.	1,33	1,44	1,44	1,44	1,44	1,52	1,52	1,66	1,66	1,66
13.	1,36	1,48	1,48	1,48	1,48	1,57	1,57	1,73	1,73	1,73
14.	1,39	1,52	1,52	1,52	1,52	1,62	1,62	1,80	1,80	1,80''

2. számú melléklet a 2002. évi XXIII. törvényhez

„2. számú melléklet az 1992. évi XXXIII. törvényhez

**A felsőoktatási intézményben oktatói munkakört, valamint a tudományos kutatói munkakört betöltő
közalkalmazottak garantált illetményét meghatározó, az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának
a költségvetési törvényben megállapított garantált illetményére vetülő arányszámok**

Munkakör	Fizetési fokozat	Arányszám (%)
Egyetemi tanár	3.	106
Egyetemi tanár	2.	103
Egyetemi tanár	1.	100
Egyetemi docens	3.	76
Egyetemi docens	2.	73
Egyetemi docens	1.	70
Egyetemi adjunktus	2.*	53
Egyetemi adjunktus	1.*	50
Egyetemi adjunktus	—	50
Egyetemi tanársegéd	—	40
Főiskolai tanár	3.	81
Főiskolai tanár	2.	78
Főiskolai tanár	1.	75

Munkakör	Fizetési fokozat	Arányszám (%)
Főiskolai docens	3.	61
Főiskolai docens	2.	58
Főiskolai docens	1.	55
Főiskolai adjunktus	2.*	48
Főiskolai adjunktus	1.*	45
Főiskolai adjunktus	—	45
Főiskolai tanársegéd	—	40
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	3.	106
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	2.	103
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	1.	100
Tudományos főmunkatárs	3.	76
Tudományos főmunkatárs	2.	73
Tudományos főmunkatárs	1.	70
Tudományos munkatárs	—	50
Tudományos segédmunkatárs	—	40

* A fizetési fokozatok, valamint a hozzá tartozó arányszámok a határozatlan időre kinevezettekre vonatkoznak.”

3. számú melléklet a 2002. évi XXIII. törvényhez

„Melléklet az 1995. évi XXXIX. törvényhez

A tartós állami tulajdonú társasági részesedéssel működő társaságok — az állami tulajdon arányának és az állami tagsági (részvényesi) jogokat gyakorló miniszter, illetőleg szerv megjelölésével — a következők:

Társaság neve	Tartós állami részesedés legalacsonyabb mértéke
---------------	--

Tulajdonosi jogokat gyakorló szerv: Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt.

Magyar Villamosművek Rt.	50% + 1 szavazat
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
MAHART Magyar Hajózási Rt.	50% + 1 szavazat
Magyar Légiközlekedési Rt. (MALÉV)	25% + 1 szavazat
Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Rt.	50% + 1 szavazat
CD Hungary Ingatlanforgalmazó és Szolgáltató Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.	50% + 1 szavazat
Balatonfelvidéki Erdő és Fafeldolgozó Rt.	100%
Délalföldi Erdészeti Rt.	100%
Észak-Magyarországi Erdőgazdasági Rt.	100%
Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Rt.	100%
„Gyulaj” Erdészeti és Vadászati Rt.	100%
Ipoly Erdő Rt.	100%
Kisalföldi Erdőgazdaság Rt.	100%
Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt.	100%
Mátra-Nyugatbükki Erdő és Fafeldolgozó Rt.	100%
Mecseki Erdészeti Rt.	100%
Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt.	100%
Nyírségi Erdészeti Rt.	100%

Társaság neve	Tartós állami részesedés legalacsonyabb mértéke
Pilisi Parkerdőgazdaság Rt.	100%
Somogyi Erdészeti és Faipari Rt.	100%
Szombathelyi Erdészeti Rt.	100%
Tanulmányi Erdőgazdaság Rt.	100%
VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Rt.	100%
Vértesi Erdészeti és Faipari Rt.	100%
Zalai Erdészeti és Faipari Rt.	100%
Martonseed Martonvásári Mezőgazdasági Kísérleti Gazdaság Rt.	50% + 1 szavazat
Bólyi Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Rt.	75%
Hód-Mezőgazda Rt.	75%
Lábod-Mavad Rt.	50% + 1 szavazat
Balatoni Halászati Rt.	75%
Fertő-tavi Nádgazdaság Rt.	75%
Abaúji Charolais Mezőgazdasági Rt.	75%
Tokaj Kereskedőház Rt.	100%
TISZAVÍZ Kft.	100%
VOLÁNBUSZ Rt.	50% + 1 szavazat
Agria Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Alba Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Bács Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Bakony Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Balaton Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Borsod Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Gemenc Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Hajdú Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Hatvani Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Jászkun Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Kapos Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Kisalföld Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Körös Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Kunság Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Mátra Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Nógrád Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Pannon Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Somló Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Szabolcs Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Tisza Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Vasi Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Vértes Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Zala Volán Rt.	50% + 1 szavazat
Hungaropharma Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Gyógyászati Segédeszközöket és Rehabilitációs Termékeket Gyártó Rt.	50% + 1 szavazat
PICK Szeged Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Zsolnay Porcelángyár Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
HERZ Szalámigyár Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
KAGE Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Herendi Porcelánmanufaktúra Rt.	25% + 1 szavazat
TESCO Nemzetközi Műszaki-Tudományos Együttműködési és Kereskedelmi Kft.	25% + 1 szavazat

Társaság neve	Tartós állami részesedés legalacsonyabb mértéke
Szerencsejáték Rt.	100%
Eximbank Rt.	100%
MEHIB Rt.	100%
Reorg Rt.	50% + 1 szavazat
HUNGEXPO Vásár és Reklám Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Magyar Posta Rt.	100%
MERTCONTROL Minőségellenőrző Rt.	25%+ 1 szavazat
Távközlési Innovációs Rt. fa.	25%+ 1 szavazat
Cartographia Kft.	50%+1 szavazat
HM CENTRAL Mosodák Rt.	50%+1 szavazat
Hitelgarancia Rt.	50%+1 szavazat

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: gazdasági és közlekedési miniszter

Magyar Államvasutak Rt.	100%
Fertővidéki HÉV Rt.	25% + 1 szavazat
Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Rt.	50% + 1 szavazat
Közlekedéstudományi Intézet Rt. (KTI Rt.)	50% + 1 szavazat
Autóipari Kutató és Fejlesztő Rt.	25% + 1 szavazat
Villamosenergia-ipari Kutató Intézet Rt.	50% + 1 szavazat
ExVÁ Robbanásbiztos Villamos Berendezéseket Vizsgáló Kht.	100%
Magyar Fejlesztési Bank Rt.	100%
Magyar Villamosenergia-ipari Rendszerirányító Rt.	100%
Budapest Airport Rt.	25% + 1 szavazat
Északdunántúli Gázszolgáltató Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Középdunántúli Gázszolgáltató Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Délalföldi Gázszolgáltató Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Tiszaántúli Gázszolgáltató Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Déldunántúli Gázszolgáltató Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Paksi Atomerőmű Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Dunamenti Erőmű Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Vértesi Erőmű Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Bakonyi Erőmű Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
PANNONPOWER Energiatermelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Mátrai Erőmű Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény
Tiszai Erőmű Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény

Társaság neve	Tartós állami részesedés legalacsonyabb mértéke
Budapesti Erőmű Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény
Északdunántúli Áramszolgáltató Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény
Dunántúli Áramszolgáltató Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény
Délmagyarországi Áramszolgáltató Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény
Tiszántúli Áramszolgáltató Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény
Északmagyarországi Áramszolgáltató Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény
Budapesti Elektromos Művek Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény
Országos Villamostávvezeték Rt.	1 db szavazatsőbbséget biztosító részvény

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.	75%
Érdi Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató-Fejlesztő Kht.	100%
Ceglédi Gyümölcsstermesztési Kutató-Fejlesztő Kht.	100%
Fertődi Gyümölcsstermesztési Kutató-Fejlesztő Kht.	100%
Újfehértói Gyümölcsstermesztési Kutató-Fejlesztő Kht.	100%
Konzervipari Kutató és Fejlesztő és Minőségvizsgáló Kft.	100%
Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Kft.	100%
Országos Húsipari Kutatóintézet Kft.	100%
Zöldségstermesztési Kutató Intézet Rt.	100%
Agroster Besugárzó Rt.	50%+1 szavazat
Concordia Közraktár Rt.	100%
ATEV Fehérjefeldolgozó Rt.	25%+ 1 szavazat
Geodéziai és Térképészeti Rt.	25%+ 1 szavazat
Országos Mesterséges Termékenyítő Rt.	50%+1 szavazat
Pécsi Geodéziai és Térképészeti Kft.	25%+ 1 szavazat
Temperáltvizű Halszaporító és Kereskedelmi Kft.	100%

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: környezetvédelmi és vízügyi miniszter

Hortobágyi Génmegőrző Kht.	100%
Hortobágyi Halgazdasági Rt.	100%
Dunamenti Regionális Vízmű Rt.	50%+ 1 szavazat
Dunántúli Regionális Vízmű Rt.	50%+ 1 szavazat
Észak-dunántúli Regionális Vízmű Rt.	50%+ 1 szavazat
Észak-magyarországi Regionális Vízmű Rt.	50%+ 1 szavazat
Tiszamenti Regionális Vízmű Rt.	50%+ 1 szavazat
Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Rt. (VITUKI)	50%+ 1 szavazat

Társaság neve	Tartós állami részesedés legalacsonyabb mértéke
---------------	--

Tulajdonosi jogokat gyakorló szerv: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány

Agora Ipari Kft.	100%
Erfo Ipari Kft.	100%
Fővárosi Kézműipari Rt.	100%
Főkefe Ipari Kft.	100%
Savaria Nett-Pack Kft.	100%
Szegedi Fonalfeldolgozó Rt.	100%

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

Gyógynövénykutató Intézet Rt.	25%+ 1 szavazat
-------------------------------	-----------------

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: nemzeti kulturális örökség minisztere

Nemzeti Színház Rt.	100%
---------------------	------

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: honvédelmi miniszter

HM ARCOM Kommunikációtechnikai Rt.	50%+ 1 szavazat
HM ARZENAL Elektromechanikai Rt.	50%+ 1 szavazat
HM CURRUS Gödöllői Harcjárműtechnika Rt.	50%+ 1 szavazat
HM Elektronikai Igazgatóság Rt.	100%
HM Budapesti Erdőgazdasági Rt.	100%
HM Kaszói Erdőgazdasági Rt.	100%
HM VERGA Veszprémi Erdőgazdasági Rt.	100%
Dunai Repülőgépgyár Rt.	1 db szavazatelsőbbséget biztosító részvény

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.	100%
Városépítési Tudományos és Tervező Intézet Kht.	100%
KOPINT DATORG Szervezési és Adatfeldolgozási Rt.	50%+ 1 szavazat
Regionális Fejlesztési Holding Rt.	100%

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: pénzügyminiszter

Államadósság Kezelő Központ Rt.	100%
Magyar Államkincstár Rt.	100%

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: igazságügy-miniszter

Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Rt.	50%+ 1 szavazat
--	-----------------

Társaság neve	Tartós állami részesedés legalacsonyabb mértéke
---------------	--

*Tulajdonosi jogokat gyakorló szerv: gazdasági és közlekedési miniszter
és a külügyminiszter együttesen*

Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht.

50%+ 1 szavazat

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: gyermek-, ifjúsági és sportminiszter

Sportlétesítmények Vállalat Rt.

75%

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: informatikai és hírközlési miniszter

Magyar Távközlési Rt.

1 db szavazatszöbbséget
biztosító részvény

Tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter: belügyminiszter

Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht.

50% + 1 szavazat''

4. számú melléklet a 2002. évi XXIII. törvényhez

„Melléklet az 1997. évi LXXIV. törvényhez

Az alkalmi foglalkoztatás során kifizetett munkadíj, a közteherjegy és az ellátási alap sávjai

Ha a kifizetett munkadíj (Ft/nap)		A közteherjegy értéke (Ft/nap)	Az ellátási alap (Ft/nap)
1.	1200—1599	500	1370
2.	1600—2099	800	1830
3.	2100—2599	1000	2460
4.	2600—3099	1200	3300
5.	3100—4000	1500	4140

**Az alkalmi foglalkoztatás során kifizetett munkadíj, a közteherjegy és az ellátási alap sávjai, ha a munkáltató
— külön jogszabályban foglaltak szerint — a munkaügyi központ által munkanélküliként nyilvántartott személyt
foglalkoztat**

Ha a kifizetett munkadíj (Ft/nap)		A közteherjegy értéke (Ft/nap)	Az ellátási alap (Ft/nap)
1.	1200—1599	200	1370
2.	1600—2099	400	1830
3.	2100—2599	500	2460
4.	2600—3099	600	3300
5.	3100—4000	800	4140''

2002. évi XXIV. törvény

a Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény módosításáról*

1. § A Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: NFA tv.) 1. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(3) A Kormány a miniszter útján évente beszámol az Országgyűlésnek a földbirtok-politikai irányelvek érvényesüléséről, a Nemzeti Földalap helyzetéről és a vagyonkezelő szervezet tevékenységéről. A beszámolóhoz csatolni kell a Nemzeti Földalap Ellenőrző Bizottság észrevételeit.”

2. § (1) Az NFA tv. 2. § (1) bekezdés *d*) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép, egyidejűleg a következő *o*) ponttal egészül ki:

(*A Nemzeti Földalapba tartozó állami termőföldvagon rendeltetése:*)

„*d*) birtokösszevonási célú, valamint az állattenyésztő telepek működését biztosító önkéntes földcseréhez szükséges termőföld biztosítása;”

„*o*) az erdővagyonnal való tartamos (fenntartható) gazdálkodás feltételeinek segítése;”

(2) Az NFA tv. 2. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A Nemzeti Földalap rendeltetésszerű vagyonkezelése és hasznosítása a földbirtok-politikai elvek szerint történik. A földbirtok-politika elveit — ideértve a szociális földprogram szempontjait is — országgyűlési határozat állapítja meg. A földbirtok-politikai elvek érvényre juttatásáról, valamint a szükséges feltételek megteremtéséről a Kormány gondoskodik.”

3. § Az NFA tv. 3. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„3. § (1) A miniszter a Nemzeti Földalap felett a Magyar Állam nevében őt megillető tulajdonosi jogok gyakorlását a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) útján látja el, ebben az esetben a Nemzeti Földalapba tartozó vagyonnal kapcsolatos polgári jogviszonyokban az államot az NFA képviseli.

(2) Az NFA a miniszter felügyelete alatt álló, önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv. Az NFA dolgozóinak munkajogi jogviszonyára a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az NFA elnökét a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki és menti fel, míg az egyéb munkáltatói jogokat a miniszter gyakorolja. Az NFA elnökhelyetteseit az elnök javaslatára a miniszter nevezi ki és menti fel. A kinevezés 6 évre szól.

(4) Az NFA egyes feladatait központja, területi szervei, a megyei (fővárosi) földművelésügyi hivatalok, valamint a földhivatalok közreműködésével látja el.

(5) Az NFA szervezeti és működési szabályzatát a miniszter hagyja jóvá.”

4. § Az NFA tv. 4. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„4. § (1) Az NFA működését, különösen a földbirtok-politikai irányelvek NFA által történő érvényesítését az öt tagú Nemzeti Földalap Ellenőrző Bizottság (a továbbiakban: ellenőrző bizottság) ellenőrzi. Az ellenőrző bizottság

a) egy tagját az elsősorban egyéni mezőgazdasági termelők érdekképviselőit ellátó országos érdekképviselői szervezetek,

b) egy tagját az elsősorban a társas mezőgazdasági vállalkozások érdekképviselőit ellátó országos érdekképviselői szervezetek,

c) egy tagját az erdőgazdálkodók érdekképviselőit ellátó országos érdekképviselői szervezetek,

d) egy tagját az országos önkormányzati szövetségek,

e) egy tagját pedig a Magyar Agrárkamara javaslatára az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága választja, illetve menti fel.

(2) Az ellenőrző bizottság tagja csak büntetlen előéletű magyar állampolgár lehet. Az ellenőrző bizottság tagja vagy közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § *b*) pont] nem lehet:

a) országgyűlési képviselő;

b) az NFA foglalkoztatottja;

c) olyan gazdálkodó szervezet tagja vagy vezetője, amellyel az NFA vagyonkezelésre vagy vagyonhasznosításra vonatkozó szerződést kötött;

d) haszonbérlet az NFA-hoz tartozó termőföld esetében.

(3) Az ellenőrző bizottság tagjai közül elnököt választ, és az összes tag többségével elfogadott ügyrend szerint működik.

(4) Az ellenőrző bizottság tagja — az (1) bekezdésben írt feladatainak ellátása során — jogosult az NFA alkalmazottaitól tájékoztatást kérni, továbbá — a titokvédelmi szabályok betartása mellett — bármely, az NFA által kezelt vagyon hasznosításával összefüggő iratba betekinteni.

(5) Az ellenőrző bizottság működési feltételeiről az NFA gondoskodik.

(6) Az ellenőrző bizottság működése nem érinti az NFA gazdálkodásának ellenőrzését végző, jogszabályban meghatározott szervek feladat-, illetőleg hatáskörét.”

5. § Az NFA tv. a következő 4/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„*Helyi birtokhasznosítási bizottságok*

4/A. § (1) A pályázat elbírálásába véleményezési jogkörrel be kell vonni az érintett földrészlet fekvésének helye szerinti legalább 3, legfeljebb 5 tagú helyi birtokhasznosítási bizottságot.

* A törvényt az Országgyűlés a 2002. július 16-i ülésnapján fogadta el.

(2) A birtokhasznosítási bizottság egy-egy tagját a 4. § (1) bekezdése *a)*, *b)*, *c)* és *e)* pontjaiban meghatározott szervezetek területi vagy helyi szervei választják meg a településen (fővárosban a kerületben) termőföldtulajdonnal rendelkező, illetőleg termőföldet használó és mezőgazdasági tevékenységet folytató természetes személyek — ideértve a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek törvényes képviselőit is — köréből.

(3) A birtokhasznosítási bizottságokba be kell vonni a települési (fővárosban a kerületi) önkormányzat által megválasztott egy tagot is.

(4) A birtokhasznosítási bizottságok megszervezésével és működésével kapcsolatos feladatokat az NFA az egyéni mezőgazdasági termelők, a társas mezőgazdasági vállalkozások, az erdőgazdálkodók érdekképviselői szervezetei, a helyi (fővárosban a kerületi) önkormányzatok, valamint a területi agrárkamara közreműködésével látja el.

(5) A birtokhasznosítási bizottság létrejöttének és működésének rendjét a Nemzeti Földalap Ellenőrző Bizottság véleményének kikérésével a miniszter rendeletben alapítja meg.”

6. § Az NFA tv. 5. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„5. § (1) A Nemzeti Földalaphoz tartozó termőföld-vagyon vagyonkezelésére, hasznosítására, értékesítésére és nyilvántartására a kincstári vagyon kezelésére vonatkozó külön törvény rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az NFA a nyugdíjas tulajdonostól a termőföldet a külön jogszabályban meghatározottak szerinti feltételek esetében életjáradék fizetése ellenében megvásárolhatja.

(3) Az NFA a vagyoni körébe tartozó termőföld termő-képességének fenntartásával, valamint művelés alól kivett területekkel összefüggő gazdálkodási feladatokat ellátó személyt pályázat útján választja ki. A pályáztatási szabályzatot — az ellenőrző bizottság véleménye alapján — a miniszter hagyja jóvá.”

7. § Az NFA tv. 6. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„6. § (1) A Nemzeti Földalap vagyoni körébe tartozik a védett és védelemre tervezett természeti területek kivételével:

a) minden olyan állami tulajdonú termőföld, valamint a mezőgazdasági termelést szolgáló vagy ahhoz szükséges művelés alól kivett terület, amelynek vagyonkezelője korábban a Kincstári Vagyon Igazgatóság (a továbbiakban: KVI), más központi költségvetési szerv vagy az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság (a továbbiakban: ÁPV Rt.) volt;

b) minden olyan állami tulajdonú termőföld és művelésből kivett terület, amelynek nincs vagyonkezelője, vagy annak kiléte nem állapítható meg;

c) az a termőföld, amelynek tulajdonosa nem állapítható meg;

d) a termőföldek megközelítését szolgáló állami tulajdonban levő utak, a közutak kivételével;

e) azok a földek, amelyek a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 6. § (4) bekezdése szerinti eljárást (aranykorona hiány pótlása) követően megmaradtak.

(2) Azon jogok és kötelezettségek tekintetében, amelyeket a törvény az NFA feladatkörébe utal, az NFA a jogok és kötelezettségek tekintetében jogutódja a Magyar Nemzeti Földalap Kht.-nak (a továbbiakban: MNFA Kht.), a KVI-nek, más központi költségvetési szervnek, valamint az ÁPV Rt.-nek.

(3) Az (1) bekezdés szerinti termőföld vagyonkezelésére, haszonbérletére vagy bármely más jogcímen történő használatára kötött szerződésekben az MNFA Kht., a KVI, más központi költségvetési szerv, illetőleg az ÁPV Rt. helyébe jogutódként az NFA lép.”

8. § Az NFA tv. 7. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A Nemzeti Földalapba kerül a védett és védelemre tervezett természeti területek kivételével:

a) az állam elővásárlási jogának gyakorlásával vásárolt földrészlet;

b) a piacbefolyásolási szándékkal, illetőleg rossz minőségű vagy kedvezőtlen adottságú, revitalizációs céllal vásárolt földrészlet;

c) adásvétel vagy csere által állami tulajdonba kerülő, hasznosítatlan állapotú földrészlet;

d) az állam részére ajándékba adott vagy vételre felajánlott földrészlet;

e) az e törvény alapján járadékfizetési kötelezettséggel vásárolt földrészlet;

f) a jogszabály alapján kártalanítás nélkül állami tulajdonba vett termőföld, továbbá a kisajátítás folytán állami tulajdonba kerülő termőföld, ha a Nemzeti Földalap a kisajátítást kéri;

g) minden olyan termőföld, amely jelzálogbanki hitelezés fedezeteként szolgál, és amelyet az adós szerződészegése miatt a jelzálogbank a hitel törlesztése érdekében, ellenérték fejében átad.”

9. § Az NFA tv. 13. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„13. § (1) Az NFA a Nemzeti Földalapba tartozó termőföldvagyont a földrészlet nyilvános pályázat útján történő eladásával, illetve haszonbérbe adásával hasznosítja.

(2) Az NFA a megyei (fővárosi) földművelésügyi hivatal határozata alapján termőföld részarány-tulajdonával rendelkező magánszemélynek — az AK érték erejéig — termőföldet ajánlhat fel.

(3) Az eladás, illetőleg haszonbérbe adás során előnyben kell részesíteni a földbirtok-politikai irányelvekben meghatározott feltételeknek megfelelő személyeket.

(4) Vonalas infrastrukturális létesítmények, valamint mezőgazdasági beruházások megvalósítása céljára történő eladás, illetőleg állami feladat ellátása vagy közhasznú cél megvalósítása érdekében történő haszonbérbe adás esetén a (3) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.

(5) Az NFA a szociális földprogram megvalósítása céljára a települési önkormányzat által kijelölt haszonbérletnek kedvezményes feltételekkel adhat termőföldet haszonbérbe.

(6) Az NFA a Nemzeti Földalapba tartozó földrésztet birtokösszevonási célú önkéntes földcserében részt vevő személy tulajdonában álló földrésztetre, az állattenyésztő telepek működésének biztosítása, vagy más fontos közérdekű cél megvalósítása érdekében cserélheti, illetőleg telekalakítás végrehajtásához szükséges tulajdonjogi változást eredményező megállapodást köthet.

(7) Addig, amíg az NFA az (1)–(6) bekezdésekben meghatározott módon nem tudja a vagyonkezelésében levő termőföldet hasznosítani, a Tft. 36. §-ában foglaltaknak megfelelően gondoskodik a termőföld termőképességének fenntartásáról.

(8) Az NFA a vagyoni körébe tartozó saját használatú utakat térítésmentesen az illetékes települési (fővárosban a kerületi) önkormányzat tulajdonába adhatja, illetőleg az utak használatba adására vonatkozó megállapodást köthet az érdekeltekkel.

(9) Az NFA a vagyoni körébe tartozó vízlevezető árkokat térítésmentesen az azok fenntartására jogosultak tulajdonába, illetve vagyonkezelésébe adhatja.”

10. § Az NFA tv. 14. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„14. § (1) A termőföld értékesítésére, illetve haszonbérletére irányuló pályázati felhívást az NFA hirdeti meg.

(2) A pályázati felhívást, valamint benne az értékesítésre, illetve a haszonbérbe adásra kerülő földrésztetek jegyzékét az NFA hivatali helyiségében, internetes honlapján, valamint a földrésztet fekvése szerinti települési (fővárosban a kerületi) önkormányzatnál legalább harminc napra hirdetmény formájában kell közzétenni. A szerződés csak a közzétételtől számított harmincadik napot követően köthető meg.”

11. § Az NFA tv. 15. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„15. § A termőföld értékesítésére, illetve haszonbérletére irányuló pályázati felhívás kiírásának, valamint elbírálásának részletes szabályait az NFA által kiadott és a miniszter által — az ellenőrző bizottság véleménye figyelembevételével — jóváhagyott szabályzat határozza meg. A szabályzatot a Magyar Közlönyben, valamint az NFA-nak az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségében is közzé kell tenni.”

12. § Az NFA tv. 16. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„16. § (1) A pályázat elbírálásába véleményezési jogkörrel be kell vonni a birtokhasznosítási bizottságot. A birtokhasznosítási bizottság a pályázat kézhezvételét követő 15 napon belül jogosult a benyújtott pályázatokkal kapcsolatban véleményt nyilvánítani. A birtokhasznosítási bizottság véleményét a földbirtok-politikai irányelvek figyelembevételével alakítja ki. A pályázatot csak a birtokhasznosítási bizottság részére nyitva álló véleményezési határidő leteltét követően lehet elbírálni. A pályázat elbírálásának nem akadálya, hogy az adott településen birtokhasznosítási bizottság nem alakult meg.

(2) A birtokhasznosítási bizottság működésének költségeit az NFA előirányzatból kell biztosítani.

(3) Az NFA-val a termőföld adásvételére, illetve haszonbérletére kötött szerződés tartalmából közérdekű adatnak minősül:

a) a személyes adatok közül a vevő, a haszonbérlet neve, székhelye, illetőleg lakcíme;

b) termőföld adásvétele esetén a földrésztet helyrajzi száma és a vételár összege;

c) termőföld haszonbérlete esetén a földrésztet helyrajzi száma vagy földhasználati azonosítója, a haszonbérlet időtartama, valamint a haszonbérleti díj összege.”

13. § (1) Az MNFA Kht. a Magyar Állam mint egyszemélyes tulajdonos által történő megszüntetése esetén a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvénynek a gazdasági társaságok megszűnéséről, valamint a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XL. törvénynek a végelszámolásról rendelkező szabályait nem kell alkalmazni.

(2) Az MNFA Kht. megszűnésével a társasággal szemben fennálló, illetve a társaságot megillető követelések — kivéve a (3) bekezdésben szabályozott eseteket — nem válnak lejárttá.

(3) Az MNFA Kht. a megszűnéséről rendelkező határozat keltével egy időben köteles egy alkalommal a Céglönyben hitelezői felhívást közzétenni azzal, hogy a hitelezők az MNFA Kht.-vel szemben fennálló hitelezői igényüket a hitelezői felhívás megjelenését követő 15 napon belül a társaságnál bejelenthetik, figyelemmel a (4) bekezdés rendelkezéseire.

(4) Az MNFA Kht. megszűnése esetén az MNFA Kht. általános jogutódja a Magyar Állam, kötelezettségeiért — kivéve a (3) bekezdés szerint bejelentett és az MNFA Kht. által kielégített hitelezői igényeket — a Magyar Állam a központi költségvetés terhére köteles helytállni, és az MNFA Kht.-t megillető jogokat a központi költségvetés javára a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter érvényesíti.

(5) Az MNFA Kht. megszűnését követően, az NFA megalapításáig az MNFA Kht. által a megszűnésekor végzett tevékenység folytatásáról a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter gondoskodik.

(6) Az MNFA Kht. jogutódlással történő megszűnéséből eredő — a Cégbíróság, illetve más hatóságok előtti — eljárási kötelezettséget a jogutód Magyar Állam nevében a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter teljesíti, ideértve a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti éves beszámolónak és az eredmény felosztása utáni mérlegnek az MNFA Kht. megszűnése napjával történő elkészítési kötelezettségét is.

14. § (1) Az MNFA Kht. vagy más vagyonkezelő munkaviszonyban, vagy közalkalmazotti jogviszonyban lévő azon alkalmazottai tekintetében, akiknek — kinevezés folytán — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által alapított költségvetési szerv, az NFA a munkáltatója, a Ktv.-t a (2)–(4) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyeknek az MNFA Kht.-vel vagy más vagyonkezelővel fennálló munkaviszonya e törvény hatálybalépésével egyidejűleg közszolgálati jogviszonnyá alakul át, és az MNFA Kht.-vel vagy más vagyonkezelővel fennállt munkaviszonyát az NFA-nál közszolgálati jogviszonyban töltött időként kell figyelembe venni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott személyek alapilletménye az MNFA Kht.-vel fennállt munkaviszony alapján járó személyi alapbérnél kevesebb nem lehet.

(4) Az (1) bekezdés alapján köztisztviselői jogviszonyba került személyeket e törvény hatálybalépésétől számított 15 napon belül be kell sorolni.

15. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a termőföldnek életjáradék fizetése ellenében történő megvásárlásának részletes szabályait rendeletben állapítsa meg.

(2) Felhatalmazást kap a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, hogy a törvény hatálybalépését követő 15 napon belül az NFA megalapítása érdekében szükséges intézkedéseket tegye meg.

16. § A törvény alkalmazása szempontjából védelemre tervezett területeken a 2002. május 31-ig nyilvántartásba vett és a védetté nyilvánítást előkészítő eljárás alá vont területeket kell érteni.

17. § Az MNFA Kht. által a termőföld hasznosítására tett intézkedésekre a korábbi rendelkezéseket kell alkalmazni.

18. § (1) A törvény 2002. augusztus 1-jén lép hatályba. A 7. §-ban felsorolt területek e törvény erejénél fogva kerülnek az NFA-ba. E törvény rendelkezései nem érintik a

hatálybalépésekor már az MNFA Kht. vagyonkezelésében lévő földvagyon jogi helyzetét.

(2) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény az NFA tv. 22. § (2) bekezdés b) pontjával megállapított 106. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Nemzeti Földalap tekintetében a tulajdonosi jogokat a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter gyakorolja a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet útján.”

b) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 1. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Törvény eltérő rendelkezése hiányában a köztársasági elnök hivatala, az Országgyűlés hivatala, az Alkotmánybíróság hivatala, az országgyűlési biztos hivatala, az Állami Számvevőszék, a Közbeszerzések Tanácsa, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, az Országos Rádió és Televízió Testület Irodája, a Gazdasági Versenyhivatal és a Magyar Tudományos Akadémia Titkársága köztisztviselői közszolgálati jogviszonyára is e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.”

c) a Ktv. 44. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„44. § (1) Az országgyűlési biztos hivatalaiban, az Országos Rádió és Televízió Testület Irodájánál, a Gazdasági Versenyhivatalnál, a Magyar Tudományos Akadémia Titkárságánál, a Miniszterelnöki Hivatalban, a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalnál, a Közbeszerzések Tanácsánál, a minisztériumokban, a költségvetési fejezet felügyeletét ellátó szervezeteknél, a Közszolgálati Ellenőrzési Hivatalnál, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnál — a belső területi szervei kivételével —, a Pénzügyi Szervek Állami Felügyeleténél, az Államháztartási Hivatalnál, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetnél, továbbá jogszabály által országos hatáskörű szervnek nyilvánított, a Kormány közvetlen felügyelete alatt álló, illetve a Kormány által irányított központi költségvetési szerveknél, valamint — a belső igazgatási szervei kivételével — az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnál és az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnál, az illetménykiegészítés mértéke a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselő esetében az alapilletményének 50%-a, középiskolai végzettségű köztisztviselő esetében az alapilletményének 15%-a.”

d) a törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az NFA tv. 20. §-a.

19. § Ahol jogszabály a Magyar Nemzeti Földalap Közhatalmú Társaságról (MNFA Kht.) tesz említést, ott a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetet (NFA) kell érteni.

A Kormány tagjainak rendeletei

Az oktatási miniszter 48/2002. (VII. 19.) OM rendelete

a távközlés-technikai szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről

A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 74. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) Távközlés-technikai szakirányú továbbképzési szakon

a) mérnöki oklevéllel rendelkezők esetén „szakmérnök távközlés-technikai szakon”,

b) nem mérnöki oklevéllel rendelkezők esetén „távközlés-technikai szakember” szakképzettség szerezhető.

(2) E rendelet *melléklete* a távközlés-technikai szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeit tartalmazza.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 48/2002. (VII. 19.) OM rendelethez

A távközlés-technikai szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

Távközlés-technikai szakmérnökök képzése, akik ismereteket szereznek a távközlés területén alkalmazott korszerű adatkezelési és továbbítási módszerekről, valamint eljárásokról. Az ismeretek birtokában képesek a fenti feladatokkal kapcsolatos gyakorlati, üzemeltetési és alkalmazási kérdések megoldására.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

a) Mérnöki oklevéllel rendelkezők esetén „szakmérnök távközlés-technikai szakon”,

b) nem mérnöki oklevéllel rendelkezők esetén „távközlés-technikai szakember”.

3. A képzésben való részvétel feltételei

Egyetemi vagy főiskolai oklevéllel rendelkező villamosmérnökök, illetve műszaki vagy természettudományos (mérnök, mérnöktanár, műszaki menedzser, informatikus stb.) szakképzettséggel rendelkezők. Villamosmérnöki alapismeretek hiánya esetén a villamosságtan, az analóg és digitális elektronika, valamint hírközlési ismeretek tanulmányából előtanulmányi követelményeket kell teljesíteni.

4. A képzési idő

Legalább 2 félév, 1800 órára, 60 kredit.

[E melléklet alkalmazásában az idő- és teljesítményegységek definíciói megegyeznek a „Műszaki felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről” szóló 157/1996. (X. 22.) Korm. rendeletben alkalmazottakkal.]

5. A képzés főbb tanulmányi területei

Alapismeretek és szakmai törzsanyag (40—50%):

A szakot megalapozó ismeretek, különösen a digitális rendszerek, a digitális távközlési rendszerek, valamint a közegben és szálon történő átvitel (elektromágneses hullámok, optikai hírközlés) ismeretei. A fejlett információs és kommunikációs társadalom kialakulásával kapcsolatos (innováció és iparjogvédelem, minőségbiztosítás, EU ismeretek, mobil hírközlés) ismeretei.

Speciális szakismeretek (50—60%):

A szak egyes speciális ismeretei a mobil távközlés és informatika, az úrtávközlés, mikrohullámú távközlés, az optikai, az ISDN és CATV távközlés, az IP alapú információ átvitel, a kommunikációs és elérési hálózatok, a kliens-szerver kapcsolatok, valamint a digitális interaktív és hálózati médiumok, azaz a digitális információk előállítása és kezelése területeiről, beleértve azok minőségi kérdéseit is.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben és a tematikában előírt — részben egymásra épülő, részben egymástól független — aláírások és gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgák letételéből, szakdolgozat elkészítéséből, valamint záróvizsgákból tevődik össze.

6.1. A szakdolgozat

A szakdolgozat a távközlés-technikai szakirányú képzettségnek megfelelő, eredményében írásosan is megjelenő, alkotó jellegű szakmai (tudományos, gazdasági, mérnöki, tervezési, esetleg kutatási vagy kutatás-fejlesztési gyakorlati) feladat, amelynek megoldása a hallgató tanulmányaira támaszkodva, a hazai és nemzetközi szakirodalom tanulmányozásával, témavezető vagy konzulens irányításával kidolgozható. Igazolja azt, hogy a hallgató képes az elsajátított ismeretanyag gyakorlati alkalmazására, az elvégzett munka és az eredmények szakszerű összefoglalására, a téma körébe tartozó feladatok kreatív megoldására, önálló szakmai munka végzésére.

6.2. Záróvizsga

6.2.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

a tantervben előírt tanulmányi követelmények teljesítése, különösen

— a tantervben rögzített számú gyakorlati jegy, beszámoló, legalább 8 kollokvium,

— bíráló által elfogadott szakdolgozat.

6.2.2. A záróvizsga részei:

— szóbeli vizsga az intézményi tanterv által meghatározott tantárgyakból,

— a szakdolgozat megvédése.

6.2.3. A záróvizsga eredménye:

a vizsgáztató bizottság által a szakdolgozatra, annak megvédése eredményeként adott érdemjegy és a szóbeli vizsgákra adott érdemjegyek számtani középértékének átlaga.

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 48/2002. (VII. 19.) OGY határozata

a földbirtok-politikai irányelvekről*

1. A Nemzeti Földalap vagyonkezelése és hasznosítása a Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény 2. § (2) bekezdése értelmében a földbirtok-politikai irányelvek szerint történik. Az Országgyűlés a földbirtok-politikai irányelveket az alábbiak szerint határozza meg:

I. A földbirtok-politika részletes irányelvei

a) A földhasználók helyzetének stabilizálása, fejlődésük elősegítése;

b) családi gazdaságok kialakítása és megerősítése;

c) környezetbarát, a fenntartható fejlődést szolgáló termelés földhasznosítás oldaláról történő támogatása;

d) a mezőgazdasági rendeltetésű földterületek művelésben tartásának elősegítése, a mezőgazdasági termelés összehangolása a természetvédelem, a környezetvédelem, a talajvédelem, a területfejlesztés, a vízgazdálkodás (pl. árterek kialakítása), a vonalas infrastrukturális létesítmények szempontjaival;

e) a Nemzeti Erdőtelepítési Programban foglaltak végrehajtásának támogatása;

f) a racionális földtulajdonosi és bérleti rendszer kialakításának elősegítése;

g) a földpiac élénkítése és szabályozása;

h) az állattenyésztő telepek működéséhez szükséges termőföld megszerzésének elősegítése;

i) a gazdálkodás jellegének megfelelő, versenyképes birtokméretek kialakításának elősegítése,

ia) a családi és középgazdaságok 300 ha méretű felső határig történő ösztönzése,

ib) a kisméretű birtokok legalább 100 ha-ig történő elsődleges fejlesztésének ösztönzése;

j) a földbérlet-koncentráció versenyképességhez igazodó fenntartása;

k) minőségi földcserék lebonyolításának megalapozása;

l) termelési-termékstruktúra átalakításának ösztönzése és befolyásolása,

la) a mezőgazdasági termelésre leginkább alkalmas termőföldek mezőgazdasági termelési célú hasznosításának előtérbe helyezése,

lb) a mezőgazdasági termelésre kevésbé alkalmas termőföldek, földterületek más irányú hasznosításának előkészítése, támogatása, esetenként végrehajtása,

lc) művelési ágváltás támogatása;

m) a nem művelt, vagy méretük és kialakításuk miatt gazdaságosan nem művelhető területek megvételének és hasznosításának állami kezdeményező szereppel történő meggyorsítása;

n) a birtoknagyság alkalmassá tétele az EU támogatások lehívhatóságához;

o) szociális földprogram kedvezményezett támogatása;

p) pályakezdő agrárvállalkozók és mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú végzettséggel rendelkezők kedvezményezett támogatása;

q) különleges rendeltetésű gazdaságok működéséhez kedvezményes termőföld biztosítás (pl. oktatás, kutatás, büntetés-végrehajtás).

II. Az NFA vagyonkezelése és hasznosítása

Az NFA az állami beavatkozás, szabályozás és befolyásolás intézménye, amely az alábbi szempontok figyelembevételével valósítja meg a földbirtok-politikai irányelvekben foglaltakat:

a) a földtulajdonon és a haszonbérleten alapuló gazdálkodás arányának befolyásolása érdekében az NFA vagyonkezelésében lévő földek eladása vagy haszonbérbe adása;

b) a termőföld pályázatással történő haszonbérbe adása, illetőleg díjmentesen vagy a hasznosítás jellege szerint támogatással történő használatba adása;

c) az NFA földvagyonának kialakulásánál a vásárlás szempontjainak meghatározása (pl. gyenge minőségű földek megvásárlásának előtérbe helyezése; nem művelt vagy méretük és kialakításuk miatt gazdaságos művelésre alkalmatlan földterületek megvételének elsődlegessége; meglévő bérleti viszonyok megszüntetésének, illetve lezárásának meggyorsítása);

d) a földeladás során érvényesítendő szempontok rangsorolása (pl. kisméretű birtokok növelése; nagyméretű bir-

* A határozatot az Országgyűlés a 2002. július 16-i ülésnapján fogadta el.

tokok gazdaságilag indokolt felső birtokhatárának elérése; kezdő agrárvállalkozók földhöz juttatása);

e) az átmenetileg eladással vagy haszonbérlettel nem hasznosított, az NFA kezelésében lévő földterületek művelési, illetőleg kultúrállapotban tartási feltételeinek meghatározása;

f) a termőföld adásvétele esetén a szerződésben vállalt hasznosítási kötelezettség visszavásárlási jog kikötésével történő biztosítása.

2. Az országgyűlési határozat 2002. augusztus 1-jén lép hatályba.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Világosi Gábor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 49/2002. (VII. 19.) OGY határozata

az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben Részes Felek Konferenciájának 1997. évi harmadik ülészakán elfogadott Kiotói Jegyzőkönyvhöz történő csatlakozásról*

Az Országgyűlés

1. egyetért azzal, hogy hazánk csatlakozzon az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben Részes Felek Konferenciájának 1997. évi harmadik ülészakán elfogadott Kiotói Jegyzőkönyvhöz (a továbbiakban: Jegyzőkönyv);

2. felkéri a köztársasági elnököt a csatlakozási okirat kiállítására;

3. felkéri a külügyminisztert, hogy a csatlakozási okiratot az ENSZ Főtitkáránál mint a Jegyzőkönyv letéteményesénél helyezze letétbe;

4. felhívja a Kormányt, hogy a Jegyzőkönyv kihirdetése érdekében — annak hatálybalépését követően — terjessze az Országgyűléshez a Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló törvényjavaslatot.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Világosi Gábor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 50/2002. (VII. 19.) OGY határozata

az Állami Számvevőszék alelnökeit jelölő ideiglenes (eseti) bizottság felállításáról szóló 27/2002. (VI. 5.) OGY határozat módosításáról*

Az Állami Számvevőszék alelnökeit jelölő ideiglenes (eseti) bizottság felállításáról szóló 27/2002. (VI. 5.) OGY határozat 6. pontja a következők szerint módosul:

„6. Az Országgyűlés felkéri a bizottságot, hogy a jelöltek személyéről legkésőbb 2002. szeptember 25-ig döntsön.”

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Világosi Gábor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 51/2002. (VII. 19.) OGY határozata

az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat módosításáról**

Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés

a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottságba

dr. Hende Csaba helyett

dr. Medgyasszay Lászlót

a bizottság elnökévé,

a Mezőgazdasági bizottságba

dr. Medgyasszay László helyett

dr. Hende Csabát

a bizottság tagjává

megválasztja.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Világosi Gábor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2002. július 16-i ülésnapján fogadta el.

* A határozatot az Országgyűlés a 2002. július 16-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2002. július 16-i ülésnapján fogadta el.

Az Országgyűlés 52/2002. (VII. 19.) OGY határozata

a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek költségvetési támogatásáról szóló 105/2001. (XII. 21.) OGY határozat módosításáról*

A nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek költségvetési támogatásáról szóló 105/2001. (XII. 21.) OGY határozat (a továbbiakban: OGY határozat) V. pontja alapján az Országgyűlés

1. a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 35. § (4) bekezdése alapján annak 1. számú mellékletének I. fejezete 6. címében előírányzott 110,0 millió forint támogatási összegből 700 000 Ft, azaz hétszázezer forint tartalék-alapot képez;

2. az 1. pontban foglaltakra tekintettel az OGY határozat mellékletét e határozat *melléklete* szerint módosítja.

*Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Dr. Világosi Gábor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Melléklet
az 52/2002. (VII. 19.) OGY határozathoz*

Az OGY határozat mellékletének 41., 44., 124. és 153. pontja a következők szerint módosul, és kiegészül az alábbi 44/A. ponttal:

*[Melléklet
a 105/2001. (XII. 21.) OGY határozathoz]*

„41.	Kisebbségi Érdekvédelmi Szervezet, Inámpusztá	0 Ft”
„44.	Kiskunmajsai Cigány (Roma) Kisebbségi Érdekképviselői Szervezet	0 Ft”
„44/A.	Közéleti Roma Nők Egyesülete	500 000 Ft”
„124.	Lengyel Klub	0 Ft”
„153.	Mohácsi Németek Egyesülete	550 000 Ft”

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 35/2002. (VII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabályi rendelkezések alkotmányellenessége utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján — *dr. Erdei Árpád* és *dr. Harmathy Attila* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Kiss László* és *dr. Kukorelli István* alkotmánybírók különvéleményével — meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény 82. § (5) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 2002. december 31-i hatállyal megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény 85. § (4) bekezdés első mondatában az a rendelkezés, amely biztosítja a kamerával vagy más módon rögzített felvételeknek az azonos vagy hasonló sportrendezvényt rendezők általi igényelhetőségét, alkotmányellenes, ezért erre, valamint a szövegösszefüggésekre tekintettel a (4) bekezdés egészét 2002. december 31-i hatállyal megsemmisíti.

3. Az Alkotmánybíróság a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény 82. § (4), (6) bekezdése, a 84. § (2) bekezdése, a 85. § (2), (3), (5), (6) bekezdése, valamint a (7) bekezdés *f)* pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény 82. § (1), (2), (3) bekezdése, a 83. §, a 84. § (1), (3), (4) bekezdése, a 85. § (1) bekezdése, a (7) bekezdés tekintetében az *f)* pont kivételével, valamint a (8)—(10) bekezdés, továbbá a sportrendezvények biztonságáról szóló 33/2001. (III. 5.) Korm. rendelet 7., 11. és 14. §-a alkotmányellenességének vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közlésezi.

* A határozatot az Országgyűlés a 2002. július 16-i ülésnapján fogadta el.

INDOKOLÁS

I.

1. Az indítványozó a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény (a továbbiakban: Stv.) 82—85. §-a valamint a sportrendezvények biztonságáról szóló 33/2001. (III. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 7., 11. és 14. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint az Stv.-nek és a Korm. r.-nek a sportthuliganizmus visszaszorítására irányuló, támadott rendelkezései ellentétesek a jogbiztonságra, a személyes adatok védelmére, továbbá a tisztességes eljáráshoz való jogra vonatkozó alkotmányi előírásokkal.

Az Alkotmánybíróság felkérésére kifejtette álláspontját az indítvánnyal az ifjúsági és sportminiszter, a külügyminiszter pedig az „Európai Egyezmény a sporteseményeken, különösen a labdarúgó-mérkőzésen megnyilvánuló nézői erőszakról és nem megfelelő viselkedésről” hazai jogban való alkalmazhatóságáról nyilatkozott.

2. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 22. § (2) bekezdése szerint az indítványnak a kérelem alapjául szolgáló ok megjelölése mellett határozott kérelmet kell tartalmaznia. Mivel az indítvány valamennyi sérelmezett előírás tekintetében nem tett eleget ennek a követelménynek, ezért az Alkotmánybíróság jogvesztő határidő megállapításával, végzéssel hívta fel az indítványozót a szabályszerű kérelem előterjesztésére.

Az indítványozó a megadott határidőn belül eleget tett az Alkotmánybíróság felhívásának. Új indítványában az alkotmányellenesség utólagos vizsgálatára irányuló kérelmét kizárólag az Stv. 82. § (4), (5) és (6) bekezdése, a 84. § (2) bekezdése, valamint a 85. § (2), (3), (5) és (6) bekezdése vonatkozásában tartotta fenn, ezt meghaladóan pedig az indítványt visszavonta.

Az Stv. 82. § (4) bekezdését azért támadta az indítványozó, mivel szerinte a jogbiztonságot és a mozgásszabadság alkotmányos jogát is sértő az az előírás, amelynek alapján a futballrandalfrozás miatt két évig más sportrendezvényről is távol tartható a néző, öt évig pedig kitiltható valamely sportlétesítményből, s így egy ottani „misén, kiállításon, vásáron, politikai gyűlésen” sem vehetne részt.

Az Stv. 82. § (5) bekezdését a fair eljárás alkotmányos elvének megsértése miatt kifogásolta az indítványozó. Sérelmezte, hogy a fogyasztóvédelem „és” a Sport Állandó Választott Bíróság mint jogorvoslati fórum igénybevételének lehetősége együttes feltételként szerepel az említett törvényi előírásban.

Az Stv. 82. § (6) bekezdésében az indítvány az „aránytalanul veszélyeztette volna” (a sportrendezvény biztonságát a nézői cselekmény) megfogalmazást a normavilágosság követelményébe ütköző szabályozásnak vélte.

Az Stv. 84. § (2) bekezdése vonatkozásában az indítványozó azt kifogásolta, hogy ez a szabályozás a szervező kötelességévé teszi „a be nem léptethető néző belépése megakadályozását”, s a jogbiztonság elvével ellentétesnek vélte, hogy az Stv. nem írja elő „a magyarul nem értő nézők korrekt, előzetes tájékoztatását”.

Az Stv. 85. § (2)—(3), (5)—(6) bekezdését illetően az indítványozó az információs önrendelkezési jog megsértésére hivatkozott. Sérelmezte, hogy totális a mérkőzések alatti megfigyelés, s hogy bűncselekmény és szabálysértés hiányában is 30 napig tárolják a megfigyeltet adatait. Azt is kifogásolta, hogy „adat nem egyezés” miatt a nézőt be sem engedik a sportrendezvényre.

Az indítványozó ezt a beadványát kiegészítette, s kérelmét az Stv. 85. § (4) bekezdése és a (7) bekezdés f) pontja alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére is kiterjesztette. Az Stv. 85. § (4) bekezdésének azt a szövegrészét kifogásolta az indítványozó, amely szerint ez a szabályozás az adatvédelem alkotmányos garanciáinak érvényesítése nélkül lehetővé teszi a jogsértést el nem követő néző adatainak áramlását a sportrendezvények szervezői között. Az Stv. 85. § (7) bekezdés f) pontjában pedig azt sérelmezte az indítványozó, hogy ez az előírás a sportrendezvény látogatásától eltiltott néző személyleírása rögzítéséről is rendelkezik.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi előírásokra alapozta:

1. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése a Magyar Köztársaságot független, demokratikus jogállamként határozza meg.

Az Alkotmány 57. § (1) bekezdése — az alapvető jogok körében — így rendelkezik: „A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.”

Az Alkotmány 58. § (1) bekezdése a következőket állapítja meg: „Mindenkít, aki törvényesen tartózkodik Magyarországon területén — törvényben meghatározott esetek kivételével — megillet a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga, beleértve a lakóhely vagy az ország elhagyásához való jogot is.”

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése előírja: „A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

Az Alkotmány 70/D. §-a így rendelkezik:

„(1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghöz.

(2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.”

Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint „a Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja”.

2. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 1. pontja meghatározza a személyes adat fogalmát.

E rendelkezés szerint személyes adat „a meghatározott természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható”.

Az Avtv. 3. § (1)–(2) bekezdése a személyes, illetve a különleges adat kezelésére vonatkozóan így rendelkezik:

„(1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy — törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben — helyi önkormányzat rendelete elrendeli.

(2) Különleges adat akkor kezelhető, ha

a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy

b) a 2. § 2. a) pontjában foglalt adatok esetében, az nemzetközi egyezményen alapul, vagy Alkotmányban biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés vagy a bűnüldözés érdekében törvény elrendeli,

c) egyéb esetekben azt törvény elrendeli.”

E törvény 2. § 4. a) pontja kimondja: adatkezelés „az alkalmazott eljárástól függetlenül a személyes adatok gyűjtése, felvétele és tárolása, feldolgozása, hasznosítása (ideértve a továbbítást és a nyilvánosságra hozatalt) és törlése. Adatkezelésnek számít az adatok megváltoztatása és további felhasználásuk megakadályozása is”.

Az Avtv. 5. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak”.

Az Avtv. 12. § (1) bekezdése az érintettek jogaira és ezek érvényesítésére vonatkozó szabályozást tartalmaz: „Az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az általa kezelt, illetőleg az általa megbízott feldolgozó által feldolgozott adatairól, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről (székhelyéről) és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységről, továbbá arról, hogy kik és milyen célból kapják vagy kapták meg

az adatokat. Az adattovábbításra vonatkozó nyilvántartás — és ennek alapján a tájékoztatási kötelezettség — időtartamát az adatkezelést szabályozó jogszabály korlátozhatja. A korlátozás időtartama személyes adatok esetében öt évnél, különleges adatok esetében pedig húsz évnél rövidebb nem lehet.”

3. Az Stv.-nek az indítványban támadott rendelkezései a következők:

„82. § (1) A szervező a sportlétesítmény területén jól látható hirdetményben közzétett általános szerződési feltételekben köteles meghatározni a sportrendezvény megtekintésének feltételeit. Az általános szerződési feltételeket összefoglalva a belépőjegyben, bérletben is fel kell tüntetni.

(2) Ha a sportrendezvény elmarad, a belépőjegy ellenértékét három munkanapon belül vissza kell téríteni. Ha a sportrendezvény félbeszakad, a megismételt sportrendezvényre a belépőjegy érvényes.

(3) A szervező az általa szervezett sportrendezvény esetén jogosult a sportrendezvényről eltávolított személlyel szemben a belépőjegy-eladást megtagadni, illetve megakadályozni, hogy a sportrendezvényen részt vehessen (a továbbiakban együtt: sportrendezvény látogatásától eltiltás). A sportrendezvény látogatásától eltiltás lehetőségét az (1) bekezdésben megjelölt általános szerződési feltételekben fel kell tüntetni.

(4) A sportrendezvény látogatásától eltiltás időtartama, ha az a szervező által szervezett minden sportrendezvényre vonatkozik, a két évet, ha csak meghatározott sportlétesítményre érvényes, az öt évet nem haladhatja meg.

(5) A szervezőnek a sportrendezvény látogatásától eltiltásra vonatkozó döntése ellen a területileg illetékes fogasztóvédelmi hatóságokhoz és a Sport Állandó Választott Bírósághoz lehet fordulni.

(6) A sportrendezvény látogatásától eltiltható az a személy is, akit a 84. § (2) bekezdésének c) pontja alapján el kellett volna távolítani, de erre azért nem került sor, mert a sportrendezvény helyszínén való szervezői beavatkozás következtében olyan nézői cselekmény volt várható, amely a sportrendezvény biztonságát aránytalanul veszélyeztette volna.

83. § (1) A szervező a sportrendezvény lebonyolítására, valamint a helyszínén a rend fenntartására és a szervezési feltételek biztosítására (a továbbiakban: rendezés) szerződésben rendező szervet vagy rendezőt bízhat meg.

(2) Az (1) bekezdés szerinti megbízásnak a rendező szerv esetében feltétele, hogy az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő rendezőt alkalmazzon.

(3) Rendező szervnek csak a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról szóló 1998. évi IV. törvény hatálya alá tartozó egyéni vagy társas vállalkozás, rendezőnek csak büntetlen előéletű személy bízható meg.

(4) A rendezőnek e minőségében külsőleg azonosíthatónak kell lennie.

(5) A rendező szerv, rendező köteles a szervező utasításai szerint eljárni. A szervező szabályzatai és a versenykiírás utasításnak minősülnek.

(6) A sportrendezvényen való rendfenntartásra és a rendőrséggel való együttműködésre a szervező köteles a rendezőt rendszeresen felkészíteni. A felkészítéshez a szervező a rendőrség közreműködését a külön jogszabályban meghatározott szolgáltatásként igénybe veheti.

(7) Külön jogszabály meghatározhatja azokat a sportrendezvényeket,

a) amelyeken a rendezésre rendező szervet, rendezőt kell megbízni;

b) amelyek esetében a szervező köteles a sportrendezvény résztvevői számára felelősségbiztosítást kötni.

(8) A (7) bekezdés b) pontja alapján meghatározott sportrendezvények felelősségbiztosítás nélkül nem tarthatók meg. A felelősségbiztosítás meglétét a belépőjegyen fel kell tüntetni.

84. § (1) A néző a sportrendezvény helyszínére akkor léptethető be, ha

a) érvényes belépőjeggyel, bérlettel vagy más, a sportrendezvény helyszínére való belépésre jogosító igazolással rendelkezik;

b) nem áll nyilvánvalóan alkohol, kábítószer vagy más bódító hatású szer befolyása alatt;

c) nem tart magánál szeszes italt, kábítószer, valamint olyan tárgyat, amely a sportrendezvény megtartását, továbbá mások személyi és vagyonbiztonságát veszélyezteti, vagy amelynek a sportrendezvényre való bevitelét a szervező a belépőjegy vásárlását megelőzően megtiltotta, és erről a belépőjegy vásárlóját megfelelő módon tájékoztatta;

d) nem tart magánál mások iránti gyűlölet keltésére alkalmas feliratot, zászlót vagy egyébként jogszabály által tiltott önkényuralmi jelképet;

e) nem tart magánál olyan tárgyat vagy eszközt, amelynek birtoklása esetén őt a külön jogszabály értelmében fegyveresen vagy felfegyverkezve megjelentnek kell tekinteni.

(2) A szervező köteles

a) az (1) bekezdésben meghatározott bármelyik feltétel hiánya esetén, vagy az e bekezdés b) pontjában meghatározott magatartás tanúsítása esetén a résztvevőnek a sportrendezvényre való belépését megakadályozni;

b) azt a résztvevőt, aki a sportrendezvény megtartását, illetve mások személyi és vagyonbiztonságát veszélyezteti vagy rasszista, gyűlöletkeltő magatartást tanúsít, e magatartások abbahagyására felszólítani;

c) az (1) bekezdésben meghatározott feltételek hiánya esetén, vagy a b) pont szerinti felszólítás eredménytelensége esetén, illetve a 87. § (1) bekezdésében foglaltak be nem tartása esetén a résztvevőt a sportrendezvény helyszínéről eltávolítani.

(3) A sportrendezvényen résztvevővel szemben a külön jogszabályban foglaltak szerinti kényszerítő eszköz alkalmazására, továbbá személy, illetve csomag átvizsgálására az eljáró rendőri szerv és a rendező szerv alkalmazottja jogosult.

(4) Arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazására a külön jogszabályban meghatározott esetekben a rendező szerv alkalmazottja is jogosult.

85. § (1) A szervező a résztvevők személyi és vagyonbiztonsága érdekében köteles a külön jogszabályban meghatározott sportrendezvény ideje alatt annak helyszínét kamerával megfigyelni.

(2) A kamerával való megfigyelésről és rögzítésről a nézőt a sportlétesítmény területén jól látható hirdetményben és a belépőjegyen, bérleten is feltüntetve tájékoztatni kell.

(3) Szabálysértési vagy büntetőeljárás lefolytatásának megkönnyítése céljából a szervező

a) a sportrendezvény résztvevőit kamerával vagy más úton rögzítheti és a felvételeket harminc napig tárolja;

b) a nézők egyedi azonosítására alkalmas biztonsági beléptetési és ellenőrző rendszert (a továbbiakban: beléptető rendszer) alkalmazhat;

c) a sportrendezvénylátogatásától eltiltott személyeket nyilvántarthatja.

(4) A (3) bekezdés a) pontja szerint rögzített felvételeket, valamint a (3) bekezdés c) pontjában meghatározott nyilvántartásból adatot — a külön jogszabályban meghatározott állami szerveken kívül — az érintett személy és az azonos vagy hasonló jellegű sportrendezvényt szervező igényelhet. Az érintett kérelmére történő adatközlésre a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 12. §-ának (1) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(5) Beléptető rendszer alkalmazása esetén a szervező a belépőjegy-eladáskor csak a néző nevére szóló belépőjegyet, illetve bérletet értékesíthet.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott esetben a szervező a rendező szerv alkalmazottja útján a belépőjegy, bérlet birtokosának kilétét ellenőrzi és egybeveti a belépőjegyen, bérleten szereplő személyi adatokkal. Ha az adatok nem egyeznek, a belépést meg kell tagadni.

(7) A szervező a (3) bekezdés c) pontjában meghatározott nyilvántartásban a rendbontás rövid leírását és a sportrendezvény látogatásától eltiltott személy, valamint a büntető- és szabálysértési jogszabályok szerinti kitiltás hatálya alatt álló személy azonosítására alkalmas következő személyi adatokat rögzíti:

a) név,

b) anyja neve,

c) születési hely és idő,

d) állandó és ideiglenes lakcím, tartózkodási hely címe,

e) személyi igazolvány száma,

f) személyleírás.

(8) A (3) bekezdés c) pontjában meghatározott nyilvánításnak a (7) bekezdésben foglaltakon kívül a sportren-

dezzvény látogatásától eltöltés időtartamát, illetve a büntető- és szabálysértési jogszabályok szerinti kitiltás időtartamát is tartalmaznia kell.

(9) A (3) bekezdés c) pontjában meghatározott nyilván- tartás nyomtatott és elektronikus formában egyaránt létre- hozható.

(10) A szervező az (1) bekezdés szerint rögzített felvéte- leket a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott időtar- tam elteltével köteles megsemmisíteni.”

III.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvány részben megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Stv.-nek a szemé- lyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezései [85. § (2)—(7) bekezdés] alkotmányosságát vizsgálta. Az indít- ványozó a kamerarendszer kötelező, általános jellegű alkalmazására, az eltiltott nézők nyilvántartására vonatko- zóan az adatvédelem alkotmányos garanciáinak hiányát sérelmezte.

1.1. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése értelmében az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, az alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja. Az Alkotmánybíróság az elvi jelentőségű 15/1991. (IV. 13.) AB határozatban (a továb- biakban: Abh.) a személyes adatok védelméhez való jogot nem hagyományos védelmi jogként értelmezte, hanem — annak aktív oldalát is figyelembe véve — információs önrendelkezési jogként. Az Alkotmány idézett 59. §-ában biztosított személyes adatok védelméhez való jognak esze- rint az a tartalma, hogy mindenki maga rendelkezik szemé- lyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni tehát általában csakis az érintett beleegyezésével szabad; mindenki számára követhet- tővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni ki, mikor, hol, milyen célra használja fel az ő személyes adatát. Kivétele- sen törvény elrendelheti személyes adat kötelező kiszolgál- tatását és előírhatja a felhasználás módját is. Az ilyen törvény korlátozza az információs önrendelkezés alapvető jogát, de ezt kizárólag akkor teszi alkotmányos keretek között, ha megfelel az Alkotmány 8. §-ában megkövetelt feltételeknek. (ABH 1991. 40., 57.)

Valamely alapjog alkotmányosan megengedhető korlá- tozásánál az Alkotmánybíróság állandó kritériuma, hogy a korlátozásnak kényszerítő okból és arányosan kell törté- nie. Az arányosság követelménye pedig magába foglalja a legkevésbé korlátozó és az alkalmas eszköz használatát. [20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990. 69., 71.]

Az Stv. bemutatott rendelkezéseiből kitűnik, hogy a né- ző kamerával történő megfigyelésére és e megfigyelés ered- ményének rögzítésére a személyi és vagyonbiztonságot veszélyeztető, valamint a rasszista, gyűlöletkeltő magatar- tások megelőzése, megakadályozása érdekében, vagyis más alapjog — így az emberi élet, méltóság és egészség —

megóvása és alkotmányos értékek védelme érdekében ke- rül sor.

Az Avtv. 16. §-a is utal arra, hogy az érintett jogait törvény — egyéb, nevesített okok mellett — a bűnmeg- előzés, a bűnüldözés érdekében, valamint az érintett vagy mások jogainak védelme érdekében korlátozhatja.

Az Alkotmánybíróság a vázoltak alapján arra a követ- keztetésre jutott, hogy az Stv. 85. § (2)—(3) bekezdésének és a (7) bekezdés f) pontjának a sportrendezvények hely- színén az ún. kamerarendszer alkalmazására és az eltiltott nézők nyilvántartására vonatkozó szabályozása korlátozza ugyan a néző információs önrendelkezési jogát, de — te- kintettel a korlátozást tartalmazó rendelkezéssel védeni kívánt célokra — nem minősül a néző információs önren- delkezési joga szükségtelen és aránytalan korlátozásának, s ezért nem alkotmányellenes.

1.2. Az indítványozó az Stv. 85. § (4) bekezdésének a sportesemény szervezője (rendezője) adatkezelését érintő szabályozásában a célhoz kötöttség alkotmányos követel- ményének sérelmét is panaszolta.

Ez a szabályozás lehetővé teszi, hogy az érintettek, külön jogszabályban meghatározott állami szervek, valamint az azonos vagy hasonló sportrendezvényt szervezők a kame- rával rögzített felvételeket, valamint a sportrendezvények látogatásáról eltiltott személyek nyilvántartását igényel- hessék.

Az állami szervek adatkezelésére vonatkozóan a külön jogszabályok tartalmazzanak rendelkezéseket — ezeket az indítványozó nem támadta. Az érintett kérelmére történő adatkezelésre nézve az Avtv. 12. § idézett (1) bekezdésé- nek az érintettek jogaira és az érvényesítésükre vonatkozó sokoldalú garanciáit rendeli alkalmazni az Stv. vizsgált szabályozása. Az azonos vagy hasonló jellegű sportrendez- vényt szervezőkre vonatkozóan adatkezelési (adatvédel- mi) előírások alkalmazásáról az Stv. 85. § (4) bekezdése nem tartalmaz rendelkezést.

Az Abh.-ban kifejtettek szerint az információs önren- delkezési jog gyakorlásának feltétele és egyben legfonto- sabb garanciája a célhoz kötöttség. Ennek az elvnek az érvényesülése azt jelenti, hogy személyes adatot feldolgoz- ni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad. Az adatfeldolgozásnak minden szakaszában meg kell felel- nie a bejelentett és közhitelűen rögzített célnak. Az adat- feldolgozás célját úgy kell az érintettel közölni, hogy az megítélhesse az adatfeldolgozás hatását jogaira, és megal- apozottan dönthessen az adat kiadásáról; továbbá, hogy a céltól eltérő felhasználás esetén élhessen jogaival. Ebből a követelményből fakad az az igény, hogy az adatfeldolgozás céljának megváltozásáról is értesíteni kell az érintettet. Az érintett beleegyezése nélkül az új célú feldolgozás csak akkor jogszerű, ha azt meghatározott adatra és feldolgozó- ra nézve törvény kifejezetten megengedi. A célhoz kötöt- ségből következik, hogy a meghatározott cél nélküli, „kész- letre” történő, előre nem meghatározott jövőbeni felhasz- nálásra való adatgyűjtés és tárolás alkotmányellenes. (ABH 1991. 40., 41—43.)

Az Stv. 85. § (4) bekezdésében az adattovábbítást vala- mennyi nézőre vonatkozóan az azonos vagy hasonló jelle-

gű sportrendezvényt szervező számára lehetővé tevő rendelkezés — a jogalkotó szándéka szerint feltehetően — a rendbontás elkerülését szolgáló, az esetleges, jövőbeni veszélyt elhárító, megelőző intézkedések körébe tartozik. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint kizárólag csak a tényleges és a közvetlen, s nem az eshetőleges veszély értelmezhető a célhoz kötöttség követelményét kielégítő alkotmányos ismérvként. A vizsgált rendelkezés alkotmányossági szempontból indokolhatatlan, mivel nemcsak a sportrendezvény látogatásától már eltiltott személyekről készített felvételek átadását teszi lehetővé, s az ilyen személyes adatnak minősülő felvételek átadása az adatvédelemre vonatkozó garanciák hiányában az azonos vagy hasonló jellegű sportrendezvényt szervezők számára is lehetséges. A sérelmezett szabályozás ezáltal egy távoli, elvont veszély elhárítására irányul és ennek érdekében ír elő ún. „készletre” történő adatkezelést, s nem tartalmaz kellő alkotmányos garanciákat. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Stv. 85. § (4) bekezdésében a (3) bekezdés a) pontja szerint rögzített felvételekre történő utalást az azonos vagy hasonló jellegű sportrendezvényt szervezők tekintetében az információs önrendelkezési jog összetevőjének minősülő célhoz kötöttség követelménye aránytalan és szükségtelen megsértésének minősítette és az érintett norma első mondatának egészére kiható részbeni alkotmányellenesség miatt a 85. § (4) bekezdés első mondatát teljes egészében megsemmisítette.

Az alkotmánysértő jogszabály-résszel együtt megsemmisítésre kerültek a felvételeknek a másik két felhasználói kör, valamint az eltiltott nézők nyilvántartásának mindhárom felhasználói kör általi igényelhetőségét biztosító törvényi rendelkezések is, amelyeket az Alkotmánybíróság nem minősített az információs önrendelkezési jog szükségtelen és aránytalan korlátozásának.

Az Alkotmánybíróság — az Abtv. 40. §-a értelmében —, ha jogszabály alkotmányellenességét állapítja meg, azt teljesen vagy részben megsemmisíti. Amennyiben az alkotmányellenesség nyilvánított rendelkezés részleges megsemmisítése a szövegösszefüggésekre, a jogszabálynak a gyakorlatban való alkalmazhatósága szempontjaira is figyelemmel nem lehetséges, az Alkotmánybíróság — gyakorlat szerint — az alkotmányellenesség következményeit a vizsgált előírás teljes egészében való megsemmisítésével vonja le. [3/1994. (I. 21.) AB határozat, ABH 1994. 59., 62; 6/1997. (II. 7.) AB határozat, ABH 1997. 67., 71; 12/2002. (III. 20.) AB határozat, ABK 2002. március 126., 130.]

Az Stv. 85. § (4) bekezdése vizsgált első mondatának normaszervezetére, szövegösszefüggésére tekintettel a részleges megsemmisítés a jogbizonytalanság veszélye nélkül nem lett volna lehetséges. Az Stv. 85. § (4) bekezdés első mondata ugyanis a (3) bekezdés a) pontja szerint rögzített felvételek, valamint a c) pontjában meghatározott nyilvántartásból az adatok igényelhetőségét mindhárom felhasználói kör, nevezetesen: az érintettek, a jogszabályban meghatározott állami szervek és az azonos vagy hasonló jellegű sportrendezvényt szervezők számára biztosítja. E jogszabályi előírás mondat szerkesztési sajátosságai folytán, a (3) bekezdés a) pontja szerinti felvételeknek kizáró-

lag az egyik felhasználó kör (azonos vagy hasonló jellegű sportrendezvényt szervezők) számára biztosított igényelhetőségének alkotmányellenessé nyilvánítása nem tette lehetővé az alkotmányellenes jogszabályrész (mondatrész) megsemmisítését. Az Stv. 85. § (4) bekezdés első mondatának megsemmisítése következtében e bekezdés második mondata mint önálló rendelkezés értelmezhetetlenné és alkalmazhatatlanná vált, ezért a megsemmisítés hatálya az Alkotmánybíróság döntése következtében erre az előírásra is kiterjedt. Mivel az Alkotmánybíróság a jogbiztonság követelményének érvényesítésétől a saját működése körében sem tekinthet el, ezért került sor nemcsak az alkotmányellenessé nyilvánított normarész, hanem a 85. § (4) bekezdésének teljes megsemmisítésére.

Az említett rendelkezés megsemmisítését követően a törvényhozóra hárul az a feladat, hogy az alkotmányellenessé nem nyilvánított előírások tartalmának figyelembevételével új szabályozást alkosson.

1.3. Az indítványozó állítása szerint az Stv. 85. § (3) és (7) bekezdésében meghatározott nyilvántartás „totális” jellegű. Az Stv. 85. § (3) bekezdés c) pontjából kitűnik, hogy a szervező kizárólag a sportrendezvény látogatásától eltiltott személyeket tarthatja nyilván, s megfigyelésre is — az Stv. 85. § (1) bekezdésének megfelelően — csak a Korm. r.-ben említett egyes sportrendezvények (tehát nem valamennyi sportrendezvény) esetében van lehetőség.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Stv. 85. § (3) bekezdése szerint a rögzített személyes adatok csak a szabálysértési vagy büntetőeljárás lefolytatásának megkönnyítése céljából kezelhetők. Ugyancsak ez a bekezdés rendelkezik — garanciális szempontokra figyelemmel — a rögzített személyes adatok tárolásának leghosszabb időtartamáról, meghatározva, hogy azokat a szervező legfeljebb harminc napig tárolhatja. Az Stv. 85. § (10) bekezdése szerint pedig a szervező a rögzített adatokat a 30 nap elteltével köteles megsemmisíteni. A 30 napos határidő tartama alatt a nyomozó hatóságok dönthetnek arról, hogy a szabálysértési vagy büntetőeljárás alapjául szolgáló cselekmények elkövetőivel szemben indokolt-e a szükséges eljárások megindítása. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a sportszervező számára adott 30 napos adatkezelési határidőt az adatvédelem alkotmányossági garanciái érvényesülése szempontjából elfogadható időtartamnak tekintette. Az Stv. vázolt szabályozása szerint ugyanis a sportesemény szervezője által megvalósított adatkezelés alkotmányosan védett célhoz, a közrend, a közbiztonság védelméhez köthető; az érintett az adatkezelésről értesül, a rögzített adatok átadása a nyomozó hatóságok számára pedig törvényi szabályozásban megengedett, ugyanakkor az adat útja az érintett által ebben a vonatkozásban követhető. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Stv. 85. § (3) és (7) bekezdésének eljárás alá vont szabályozásait a célhoz kötöttség követelményére tekintettel nem minősítette az információs önrendelkezési jog sérelmének.

2. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog és a jogbiztonság követelménye sérelme miatt támadta az

Stv.-nek a néző eltiltása esetén alkalmazható jogorvoslatra vonatkozó, a 85. § (5) bekezdésében foglalt szabályozását.

Az Stv. 82. § (5) bekezdése alapján a szervezőnek a nézőt a sportrendezvény, illetve a sportlétesítmény látogatásától eltiltó döntése ellen a területileg illetékes fogyasztóvédelmi hatóságokhoz és a Sport Állandó Választott Bírósághoz lehet fordulni.

Az Stv. 82. § (4) bekezdésének bemutatott szabályozása szerint az eltiltás maximális időtartama — ha az a szervező által szervezett valamennyi sportrendezvényre vonatkozik, 2 év; ha csak meghatározott sportlétesítményre érvényes, 5 év.

2.1. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fotv.) a fogyasztók vagyoni érdekeinek, életének, egészségének és biztonságának védelmére irányul. A Fotv. 2. § e) pontja szerint fogyasztó „az a személy, aki — gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül — árut vesz, rendel, kap, használ, illetve akinek a részére a szolgáltatást végzik, továbbá aki az áruval vagy szolgáltatással kapcsolatos tájékoztatás vagy ajánlat címzettje”. A fogyasztóvédelem területi szervei a területi felügyelőségek. E szervek eljárására — a Fotv. 46. §-ának megfelelően — az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezéseit — a Fotv.-ban foglalt eltérésekkel — kell alkalmazni. A Fotv. 50. § (1) bekezdésének megfelelően a területi felügyelőség első fokú határozata ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség vezetője bírál el. E § (2) bekezdés második mondata szerint a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség vezetője határozatának felülvizsgálata keresettel kérhető a bíróságtól.

2.2. Az Stv. 82. § vizsgált (5) bekezdése a sportrendezvényről eltiltott néző részére lehetővé teszi a Sport Állandó Választott Bírósághoz való fordulást is. Az Stv. 53. § (1) bekezdése a következők szerint szabályozza a Sport Állandó Választott Bíróság hatáskörét:

„(1) A Sport Állandó Választott Bíróság az e törvényben megállapított eltérésekkel a választott bíraskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény rendelkezései szerint működik, a felek kölcsönös alávetési nyilatkozata alapján az alábbi ügyekben:

a) a szakszövetségek egymás közötti, illetve a Nemzeti Sportszövetséget, a Nemzeti Szabadidősport Szövetséget, a Fogyatékosok Nemzeti Sportszövetségét vagy a Magyar Olimpiai Bizottságot érintő, sporttal kapcsolatos jogvitákban;

b) a szakszövetségek és tagjaik, illetve a tagok egymás közötti — sporttal kapcsolatos — jogvitáiban;

c) a szakszövetségek és a sportolók, illetve sportszakemberek közötti, sporttal kapcsolatos jogvitákban;

d) a sportszervezetek és a sportolók, illetve sportszakemberek közötti, valamint a sportszövetségek és a sportolók, illetve sportszakemberek közötti, sporttal kapcsolatos jogvitákban.”

Az Stv. idézett szabályozásában hivatkozott, a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (a további-

akban: Vbt.) a választottbírói eljárásra vonatkozóan a következő, alapvető jelentőségű előírást tartalmazza:

„3. § (1) Bírósági peres eljárás helyett választottbírói eljárásnak van helye, ha

a) legalább a felek egyike gazdasági tevékenységgel hivatásszerűen foglalkozó személy, és a jogvita e tevékenységével kapcsolatos, továbbá

b) a felek az eljárás tárgyáról szabadon rendelkezhetnek, és

c) a választottbírói eljárást választottbírói szerződésben kötötték.

(2) Választottbírói eljárás az (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel hiányában is kiköthető, ha azt törvény megengedi.”

2.3. Az Alkotmánybíróság már több határozatában értelmezte az indítványozó által hivatkozott „tisztességes eljáráshoz való jog” alkotmányos tartalmát. Az Alkotmány az „igazságos tárgyalás” kifejezést használja a „tisztességes eljárás” (fair trial) megjelölésére. Az Alkotmánybíróság elvi jelentőségű döntésében, a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.1.) rámutatott arra, hogy a tisztességes eljárás követelménye az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt követelményeken túl az Alkotmány 57. § többi garanciájának teljesedését is átfogja. Az Abh.1. megállapításai szerint „a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”. (ABH 1998. 91., 95.)

A bírósági úthoz, a bíróság általi döntéshez való jognak ugyanis szerves része az eljárás minősége: ez adja a bírósághoz fordulás értelmét.

A 1074/B/1994. AB határozat kifejezetten felhívta a figyelmet a következőkre: „Az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből az államnak nemcsak az a kötelezettsége folyik, hogy bírói utat biztosítson a személyek polgári jogi jogvitái esetére, hanem az is, hogy a bírósághoz fordulást valóságosan lehetővé tegye”. (ABH 1996. 452., 453.) A 39/1997. (VII. 1.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.2.) pedig arra a követelményre is rámutatott, hogy a fair eljárásnak lehetővé kell tennie a jogszerűség érdemi érvényesülését, a hatékony jogvédelem alkalmazását. (ABH 1997. 263., 272.)

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította: a Fotv. 43. §-a a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi felügyelőségek feladat- és hatáskörei között említi különösen — e § a) pontjában — a fogyasztóvédelmet érintő jogszabályok megtartásának felügyeletét, a h) pontban a fogyasztókat érintő általános szerződési feltételek figyelemmel kísérését, az i) pont pedig a fogyasztók minőségi kifogásaival kapcsolatos ügyek intézését. A Fotv. 43. § o) pontja arra utal, hogy a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi felügyelőségek ellátják mindazokat a feladatokat, amelyeket jogszabály feladat- és hatáskörükbe utal. Ilyen rendelkezésnek tekinthető az Stv. 82. § (5) bekezdése is. Az Stv.-nek ez az előírása azonban azáltal, hogy — alternatív módon — a fogyasztóvédelmi szervek eljárását az erre vonatkozó érdemi és részletes

rendelkezések hiányában írja elő, nem biztosítja a hatékony jogvédelem alkalmazásának lehetőségét, s így nem tekinthető a tisztességes eljáráshoz való alapjog alkotmányos megvalósítására irányuló rendelkezésnek.

2.4. Az Alkotmánybíróság az Stv. 82. § (5) bekezdésében a néző eltiltása ellen, számára a Sport Állandó Választott Bíróság előtti jogorvoslati lehetőséget biztosító rendelkezés alkotmányosságát is vizsgálta. A támadott szabályozás és az Alkotmánybíróságnak az e tárgykörben alkotott, említett korábbi döntéseire is figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy ez a jogorvoslati út a néző eltiltása esetén nem biztosítja a hatékony bírói felülvizsgálat lehetőségét. Az Stv. és a Vbt. idézett rendelkezései összevetéséből ugyanis kitűnik, hogy a Sport Állandó Választott Bíróság (mint általában a választott bíróságok) eljárására kizárólag a peres felek erre irányuló megegyezése, a választott bíróság hatáskörét elismerő kölcsönös alávetési nyilatkozata alapján kerülhet sor. Az eltiltását panaszoló néző ügyében tehát csak akkor indulhat eljárás a Sport Állandó Választott Bíróság előtt, ha a néző és a szervező egyaránt elfogadja e szerv hatáskörét.

Az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből — az Abh.2. megállapítása szerint — az is következik, hogy a feleknek joguk van arra, hogy az Alkotmány 45. § (1) bekezdésében nevesített bíróság az eljárásba vitt jogaikat és kötelezettségeiket elbírálja. (ABH 1997. 263., 272.) Ez az alkotmányos garancia fokozott biztosítékot teremt az állampolgárok számára az állammal szemben. A bírósághoz fordulás alkotmányos alapjoga azonban nem érvényesülhet abban az esetben, ha az eljárás kizárólag a peres felek erre irányuló egyetértése esetén folytatható le. A nézővel szemben joghátrányt alkalmazó szerv ugyanis maga dönthet arról, hogy utat enged-e a jogorvoslat érvényesülésének. Az ilyen eljárás tehát alkotmányos értelemben nem tekinthető hatékonynak: nem biztosítja ugyanis feltétlenül az érintett fél számára a peres eljárás lefolytathatóságának lehetőségét, így a perbe vihető jogok érvényesíthetőségét.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Stv. 82. § (5) bekezdése — a néző számára igénybe vehető jogorvoslati formák elégtelen és alkalmatlan szabályozása miatt — sérti a tisztességes eljáráshoz való alapjogot, ezért ezt az előírást e határozat rendelkező részében foglaltaknak megfelelően alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette.

Mivel az Stv. 82. § (5) bekezdése támadott szabályozását a vázolt indokok alapján az Alkotmánybíróság már alkotmányellenessé nyilvánította, ezért e rendelkezések további alkotmányi előírásokba, így a jogbiztonság alkotmányos követelményébe való ütközését — gyakorlatának megfelelően — már nem vizsgálta. [61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997. 361., 364.; 16/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000. 425., 429.; 56/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 478., 482.]

3. Az indítványozó a támadott előírások vonatkozásában az Alkotmány 58. § (1) bekezdésében védeni rendelt szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jog sérelmére is hivatkozott. E jogokkal kap-

csolatba hozható az Stv. 82. § (4), (6) bekezdése a néző eltávolítására, a 84. § (2) bekezdése a nézői magatartásra és a nézőnek a sportrendezvény helyszínéről való eltávolítására, a 85. § (5)—(6) bekezdése pedig a néző beléptetésére vonatkozóan.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatában a mozgásszabadság és a tartózkodási hely megválasztásának szabadsága a személyes szabadság egyik megnyilvánulási formájának tekinthető. A modern nemzetközi dokumentumok pedig e jogokat illetően elsősorban a migrációhoz kapcsolódó rendelkezéseket tartalmazzak. Az Alkotmánybíróság a 60/1993. (XI. 29.) AB határozatban értelmezte e jogok alkotmányos tartalmát, s megállapította, hogy — különböző megnyilvánulásaikban, így például a közlekedés szabadsága terén — a helyváltoztatáshoz való jog szabadságát jelentik. (ABH 1993. 507., 509—510.)

Az Stv. támadott előírásai a sportrendezvények látogatására (a sportlétesítménybe való belépésre) vonatkozó korlátozásokat fogalmazzak meg az Stv.-ben megjelölt, helytelen magatartások megvalósítóival szemben. A sportmérkőzések megtekintésére szerződéses jogviszony keretében van lehetőség. E jogviszony pedig oly módon jön létre, hogy a néző belépőjegyet vagy bérletet vásárol. Az Stv. 87. § (1) bekezdése szerint „a néző köteles betartani a szervező által meghatározott biztonsági előírásokat és nem folytathat olyan tevékenységet, amely a sportrendezvényt megzavarja vagy megghiúsítja, illetve a sportrendezvényen részt vevők testi épségét, továbbá vagyoni javait károsítja, vagy veszélyezteti”. A nézőnek a sporteseményen tanúsított, az általános szerződési feltételekben foglalt előírásokkal ellentétes viselkedése szerződésszegő magatartásnak, a néző eltiltása pedig a szerződésszegés esetére vállalt joghátránynak minősül.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint valamely, magánjogi szerződéses jogviszony alapján látogatható rendezvény, így a sportesemények megtekintésének lehetősége és a szabad mozgáshoz, illetve a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jog alkotmányos tartalma között azonban nincs alkotmányossági szempontból értékelhető összefüggés. A mozgásszabadság és a tartózkodási hely megválasztásának joga ugyanis nem foglalja magába a különböző sportrendezvényekre való belépés szabadságát. Az Alkotmánybíróság ezért e tekintetben az érdemi vizsgálatot mellőzte, s az indítványt ebben a vonatkozásban is elutasította.

4. Az indítványozó az Stv. több előírását is támadta a jogbiztonsághoz való jog és az annak összetevőjeként tekintett normavilágosság követelménye megsértése miatt.

4.1. Az Stv. 82. § (4) bekezdése — az indítványozó által kifogásolt módon — a futballhuliganizmus miatt két évig más sporteseménytől is távol tartja a nézőt, a meghatározott sportlétesítményre érvényes eltiltás pedig — az indítványozó szerint — a sportlétesítményben szervezett nem sportcélú eseményekre is vonatkozik. A támadott szabályozás tartalma az indítványozói megfogalmazástól eltérő,

illetve nem állapítható meg a jogbiztonság alkotmányos követelményét védeni rendelő alkotmányi előírással [2. § (1) bekezdés] való kapcsolata.

Az Stv. 82. § (4) bekezdése a néző eltiltására vonatkozó maximális időtartamokat határozza meg. E bekezdés első fordulata szerint ha az eltiltás „a szervező által szervezett valamennyi sportrendezvényre vonatkozik”, akkor maximum két évig tarthat. A szervező tehát az általa szervezett sporteseményen elkövetett rendbontások miatt valamennyi saját szervezésű sporteseménytől eltilthatja a nézőt. A jogbiztonság követelményéből semmiképpen sem fakad az a következtetés, hogy a futballhuliganizmus miatt eltiltott nézőt csak a futballeseményektől lehet eltiltani. Ez a törvényi előírás a jogbiztonság alkotmányos követelményével nincs összefüggésben. Az Stv. 82. § (4) bekezdés második fordulata — az indítványozói állítástól eltérően — nem teszi lehetővé, hogy a sportlétesítmény látogatásától eltiltott nézőt a sportszarnokban megrendezett nem sportjellegű eseménytől is eltiltsák. Ez a rendelkezés ugyanis úgy fogalmaz, hogy „a sportrendezvény látogatásától eltiltás időtartama ... ha csak meghatározott sportlétesítményre érvényes, az öt évet nem haladhatja meg”. Az eltiltás tehát kifejezetten a sportlétesítményben rendezett sportrendezvényre vonatkozik. Az Alkotmánybíróság tehát a vázoltak alapján az Stv. 82. § (4) bekezdését nem minősítette a jogbiztonság alkotmányos elvébe ütközőnek, s az alkotmányellenesség megállapítására és megsemmisítésére irányuló kérelmet elutasította.

4.2. Az indítványozó a jogbiztonság és a normavilágosság követelménye megsértésének minősítette az Stv. 82. § (6) bekezdésében foglaltakat, mivel szerinte e szabályozás alapján „rendezetlen eljárásban” tiltják ki a szurkolót. A támadott, korábban már idézett szabályozás lehetővé teszi az olyan néző eltiltását is, akivel szemben az Stv. 84. § (2) bekezdés c) pontja lehetővé teszi az eltiltást, de — adott helyzetben — erre azért nem került sor, mert fennállt a lehetősége annak, hogy a szervezői beavatkozás a sportrendezvény biztonságát aránytalanul veszélyeztető cselekményt idézhetett volna elő. Az Alkotmánybíróság már a 26/1992. (IV. 30.) AB határozatban rámutatott arra, hogy „a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény”. (ABH 1992. 135., 142.)

A vizsgált szabályozás mérlegelési jogkört enged a jogalkalmazónak (a szervezőnek) annak eldöntésére, hogy valamely rendbontás elkövetőjét cselekménye elkövetésekor távolítsa-e el a sportrendezvényről (s az eltiltásra a megvalósult kitiltás miatt kerüljön sor), vagy az eltávolítást a biztonságot nagyobb mértékben veszélyeztető rendbontás elkerülése végett mellőzze. Az eljárás alá vont rendelkezés arra utal, hogy az eltiltásra ekkor is sor kerül. Az Alkotmánybíróság szerint a néző sportrendezvénytől való eltiltása tekintetében a két esetkör között nincs érdemi különbség. Az eltiltás alapja mindkét esetben az Stv. 84. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek teljesülése. Az eltiltás mint a nem megfelelő nézői magatartás

jogkövetkezménye mindkét esetben az Stv.-ben részletesen körülírt, s nem bizonytalan jogfogalmakon alapul. Az Alkotmánybíróság ezért ezt a szabályozást nem tekintette a jogbiztonság alkotmányos elvéét sértőnek. Álláspontja kialakításakor tekintettel volt arra is, hogy az Stv. 82. § (6) bekezdésében alkalmazandó szabályként felhívott 84. § (2) bekezdése, így annak c) pontja alkotmányellenességét sem állapította meg. Az Alkotmánybíróságnak — állandó gyakorlata szerint — nem feladata a jogbiztonságot nem sértő normatartalmak célszerűségi szempontból történő vizsgálata. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Stv. 82. § (6) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt is elutasította.

4.3. Az indítványozó az Stv. 84. § (2) bekezdése vonatkozásában a jogbiztonság alkotmányos elvével ellentétességet tekintette, hogy ez a szabályozás nem rendelkezik a külföldi néző idegen nyelvű tájékoztatásának kötelezettségéről. Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság a területén tartózkodó minden személy számára biztosítja az emberi jogokat bármely megkülönböztetés, így a nyelvi különbségekre tekintet nélkül. Az eljárási törvények pedig garanciális rendelkezéseket állapítanak meg az (ügy)felek anyanyelvhasználatára vonatkozóan a hivatalos eljárásokban.

Az Alkotmánybíróság a jogbiztonság alkotmányos tartalma feltárásakor alapvető jelentőségűnek nevezte az eljárási garanciák érvényesítését. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992. 59., 65—66.] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az állam a piacgazdaság viszonyai között is ösztönözheti, támogathatja a közérdekű információk idegen nyelven történő megjelenítését is a szerződő felek (valamely polgári jogi jogviszony alanyai, a vásárlók, nézők) számára. Nincs azonban a jogalkotónak az Alkotmányból kényszerűen fakadó olyan alkotmányos kötelezettsége, hogy valamely polgári jogi jogviszony alanyaira nézve az idegen nyelvű tájékoztatást előírja.

Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartja megjegyezni: amennyiben a néző sportmérkőzéstől (illetve sportlétesítménytől) eltiltására kerül sor, az Stv. 82. § (5) bekezdése szerinti eljárásban minden érintett személyt megillet az anyanyelv használatának joga.

A vázoltakra tekintettel az Alkotmánybíróság az Stv. 84. § (2) bekezdését illetően sem állapította meg a jogbiztonság alkotmányos elvének megsértését, s az indítványt ennek figyelembevételével elutasította.

5. Az indítványozó a támadott jogszabályoknak a keletkezésükre visszamenő hatályú megsemmisítését kérte. Az Abtv. 42. § (1) bekezdése értelmében a határozat közzétételének napján veszti hatályát az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek ítélt jogszabály, vagy annak rendelkezése. A főszabálytól eltérő lehetőséget biztosít az Alkotmánybíróság számára az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés, amely szerint az Alkotmánybíróság a 42. § (1) bekezdésében, valamint a 43. § (1)—(2) bekezdésében meghatározott időponttól eltérően is meghatározhatja az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezését,

vagy a konkrét esetben történő alkalmazhatóságát, ha ezt a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.

Az Alkotmánybíróság eljárása során nem tárt fel olyan körülményt, amely a vázoltak szerint a rendelkező részben megsemmisített jogszabályok esetében az ex tunc hatály kimondását indokolta volna. Az Alkotmánybíróság — e megállapítással összefüggésben — felhívja a figyelmet arra is, hogy az Stv.-nek a kamerával történő megfigyelésre vonatkozó 85. § (1) bekezdését e törvény 89. § (3) bekezdése alapján kötelezően csak 2002. január 1. napjától kell alkalmazni. Így az alkotmányellenessé nyilvánított jogszabályoknak a keletkezésükre visszamenő hatályú megsemmisítése semmiképpen sem indokolható.

6. Az Alkotmánybíróság az e határozat rendelkező részében alkotmányellenessé nyilvánított előírásokat 2002. december 31. napjával semmisítette meg, hogy elegendő időt hagyjon a jogalkotónak a sportrendezvény látogatásától eltiltott néző számára a jogorvoslati eljárást, illetve a bírósági út igénybevételenek lehetőségét, valamint a felvételek továbbítását alkotmányos módon biztosító szabályozás megalkotására.

7. Az indítványozó az Stv. 82. § (1), (2), (3) bekezdése, a 83. §, a 84. § (1), (3), (4) bekezdése és a 85. § (1), (8)—(10) bekezdése, valamint a Korm. r. támadott előírásai alkotmányellenességének megállapítására irányuló indítványokat visszavonta. Mivel az Abtv. 20. §-ában foglaltaknak megfelelően az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el, ezért az említett rendelkezések tekintetében az eljárást megszüntette.

Az Alkotmánybíróság e határozatának közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,*
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 313/B/2001.

Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

A határozat rendelkező részével és indokolásának nagy részével egyetértek. Álláspontom részben eltér azonban az indokolás III. 1. pontjában foglaltaktól. Az indokolás a személyes adatoknak az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdésében biztosított védelme alapján állapítja meg a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény (a továbbiakban: Stv.) 85. §-a (4) bekezdésében található rendelkezés alkotmányellenességét és semmisíti meg a (4) bekezdést. Nézetem szerint azonban a személyes adatokon túlmenően a kamerával rögzített felvételek alkotmányjogi megítélésével külön kell foglalkozni. Az eltérő alapú vizsgálat a jelen esetben nem vezet a határozatban megfogalmazott rendelkezéstől különböző eredményhez. A fényképek készítése azonban olyan kérdéseket vet fel, amelyeknek elbírálása nem az adatvédelemről szóló szabályok alapján kell megtörténnie. Indokaim a következők:

1. A személyiséghez fűződő jogokat az alkotmányjogon kívül több jogág szabályai is védik. Az Stv. egyes rendelkezései a sportrendezvények résztvevőinek polgári jogi szabályait tartalmazzák. Nem a polgári jog alapján kell azonban azokat a rendelkezéseket vizsgálni, amelyek a rendező szerv alkalmazottját a résztvevővel szemben kényszerítő eszköz alkalmazására, továbbá személy, illetve csomag átvizsgálására jogosítják fel [Stv. 84. §-ának (3) bekezdése], a sportrendezvény szervezőjét a résztvevők személyi és vagyoni biztonsága érdekében meghatározott sportrendezvények helyszínének kamerával való megfigyelésére kötelezik [Stv. 85. §-ának (1) bekezdése], a sportrendezvény szervezőinek jogot adnak arra, hogy — szabálysértési vagy büntetőeljárás lefolytatásának megkönnyítése céljából — a rendezvények résztvevőiről kamerával vagy más módon felvételeket készítsenek, és a felvételeket tárolják, valamint a rendezvények látogatásától eltiltott személyek adatait nyilvántartsák [Stv. 85. §-ának (3) bekezdése], a készített felvételeket és nyilvántartott adatokat másnak átadják [Stv. 85. §-ának (4) bekezdése].

2. Az Stv. 85. §-ának az indítványozó által támadott (4) bekezdése többféle tárgyról tartalmaz rendelkezést: egyrészt a sportrendezvények látogatásától eltiltott személyek adatainak átadásáról, másrészt a sportrendezvény résztvevőiről készített és tárolt felvételek átadásáról. A vitatott bekezdés második mondatában arra utal, hogy egy konkrét kérdésben, az érintett kérelmére történő adatközlésre a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény egy meghatározott szabályát kell megfelelően alkalmazni. Ez a szabály nem ad alapot arra, hogy a bekezdés fényképekre vonatkozó rendelkezése alkotmányosságának elbírálása az Alkotmánynak a személyes adatok védelméről szóló szabálya alapján történjék.

3. Az Stv. többi rendelkezései nem adnak támpontot a fénykép adattá minősítésével kapcsolatban, ezért meg kell vizsgálni más, hasonló tárgyú jogszabályokat is.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 2. §-ának 1. pontja a törvény alkalmazása szempontjából személyes adatnak minősíti a meghatározott természetes személlyel kapcsolatba hozható adatot. Ez a szabály adatot jelöl meg; a fénykép, a hangfelvétel azonban kifejezett jogszabályi előírás nélkül nem tartozik az adatok közé. Ennél a törvénynél szélesebb körű meghatározást ad az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1998. évi VI. törvény 2. Cikke, amely az Egyezmény alkalmazása során személyes adatnak minősít bármely információt, amely egy azonosított egyénre vonatkozik. Az Egyezménynek ebből a rendelkezéséből sem következik azonban, hogy a fényképekre, hangfelvételekre, ujjlenyomatokra mindenben azonos szabályokat kell alkalmazni, mint az adatokra (pl. név, lakcím).

A vizsgált szabályhoz hasonló jogszabályok a személyazonosítási adatokat eltérően kezelik, mint a fényképet, a hangfelvételt, továbbá a személyek egyéni sajátosságait megjelenítő egyéb sajátosságokat (pl. ujj- és tenyérnyomat), és ennek oka nemcsak az adatok rögzítési technikájának különbözősége. Az eltérő szabályozás található meg például a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 42. §-ában, a bűnügyi nyilvántartásról és a hatósági erkölcsi bizonyítványról szóló 1999. évi LXXXV. törvény több rendelkezésében.

4. Az Alkotmánybíróság már első határozatai egyikében kifejtette azt a gyakorlatban azóta is alapul szolgáló álláspontot, hogy az emberi méltósághoz való jogot az „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekintik, és ez a jog szolgáltatja a személyiség védelmének alkotmányjogi alapját minden olyan esetben, amelyben az Alkotmány nem határoz meg külön nevesített jogot [8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990. 42., 44—45.]. Az Alkotmánybíróság egy másik — a személyazonosító igazolványról szóló szabályokat vizsgáló — határozatában az indoklás arra utaló szövegezést tartalmazott, hogy elválnak az azonosító adatok az azonosításnál egyébként szintén szerepet játszó — és így az igazolványban szereplő — fényképtől és aláírástól (1202/B/1996. AB határozat, ABH 2000. 658., 663.).

A fénykép (ehhez hasonlóan a hangfelvétel) készítése és annak tárolása nem az Alkotmány 59. §-a (1) bekezdésének szabályozási körébe tartozik; sem a jóhírnévhez, sem a magánlakás sérthetlenségéhez, sem a magántitok, sem a személyes adatok védelméhez való jogról szóló szabály nem alkalmazandó erre elsődlegesen, bár lehetséges, hogy a jogsértő fényképfelvétel és fényképtárolás ezeknek a jogoknak a sérelmével összefüggésben áll. Így a kialakult alkotmánybírósági gyakorlatnak megfelelően a személyiségi jog általános megfogalmazásának tekintendő emberi méltósághoz való jogról szóló 54. § (1) bekezdését kell az elbírálásnál alapul venni.

5. A fényképfelvételnek és hangfelvételnek a személyes adatok nyilvántartásba vételétől és kezelésétől eltérő elvi alapon való kezelése összhangban áll az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) gyakorlattal. Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) nem tartalmazza a személyiségi jogok általános védelmét. Az Egyezmény 8. Cikke a magán- és családi élet, a lakás és levelezés tiszteletben tartásához való jogot mondja ki. A Bíróság ebből a részletszabályból nem vezette le a személyiség általános védelmét, de a 8. Cikk értelmezésével a privátszféra védelméről szóló rendelkezésnek tekintette ezt a szabályt (ezt fejti ki Wildhaber, a Bíróság elnöke az Egyezmény 8. Cikkéhez fűzött kommentárban: Internationaler Kommentar zur Europäischen Menschenrechtskonvention, red. W. Karl, Köln, Berlin, Bonn, Art. 8., 46—51. old.). Az Egyezmény 8. Cikke megsértésének tekintették azt, hogy a rendőrség valakinek a magánéletéről adatokat őrzött, hogy kihallgatás során ujjlenyomatokat vett és fényképet készített, de a Bizottság nem állapította meg a 8. Cikk megsértését akkor, amikor a fénykép tüntetésen részt vevő személyről készült (Fiedl v. Austria, No. 15225/89, Commission's Report 19 May 1994, 45—51. pont). Bár a Bíróság gyakorlata az Egyezmény szövegéhez igazodik és ezért eltér az Alkotmány alapján vizsgálandó szabályoktól, annyi megállapítható, hogy a Bíróság a fénykép és a hangfelvétel készítését, nyilvántartásba vételét más esetektől eltérő, sajátos kérdésként kezeli (ezt megerősíti a P.G. and J.H v. The United Kingdom eset, No. 44787/98, amelyben 2001. szeptember 25-én született ítélet, 56—59. pont).

6. A fentiek alapján nézetem szerint az Stv. 85. §-ának (4) bekezdésében tárgyalt különböző esetekre vonatkozó szabályok megítélésénél eltérő alkotmányjogi szabályokat kell alapul venni:

— a sportrendezvényektől eltiltott személyek adatainak nyilvántartásáról és az adatok mások részére történő átadásáról szóló szabályok alkotmányjogi vizsgálatánál az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdéséből kell kiindulni,

— a személyekről felvételek készítésére, a felvételek tárolására és más személyeknek való átadására vonatkozó szabályok alkotmányjogi megítélésénél a kiinduló pontot nem a személyes adatok védelme jelenti, hanem az emberi méltóságnak az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében meghatározott védelme.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom:

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László és dr. Kukorelli István különvéleménye

A határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjával egyetértünk. Ugyanakkor úgy ítéljük meg, hogy az alkotmányossági vizsgálatot a sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény (a továbbiakban: sporttörvény) 85. §-ának valamennyi olyan rendelkezésére ki kellett volna terjeszteni, amely a sportrendezvények helyszínének és résztvevőinek kamerával való megfigyeléséről és a felvételek rögzítéséről rendelkezik. A vizsgálatot indokolt lett volna kiterjeszteni a végrehajtási szabályokra is, így a sportrendezvények biztonságáról szóló 33/2001. (III. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 1. §-ára, 5. § (2) bekezdés c) pontjára, továbbá a 11. § (4) bekezdés b) pontjára.

Az indítványozó kifejezetten csak a 85. § (2)—(6) bekezdését és a (7) bekezdés f) pontját támadta, de megfogalmazta azt az álláspontját is, hogy a sportrendezvények helyszínének kamerával való megfigyelése és a felvételek rögzítése, a mérkőzések alatti „totális megfigyelés” sérti az információs önrendelkezési jogot. Erre és a 85. §-nak az indítványban felsorolt rendelkezéseivel való szoros összefüggésre tekintettel szükséges lett volna az (1) és a (10) bekezdés, valamint a rendeleti szintű végrehajtási szabályok alkotmányossági vizsgálata is.

Álláspontunk szerint a megfigyelésnek és a felvételek rögzítésének a sporttörvényben megjelenített koncepciója és így az azon alapuló összes részletszabálya alkotmányellenes, ezért az alkotmányossági vizsgálat eredményeként a határozatban meg kellett volna állapítani a sporttörvény 85. § (1) és (2) bekezdésének, (3) bekezdés a) pontjának, valamint (10) bekezdésnek, továbbá a végrehajtási rendelet 5. § (2) bekezdés c) pontjának és 11. § (4) bekezdés b) pontjának alkotmányellenességét is.

I. A vizsgált szabályozás koncepciója: az információs hatalom kiterjesztése

1. A sport jogi szabályozása — és azon belül a sporttörvény — számos alapvető alkotmányossági kérdést vet fel. Jelen ügyben ezek közül az Alkotmánybíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy a törvényalkotó milyen célból és milyen eszközöket biztosítva rendelkezett a sportrendezvények helyszínének és résztvevőinek megfigyeléséről és az így létrejött adatok rögzítéséről.

Előljáróban megjegyezzük, hogy a sporttevékenységet — s különösen a versenysportot — részben a gazdasági, üzleti élet, részben a nonprofit szféra részének tekintjük. Ezért az ügy megítélése szempontjából jelentőséget tulajdonítunk az Alkotmány piacgazdaságról [9. § (1) bekezdés], a gazdasági versenyszabadságról [9. § (2) bekezdés] és az egyesülési jogról [63. § (1) bekezdés] szóló rendelkezéseinek is. Mindezek alapján a versenysport szabályozásában a magánjogé: az önszabályozásé és a civiljogi állami szabályozásé a meghatározó szerep. Az állam közhatalmi beavatkozásának e téren — mint a gazdasági és a nonprofit

szféra terén általában — alkotmányos korlátai vannak: tiszteletben kell tartania az érintett személyek alapvető jogait, és nem alkalmazhat olyan eszközöket, amelyek eleve és fogalmilag ellentétesek a gazdasági jogállamiság legfőbb követelményével: a piacgazdasággal. [21/1994. (IV. 16.) AB határozat, ABH 1994. 114., 119—120.]

2. A sporttörvény a kamerával való megfigyelés két, látszólag elkülönülő esetsorozatát szabályozza.

a) Az egyik esetsorozatból először a 85. § (1) bekezdése rendelkezik, amely arra kötelezi egyes sportrendezvények szervezőit, hogy „a résztvevők személyi és vagyonbiztonsága érdekében” kamerával figyeljék meg a rendezvény helyszínét. A végrehajtási rendelet alapján a kamerás megfigyelés kötelező „a közterületen vagy nyilvános helyen megtartott” minden olyan sportrendezvényen, amelyen a helyszíniül szolgáló létesítmény befogadóképességének ötven százalékát meghaladó mértékű nézői részvétel várható; vagy amelyen való részvételre a nézőket nyilvánosan hívják fel, és amelyen a kibocsátott jegyek száma alapján a nézőszám a háromezer főt eléri, vagy meghaladja, továbbá — ezekre a feltételekre tekintet nélkül — a labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong sportágakban professzionális és nemzeti bajnokság keretében szervezett mérkőzéseken, az első osztályú mérkőzéseken, a kupamérkőzéseken, a nemzeti válogatottak mérkőzésein, az autó- és motorsport-rendezvényeken, valamint a nyilvános kerékpár- és futóversenyeken [1. § (2) bekezdés; 5. § (2) bekezdés c) pont; a kivételekről rendelkezik: 1. § (3) bekezdés].

Bár a 85. § (1) bekezdése kifejezetten nem rendelkezik arról, hogy a szervezőnek a megfigyelésen túl felvételeket is kellene készítenie a helyszínről és a résztvevőkről, mégis erről van szó, hiszen a (10) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti kötelező kamerás megfigyelés során „rögzített felvételeket” harminc nap elteltével meg kell semmisíteni. A 85. § (2) bekezdés is a kamerával való „megfigyelésről és rögzítésről” szól.

Az említett bekezdések tehát megfigyelésre és felvételt készítésre kötelezik a szervezőket, és a felvételt készítés céljának a résztvevők (nézők, sportolók stb.) személyi és vagyonbiztonságát jelölik meg. A végrehajtási rendelet alapján a törvény 85. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettség rendkívül széles körben érinti a sportrendezvények szervezőit.

b) A másik esetsorozat a 85. § (3) bekezdésének a) pontjában található. Ez a szabály feljogosítja a szervezőt arra, hogy „szabálysértési vagy büntetőeljárás lefolytatásának megkönnyítése céljából” a sportrendezvény résztvevőiről kamerával vagy más módon felvételeket készítsen (felvételt „rögzítsen”). A felvételek harminc napig tárolhatók. A (4) bekezdés szerint az így rögzített felvételeket igényelhetik a jogszabályban meghatározott állami szervek, az érintettek és az azonos vagy hasonló sportrendezvények szervezői.

A 85. § (3) bekezdése tehát — önmagában — nem kötelez, „csak” feljogosít a megfigyelésre és felvételek készítésére, és nem csak a végrehajtási rendeletben meghatározott rendezvényekre, hanem valamennyi sportrendezvényre vonatkozik.

Megítélésünk szerint ez a két esetscsoport nem választható el teljesen egymástól. Látni kell, hogy a legtöbb esetben — a végrehajtási rendelet rendkívül széles körre kiterjedő tárgyi hatálya miatt — a 85. § (3) bekezdés szerinti fakultatív felvételkedészítés nem érvényesül önmagában, az rendszerint összekapcsolódik az (1) bekezdésben foglalt megfigyeléssel. Mindezek következtében a kötelező megfigyelés és képrögzítés a nyilvános sportrendezvények szervezőinek nagyon tág körét érinti. Jelentősége van annak is, hogy a két esetscsoport összekapcsolódása miatt a szervezőknek — a különböző állami szervek döntésétől függően — a felvételek továbbítására is széles körű kötelezettségük van.

3. A vizsgálatba bevont jogszabályi rendelkezésekből az a következtetés vonható le, hogy az állam a magánjogi jogalanyokat (a sportrendezvények szervezőit) rendkívül széles körben arra kötelezte, hogy figyeljék meg a nyilvános, de magánjellegű rendezvények helyszínét és résztvevőit, valamint készítsenek felvételeket, és azokat — kérésre — juttassák el a külön jogszabályban meghatározott állami szerveknek. A végrehajtási rendelet szerint nyilvános magánterületen és közterületen lebonyolított rendezvényeket is meg kell figyelni kamerával, és felvételeket kell készíteni [végrehajtási rendelet 1. § (1) bekezdés]. Ezáltal az állam megnövelte egyes magánjogi jogalanyok információs hatalmát, egyúttal kiterjesztette a sajátját is: olyan helyszínekről és eseményekről juthat garantáltan felvételekhez, amelyekről korábban nem vagy csak esetlegesen szerezhetett képi információkat. [Vö. a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 42. § (1) bekezdésével.]

Mindezek alapján úgy ítéljük meg, hogy alapos alkotmányossági vizsgálatot igényel, hogy a megfigyelésről és a felvételek rögzítéséről rendelkező szabályok mennyiben korlátoznak alapvető jogokat, a jogkorlátozás alkotmányosan legitim célt szolgál-e, és arra kényszerítő szükség van-e.

II. A megfigyelés mint az információs hatalomgyakorlás eszköze

A személy-, vagyon- és közbiztonsági célból alkalmazott videokamerás megfigyelés mára hatalmas iparággá fejlődött. Számos demokratikus államban, például az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban részben a költségvetés finanszírozza a megfigyelő, rögzítő és adategyeztető rendszerek további fejlesztését. A rendőrség által működ-

tetett közterület-figyelő kamerák egész városrészeket behálózhatnak, a bevásárlóközpontok kamerái nemcsak a vagyonvédelem, hanem a vásárlókör kiválasztásában is szerepet játszanak, a munkahelyi kamerák nemcsak a munkavállalók teljesítményének hatékonyságát kívánják növelni, hanem a munkavégzés szabályainak való állandó megfelelést is. A mindennapok során azzal a vélelemmel kell élnünk, hogy a zárt láncú kamerás megfigyelés robbanásszerű elterjedésével a társadalmi érintkezés szinte minden helyszínén megfigyel egy sokszor láthatatlan szem.

A kamerával történő megfigyelés a jogszabályok és más normák érvényesítésének költségkímélő eszköze. Ennek azonban az az ára, hogy olyan emberek is megfigyelés alá kerülnek, akik a megfigyelés legitimáló céljával (pl. személy- és közbiztonság) és a megfigyelt eseménnyel, tevékenységgel semmiféle kapcsolatban nem állnak. Emellett a megszerzett információkból következtetést lehet levonni a megfigyelték magánszférájára, ahol a megfigyelőnek — kevés kivételtől eltekintve — már semmi keresnivalója sincs. A kamerás megfigyelés esetleg hatékony lehet, ám biztosan veszélyes, mert totális kontrollt jelenít meg.

Michel Foucault — a Jeremy Bentham Panopticon című művében leírt „mindent látó” börtönmodell nyomán —, a megfigyelés társadalmi ellenőrzésben játszott szerepét vizsgálva arra a megállapításra jut, hogy a börtönökben szokásosan alkalmazott megfigyelés más társadalmi intézményekben is megjelent: így a kórházakban, iskolákban, munkahelyeken. Foucault számára a panoptikus megfigyelés a hatalomgyakorlás mint ellenőrzés új formáját jelentette meg, amely nem feltételezi a fizikai kényszer alkalmazását és a fizikai jelenlétet. Ez a hatalom tehát nem elsősorban fizikai hatalmat jelent, hanem az emberi tudat feletti hatalmat: a megfigyeltség tudatán keresztül a normák betartására való ösztönzést. A hatalomgyakorlás automatikus működését Foucault szerint a megfigyelés folyamatos jellege és annak tudata biztosítja. (Michel Foucault: Felügyelet és büntetés. A börtön története. Gondolat, Bp., 1990.)

A megfigyelés felügyeleti — normaszegés esetén azonnali beavatkozási, intézkedési — lehetőséget biztosít a megfigyelők számára, egyúttal arra készíti a megfigyeltet, hogy a megfigyelők által előírt normák szerint viselkedjenek (pl. a munkahelyi megfigyelés). Számunkra ebből az következik, hogy a megfigyelés biztosította azonnali szankcionálás lehetősége közvetetten alkalmas a többség által nem támogatott magatartás kizárására is.

A XX. század végére az ellenőrzés e formája elterjedt, vált mind a közsférában, mind az üzleti sférában. A szinte folyamatos megfigyelés átértelmezi a magánszféra határait is. Követhetővé válik, hogyan és kivel töltjük szabadidőnket; kivel, mikor, mit beszélünk meg; milyen újságot olvasunk, illetve milyen egyéb szokásaink vannak. A technikai vívmányokkal való visszaélés veszélye nemcsak az állam oldaláról fenyeget, a versenyszféra cselekvési hatékonyságot növelő eszközként alkalmazza a kamerával történő megfigyelést.

III. Kamerás megfigyelés a sportrendezvényeken

1. Az 1980-as években szinte minden európai országban komoly problémát jelentett a stadionok csekély biztonsága és a futballhuliganizmus, és ezek miatt számos tragédia történt. Az 1985-ös bradfordi stadiontűzben 56 ember halt meg, ugyanebben az évben a brüsszeli Heysel-stadionban rendezett Liverpool—Juventus kupadöntő előtt a liverpooli szurkolók egycsoportja megrohanta az olasz szurkolókat, akik alatt menekülésük közben leszakadt a stadion egyik terasza. A tragédiának 39 áldozata volt. 1989-ben a Hillsborough-i stadionban 95 liverpooli szurkoló halt meg, mert az egyik, kerítéssel körbezárt szektorba sokkal több szurkolót engedtek be, mint amennyit az előírások megengedtek, menekülési lehetőség pedig nem volt.

A stadionok biztonságosabbá tételét célzó komplex intézkedések részeként jelent meg a sportrendezvények kamerával történő megfigyelése. A Hillsborough-i tragédiát követően Angliában vizsgálat kezdődött: Lord Justice Taylor vezette azt a bizottságot, amely ajánlásokat fogalmazott meg a stadionok biztonságosabbá tételére, és a futballhuliganizmus visszaszorítására. A Taylor-jelentés (1990) egyes ajánlásai törvényerőre emelkedtek. A törvényhozók kötelezővé tették a szurkolótáborok elkülönítését, a szektorok előtti rácsok lebontását, alkoholtilalmat rendeltek el a létesítmények területén, előírták, hogy csak ülőhelyek lehetnek a stadionokban. A stadionbiztonság felügyeletét egy, a belügyminiszter által kinevezett, de független testület végzi (Football Licensing Authority).

Annak ellenére, hogy Angliában az első és másodosztályban szereplő csapatok stadionjaiban általában alkalmazott a kamerás megfigyelés, törvény nem kötelezi kifejezetten erre a klubokat. (Bár a Taylor-jelentés végső változata tartalmazta ezt az ajánlást.) 1985-től részben költségvetési forrásból kerültek kialakításra a stadionfigyelő kamerák. Mind Angliában és Walesben, mind Skóciában a labdarúgással kapcsolatos reformok finanszírozására létrehozott Football Trust nyújtott költségvetési támogatást a zárt láncú kamerás megfigyelési rendszerek kiépítéséhez. A stadionokban végzett kamerás megfigyelés vezetett később a közterületi kamerák elterjedéséhez. Ma az angol városok 90%-ában már kiépítették vagy kiépítés alatt állnak a közterületi kamerák. (Simon Davies: Closed Circuit Television and the Policing of Public Morals. <http://www.privacy.org/pi/conference/copenhagen/report.html>)

2. A komplex stadionbiztonsági intézkedésekkel, különösen a zárt láncú kamerás megfigyeléssel kapcsolatos angol tapasztalatok közül három körülményre mindenképpen érdemes felfigyelni:

a) A stadionokban folytatott megfigyelések vizsgálata azt bizonyítja, hogy a megfigyelést végzők nemcsak a rendbontásokkal kapcsolatos eseményekre figyelnek, hanem kisebb gesztikulációkra is, mi több szájról olvasásra is használják a berendezéseket. (Lásd Clive Norris and Gary Armstrong: *The Maximum Surveillance Society: The Rise of Cctv*. Berg Pub. 1999. 8.)

b) A megfigyelés eredményeként a szurkolói összecsapások a stadionokon kívül, közterületre kerültek. A 2000—2001-es szezonban a labdarúgással kapcsolatos erőszakos cselekmények 85%-a a stadionokon kívül történt. (Lásd a National Criminal Intelligence Service jelentését. http://www.ncis.co.uk/downloads/UK_Division.pdf)

c) A már említett, stadionok biztonságát vizsgáló bizottságot vezető Lord Justice Taylor szerint a biztonsági intézkedések hatékonyságát rangsorolva az „ülőhelyes rendszert” („all-seater stadia”) említette az első helyen. [Taylor, P., Lord Justice (Chairman) (1990). *Inquiry into the Hillsborough Stadium Disaster: Final Report*. London: HMSO.]

A komplex stadionbiztonsági intézkedések hatására már nem fordulnak elő halálalal végződő szurkolói összecsapások, stadionkatasztrófák; a stadionon belüli erőszakos bűncselekmények száma túlnyomó része a közterületre került át. Egyúttal bizonyíthatóan visszaélésszerűen is alkalmazzák a kamerákat.

A kamerázás feltétlen szükségességét megkérdőjelező tapasztalatokkal is összefügg, hogy nincs nemzetközi jogi kötelezettség a sportrendezvények nézőinek, résztvevőinek kamerás megfigyelésére. Leszögezzük, hogy a határozatban említett, a sporteseményeken, különösen a labdarúgó mérkőzéseken megnyilvánuló nézői erőszakra szóló európai egyezmény nem ró olyan nemzetközi jogi kötelezettséget az államra, amelynek értelmében az államnak kamerás megfigyelő és rögzítő rendszereket kellene elhelyeznie a sportrendezvények területén. Ebből következően az egyezményből a szervezőkre sem hárulhat ilyen törvényi kötelezettség.

IV. A vizsgált rendelkezések alkotmányellenessége

1. Egyetértünk a határozattal abban, hogy a kamera-rendszer kötelező alkalmazása az információs önrendelkezési jog korlátozását jelenti. A II. pontban leírtak alapján úgy véljük, hogy önmagában a kamerával történő megfigyelés is alapjog-korlátozást eredményez, és ez fokozottan valósul meg, ha a megfigyelés során a felvételeket rögzítik, tárolják és továbbítják. Abból, hogy előzetesen tájékoztatni kell a résztvevőket a kamerázásról, nem következik, hogy minden résztvevő önként beleegyezik a megfigyelésbe, mivel a megfigyelést törvény írja elő, és a nézők nincsenek abban a helyzetben, hogy egyenrangú félként megegyezzenek a feltételekről. A határozat tehát helyesen indul ki abból, hogy a volenti non fit iniuria elv nem alkalmazható, és alapjog-korlátozásnak kell tekinteni a szabályozást.

Az információs önrendelkezési jog tartalmát kibontó 15/1991. (IV. 13.) AB határozat óta az Alkotmánybíróság az információs önrendelkezést közvetlenül az Alkotmány 59. § (1) bekezdéséből, közvetve az Alkotmány 54. § (1) bekezdéséből származtatja. Az információs önrendelkezési jog ugyanis az alkotmányos védelemben részesülő személyiségi jogok közé tartozik, és szoros összefüggésben áll a magánszférához való joggal. [ABH 1991. 49., 51., 52.]

Mivel alapvető jogot korlátozó szabályról van szó, vizsgálni kell annak célját és azt, hogy a szabály a cél elérése érdekében elkerülhetetlenül szükséges-e. A sporttörvény 85. § (1) és (10) bekezdésén alapuló alapjog-korlátozás kizárólagos célja a „résztevők személyi és vagyonbiztonsága”. Meg kell állapítanunk, hogy a törvény a résztvevők jogait saját érdekükben korlátozza. Ezt azonban nem tekintjük eleve alkotmányellenesnek, mert lehetnek olyan helyzetek, amikor az állam a magánjogi jogalanyok egymás közötti viszonyában kogens alapjog-korlátozó szabályt fogalmazhat meg valamelyik fél védelmében. Kamerás megfigyelés előírása személy- és vagyonbiztonsági céllal indokolható például olyan „veszélyes üzemnek” tekinthető helyeken, ahol a tevékenység veszélyessége vagy a tevékenységet végzők nagy száma miatt a balesetek megelőzése, illetve gyors észlelése más módon nem biztosítható hatékonyan.

Megítélésünk szerint a sporttörvény 85. § (1) és (10) bekezdésében előírt megfigyelés és képrögzítés nem elengedhetetlenül szükséges ilyen célok megvalósításához. Először is, a törvény nem határolja körül azokat a sportrendezvényeket, amelyek olyan rendkívüli kockázattal járnak, ami elengedhetetlenné tenné a kamerázást. Ebből adódik, hogy a végrehajtási rendelet ésszerűtlenül, már-már abszurd módon szélesen határozta meg az e körbe tartozó rendezvényeket. Másrészt, a III. pontban leírt külföldi tapasztalatokra hivatkozva azt mondhatjuk, hogy még a legnagyobb nézőszámot vonzó sportrendezvények esetében is vannak más, alapvető jogot nem vagy kevésbé korlátozó eszközök a személyi- és vagyonbiztonság védelmére. Megfelelő színvonalú sportlétesítmények (csak ülőhelyek létesítése, rivális szurkolótáborok elkülönítése, kerítések lebontása stb.), felkészült rendezőapparátus, a nézők tájékoztatása és kiszolgálása, valamint szükség esetén a rendőrség segítségnyújtása mellett nincs kényszerítő szükség arra, hogy a szervezők a sportrendezvény helyszínét és résztvevőit folyamatosan kamerával figyeljék és a felvételeket rögzítsék. Tehát úgy ítéljük meg, hogy a sporttörvény 85. § (1) és (10) bekezdésében előírt alapjog-korlátozásnak nincsenek meg az alkotmányos indokai. Ezért ezeket a rendelkezéseket és a végrehajtási rendelet — e szabályokból következő — 5. § (2) bekezdés c) pontját, valamint 11. § (4) bekezdését is meg kellett volna semmisíteni.

2. Külön vizsgálatot igényel a sporttörvény 85. § (3) bekezdésének a) pontja, amely „szabálysértési vagy büntető-eljárás lefolytatásának megkönnyítése céljából” teszi lehetővé (sok esetben kötelezővé) a felvételek készítését és rögzítését.

Mindenekelőtt azt hangsúlyozzuk, hogy szélsőséges eseteket kivéve, nem tartjuk elfogadhatónak a magánérdekek védelmének közpénzen történő rendőrség általi ellátását. Így nem vitatjuk a törvényhozó azon választását, amely szerint a sportrendezvény szervezőjének mint magánjogi jogalanynak a kötelezettsége és felelőssége, hogy a sportrendezvény biztosítását magánérdekeinek és résztvevők személy- és vagyonbiztonsági érdekeinek védelmét ellássa. Mindazonáltal lehetnek olyan nyilvános területen tartott

sportrendezvények, amelyeken a nézők nagy száma miatt felmerülhetnek a sportrendezvény lebonyolításával kapcsolatos közbiztonsági aggályok.

A jogalkotó olyan kötelezettséget ír elő a szervezőnek, amely szerint legalább tíz munkanappal a sportrendezvény lebonyolítása előtt be kell jelentenie a sportrendezvény megtartását az illetékes rendőrkapitányságnál, mellékelve a sportrendezvényre vonatkozó biztonsági tervet. Ha a szervező a rendőrségnek a biztonsági tervben szereplő rendezői létszám növelésére irányuló felhívását figyelmen kívül hagyja és a sportrendezvényen olyan rendbontás történik, amelynek felszámolására rendőrségi erők összevonása, átcsoportosítása válik szükségessé, a szervező köteles megtéríteni a rendőrségnek az intézkedéssel összefüggésben felmerült — igazolt — költségeit. (Végrehajtási rendelet, 6—7. §-ok.) A sportrendezvény biztosítására a szervező széles körben köteles igénybe venni rendezőt. A szervező dönthet arról is, hogy rendezvénybiztosítás ellátására szóló szerződést köt a rendőrséggel. Végül soron tehát a szervező felel azért, hogy jól mérje-e fel a sportrendezvénnyel kapcsolatos biztonsági kockázatokat.

Ezzel együtt a törvényhozó fakultatív, de sok esetben — a 85. § (1) és (3) bekezdés a) pontja miatti átfedés következtében — kötelező módon rendeli el büntető- és szabálysértési eljárások lefolytatásának céljából a sportrendezvény helyszínén történő kamerás felvételt, amelyet a szervező harminc napig köteles tárolni, és adott esetben állami szerveknek köteles kiszolgáltatni. Ennek csak az lehet az oka, hogy — a törvényhozó szerint — a kötelező kamerás felvétel alkalmazása körébe tartozó sportrendezvények teljes ideje alatt közbiztonsággal kapcsolatos absztrakt veszély van. Tehát nem arról van szó, hogy akkor készülnek felvételek mások személy- és vagyonbiztonsága vagy a szervező magánérdekeinek biztosítása érdekében, amikor ezek az érdekek konkrét veszélynek vannak kitéve, hanem ilyen veszélyhelyzet hiánya esetén is a sportrendezvény teljes időtartama alatt.

A sportrendezvény teljes időtartama alatt kötelező felvételt készítés nem szolgál más célt, mint bizonyítékgyűjtést, amelyek szabálysértési vagy büntetőeljárások során felhasználhatók. A szabálysértési és büntetőeljárások során a bizonyítékok összegyűjtése a nyomozó hatóság feladata. E feladatának ellátása során a nyomozó hatóság közhatalmat gyakorol, amelynek ellátásához szükségképpen kapcsolódnak alapvetően a jogállamiságból [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] következő, valamint az Alkotmány hatáskör- és feladatmegállapító szabályai által meghatározott garanciális rendelkezések. Az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdése szerint a rendőrség alapvető feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. Az Rtv. 1. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott hatásköri szabályt a 42. § (1) bekezdésének első és harmadik mondata konkretizálja. Az Rtv. e szabályából is csak rendőrség mint közhatalmat gyakorló szerv konkrét esetben történő intézkedési feladatahoz köti az intézkedés szempontjából fontos körülményről történő felvételt készítést. Ezzel szemben a sporttörvény a közbiztonsági szempontból nem kiemelkedő fontosságú sportrendezvények teljes időtartama alatt, konkrét veszély hiá-

nyában is kötelezi a szervezőt mint magánjogi jogalanyt a főszabály szerint csak közhatalmat gyakorló szervek által ellátható tevékenység végzésére (bizonyítékgyűjtésre) anélkül, hogy megfelelő garanciákat rendelne ehhez a tevékenységhez.

Alkotmányossági szempontból kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a törvényalkotó a magánjogi jogviszony egyik alanyát (a szervezőt) az Alkotmány alapján a rendőrség feladatkörébe tartozó olyan tevékenység végzésére kötelezte, amely a másik szerződő fél (a nézők) információs önrendelkezési jogának sérelmével jár. Így a magánjogi jogviszony egyik alanya Janus-arcúvá válik: egyszerre kötelezett magánjogi szolgáltatás nyújtására és rendőri-közhatalmi feladat ellátására. A törvényhozó a sajátosan közhatalmi feladathoz (az állami büntető igény érvényesítéséhez) kapcsolódó tevékenységet „privatizálta” úgy, hogy a magánérdekű megfigyelés kötelezővé tételével megteremtette a lehetőségét a bűnüldözési célú adatszerzésre magánterületen. Ugyanakkor nem látjuk semmiféle bizonyítékát annak, hogy általában a sportrendezvények résztvevői rendkívüli mértékben veszélyeztetnék a közbiztonságot. Ebből következik, hogy nincs kényszerítő szükség a szabálysértési és büntetőeljárások lefolytatásának megkönnyítését célzó sporttörvényi szabályozásra.

Összességében úgy ítéljük meg, hogy a sporttörvény 85. § (3) bekezdésének *a)* pontja egyrészt sérti az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében garantált információs önrendelkezési jogot. Másrészt összeegyeztethetetlen az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdésében foglalt — és az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból is következő — feladat-meghatározási szabállyal, mivel jelen esetben nincs kényszerítő szükség magánszervezetek felhasználására az állam büntető igényének érvényesítéséhez.

Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie a sporttörvény 85. § (3) bekezdésének *a)* pontját is.

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 36/2002. (VII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet törvényellenességének és alkotmányellenességének megállapítására irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság Budapest Kőbányai Önkormányzatának az önkormányzat tulajdonában álló közutak és a

közutak részét képező járdák burkolatbontási tilalmának, valamint a felbontott burkolatok helyreállításának szabályozásáról szóló 13/1998. (III. 24.) sz. önkormányzati rendelethez törvényellenességének és alkotmányellenességének megállapítása iránt benyújtott indítványt elutasítja.

Ezt a határozatát az Alkotmánybíróság a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Budapest Fővárosi Közigazgatási Hivatal vezetője az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványában kérte Budapest Kőbányai Önkormányzatának az önkormányzat tulajdonában álló közutak és a közutak részét képező járdák burkolatbontási tilalmának, valamint a felbontott burkolatok helyreállításának szabályozásáról szóló 13/1998. (III. 24.) sz. önkormányzati rendelethez (a továbbiakban: Ör.) törvényellenességének és alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdésébe ütközik, hogy az Ör. olyan társadalmi viszonyokat rendez, amelyek már a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) által szabályozottak, s sem a Kkt., sem annak végrehajtására kiadott 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet (a továbbiakban: Kktvhr.), sem a közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet (a továbbiakban: Kir.) szabályai nem adnak felhatalmazást arra, hogy az önkormányzatok e körben további helyi rendeletet alkossanak. Véleménye szerint a képviselő-testület egyáltalán nem írhat elő normatív szabályt a közút felbontása vagy helyreállítása tekintetében, mivel a hatályos jogszabályok alapján az ilyen jellegű döntések meghozatala a közút kezelője — vagyis a jegyző — hatáskörébe tartozik egyedi, hatósági határozat formájában. S azzal, hogy a képviselő-testület általános jelleggel, normatív rendeletében állapította meg ezeket a szabályokat, sérelmet szenved az állampolgárok jogorvoslathoz való joga is, mivel önkormányzati rendelet ellen — szemben a jegyző egyedi határozatával — rendes jogorvoslati útnak vagy bírósági keresetnek nincs helye. Ezért az Ör. — az indítványozó szerint — sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését és az 57. § (5) bekezdését.

II.

1. Az Alkotmány szerint:

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

„57. § (5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot

— a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan — a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

2. Az Ötv. alapján:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. A Kkt. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„8. § (1) A közúti közlekedéssel összefüggő állami és önkormányzati feladatok:

- c) a közúti közlekedési hatósági feladatok ellátása; ...
- h) a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése.”

„9. § (2) A közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladatok ellátásáról a helyi önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik.”

„29. § (1) Utat létesíteni, korszerűsíteni (a továbbiakban együtt: építeni), a forgalom részére átadni, megszüntetni, elbontani a közlekedési hatóság engedélye alapján szabad.”

„29. § (5) A helyi (kivéve a fővárosi önkormányzat tulajdonában levő) közutak részét képező járdák és gyalogutak építésének, korszerűsítésének és megszüntetésének (elbontásának) engedélyezése a települési — a fővárosban a kerületi — önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik.

(6) A fővárosi kerületi önkormányzatok tulajdonában levő közutak építésének, korszerűsítésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének (elbontásának) engedélyezése a fővárosi önkormányzat főjegyzőjének hatáskörébe tartozik.

(7) A fővárosi önkormányzat tulajdonában levő közutak építésének, korszerűsítésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének (elbontásának) engedélyezése a Fővárosi Közlekedési Felügyelet hatáskörébe tartozik.

(8) Ha a közút építésével a járda építése összefügg, ezek engedélyezése a helyi közút építésére hatáskörrel rendelkező közlekedési hatóság feladata.”

„33. § (1) A közút kezelői:

c) a helyi közutak tekintetében a helyi önkormányzat; a koncessziós szerződés alapján működtetett helyi közutak és műtárgyaik tekintetében a koncessziós társaság, illetőleg a 9/B. § (3) bekezdése szerint szerződés alapján azzal megbízott gazdálkodó szervezet;”

„34. § (1) A közút kezelője köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen.”

„36. § (1) A közút felbontásához, annak területén, az alatt vagy felett építmény vagy más létesítmény (a továbbiakban együtt: építmény) elhelyezéséhez, a közút területének egyéb nem közlekedési célú elfoglalásához (a továbbiakban együtt: nem közlekedési célú igénybevétel) a közút kezelőjének a hozzájárulása szükséges. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.”

4. A Kir. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„6. § (1) A közút nem közlekedési célú igénybevételéhez (a továbbiakban: igénybevétel) szükséges közútkezelői hozzájárulás iránti kérelmet a 3. számú melléklet szerint a közút kezelőjénél kell előterjeszteni.”

5. A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: Htv.) szerint:

„92. § (10) A közút kezelőjén a helyi közutak tekintetében

b) a Ktv. 3. §-ának (2) bekezdésében, 7. §-ának (3) bekezdésében, 14. §-ának (1) bekezdésében, 34. §-ának (3) és (4) bekezdéseiben, 36. §-ának (1) és (3) bekezdéseiben, 39. §-ában, 41. §-ának (2) bekezdésében és 42/A. §-ának (1) bekezdésében a jegyzőt (főjegyzőt) kell érteni.”

III.

Az indítvány nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság eljárása során elsőként a Kkt., a Kktvhr. és a Kir., illetőleg az Ör. tárgyi hatályára vonatkozó rendelkezéseket vetette össze. A Kkt., a Kktvhr. és a Kir. rendelkezései alapján e jogszabályok rendelkezéseit az országos és helyi közutakra, valamint a közforgalom rendelkezésére álló magánutakra, továbbá a közutak műtárgyaira és tartozékaira nézve kell alkalmazni. Az Ör. tárgyi hatálya — az önkormányzat illetékességi területén belül — csak az önkormányzat tulajdonában álló közutakra és ezeknek a közutaknak a részét képező járdákra terjed ki. A Kktvhr. és a Kir. a Kkt. végrehajtására irányuló rendelkezéseket tartalmaz. Az Ör. a Kkt. 34. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettség teljesítésére az Ötv. 16. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján került megalkotásra. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot. Az Alkotmánybíróság már a 47/1995. (VI. 30.) AB határozatában megállapította, hogy az önkormányzat rendelete nem alkotmányellenes pusztán amiatt, mert törvény nem ad kifejezett felhatalmazást a helyi önkormányzat számára a rendeletalkotásra. A képviselő-testület ugyanis az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított alapjogával élve is alkothat rendeletet, amikor is a jogalkotási felhatalmazása magából az alaptörvényből ered. (ABH 1995. 510., 512.) A Kkt. 8. § (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feladatok ellátásáról a 9. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik.

Téved az indítványozó, amikor a Kkt. 36. § (1) bekezdéséből és a Htv. 92. § (10) bekezdéséből levezetve azt állítja, hogy a képviselő-testület azért nem állapíthat meg normatív szabályt a közút felbontása vagy helyreállítása tekintetében, mivel a jegyző egyedi, hatósági határozatában dönt a hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról és annak feltételeiről, valamint a Kkt. nem ad felhatalmazást e körben még további önkormányzati rendeletalkotásra. A Kkt. 33. § (1) bekezdés c) pontja főszabályként meghatározza, hogy a közút kezelője a helyi közutak tekintetében a helyi önkormányzat, és a Htv. 92. § (10) bekezdés b) pontja tételesen meghatározza, melyek azok az esetek, amikor nem az önkormányzat, hanem — a főszabálytól eltérően — a jegyző az, aki a közút kezelőjeként eljár. A Kkt. 29. § (5)—(8) bekezdései külön nevesítik is azokat az eseteket, amikor a jegyző (főjegyző), illetőleg a Fővárosi Köznevelési Felügyelet jár el közlekedési hatóságként, amelynek során egyedi, hatósági döntéseket hoz. Az Ör. azonban nem ezt a hatósági jogkört vonja el a jegyzőtől (főjegyzőtől), hanem mint „tulajdonos” önkormányzat a saját tulajdonában lévő közutak vonatkozásában a Kkt. 8. § (1) bekezdés h) pontjában meghatározott önkormányzati feladat (a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése) ellátásának biztosítására tartalmaz normatív szabályozást.

Nem minősül alkotmányellenesnek az olyan tartalmú önkormányzati rendeleti szabályozás, amely magasabb szintű jogszabály által rendezett és bizonyos feltételek mellett lehetővé tett tevékenységgel szemben körülhatárolt területi kiterjedtséggel megszorító feltételeket állapít meg anélkül, hogy a magasabb szintű jogszabály lehetőséget biztosító rendelkezéseinek érvényesülését általános jelleggel — az önkormányzat egész illetékességi területére kiterjedő érvénnyel — megakadályozná. A vizsgált esetben az önkormányzat illetékességi területén körülhatárolt területi jelleggel, a saját tulajdonában lévő közutakra kiterjedően állapított meg a központi szabályozást kiegészítő helyi szabályokat az Ör. megalkotásával. Az Alkotmánybíróság a 17/1998. (V. 13.) AB határozatában már rámutatott: „Az Alkotmánybíróság 1991 óta következetes gyakorlata szerint ugyanis ha valamely magatartást az országos szintű jogszabályok kifejezetten megengednek, akkor azt a képviselő-testület nem tilthatja meg az egész illetékességi területére kiterjedő érvénnyel. Annak azonban nincs akadálya, hogy az önkormányzati rendelet a város vagy község egyes övezeteire (földrajzilag pontosan meghatározott részeire, egyes utcáira, meghatározott objektumok körzetére) vonatkozó tilalmat vagy korlátozást állapítson meg. Ugyanúgy az sem alkotmányellenes, ha az önkormányzati rendelet a helyi lakosság érdekében, ugyancsak egyes övezetekre kiterjedő érvénnyel, szigorúbb korlátozást vagy tilalmat állapít meg, mint azt az országos jogszabály általános érvénnyel tette. (2219/H/1991. AB határozat; ABH 1992. 716—718; 958/H/1993. AB határozat; ABH 1994. 781—784.)” (ABH 1998. 155., 157—158.) Amíg az önkor-

mányzat nem hozta meg saját rendeletét, az általános országos előírások (Kkt., Kktvhr. és Kir.) érvényesültek a kerület illetékességi területén is, s az Ör. megalkotását követően az önkormányzat tulajdonában lévő közutak vonatkozásában ezek az előírások kiegészültek az Ör. rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság hivatkozott határozatában megállapította: „önmagában véve az, hogy a társadalmi viszonyok meghatározott körét országos érvényű jogszabály a szabályozási körébe vonta, nem akadályozza az önkormányzati rendeletalkotásnak. Ha ugyanis helyi közútról van szó, az önkormányzati testület közvetlenül az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében — külön törvényi felhatalmazás hiányában is — jogosult az országos szintű szabályozással nem ellentétes, ahhoz képest kiegészítő jellegű helyi jogalkotásra”. (ABH 1998. 155.) Az önkormányzat a tulajdonában álló közutak és a közutak részét képező járdák meghatározott időszakra történő (november 15-étől március 15-éig, illetőleg új építés esetén öt év) burkolatbontási tilalmának, valamint a felbontott burkolatok helyreállításának szabályozásával közhatalmi megbízatásának tesz eleget, mint a közutak — Kkt. 33. § (1) bekezdés c) pontja szerinti — kezelője, közérdekű lakossági igényeket elégít ki, és elősegíti a közműveket üzemeltető gazdálkodó szervezetek munkájának összehangolását útburkolatbontással járó rekonstrukciók esetén. Az Ör. az általános tilalom elrendelése mellett tartalmazza azonban azokat az eseteket is, amelyek kivételt képeznek a burkolatbontási tilalom alól. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. az indítványozó által hivatkozott országos érvényű jogszabályokhoz képest kiegészítő jellegű, helyi közügynek minősülő eseteket szabályozott, s ezért az nem sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. Az Ör. alkotmányossága megítélésénél az Alkotmánybíróság tekintetbe vette azt a körülményt is, hogy az Ötv. 8. § (1) bekezdése a helyi önkormányzat feladataként említi a helyi közutak fenntartásáról való gondoskodást. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt e vonatkozásban elutasította.

2. Az indítványozó véleménye szerint — mivel az Ör.-rel szemben a rendes jogorvoslati útnak vagy bírósági keresetnek nincs helye — törvénysértő az, hogy az Ör. általános jelleggel tagadja meg a közútkezelői hozzájárulást a bontási tilalom elrendelésével, illetőleg általános jelleggel szabja meg a hozzájárulásának egyes feltételeit.

Az Ör. mint normatív szabályozás nem vonja el a közlekedési hatóság hatáskörét, a jegyző (főjegyző), valamint a Fővárosi Köznevelési Felügyelet ugyanis az Ör. rendelkezéseit a Kkt., Kktvhr. és a Kir. szabályaival együttesen, általános jelleggel köteles figyelembe venni az államigazgatási eljárás keretében az egyedi ügyben hozandó döntése során. Az Ör. — ugyanúgy, mint a hivatkozott központi jogszabályok — mind a közlekedési hatóság, mind a kérelmező ügyfél előtt előre ismert, illetőleg megismerhető, valamint általános jelleggel szabályozza az önkormányzat tulajdonában lévő közutakon végezhető munkákat. Így az

ügyfél számára is tervezhető és kiszámítható a tervezett útburkolat-bontási vagy -helyreállítási munka ideje, módja és lehetősége. Az Ör. szabályozása nem váltja ki a közlekedési hatósági eljárást. Az útburkolat-bontási és -helyreállítási munkálatokat megelőzően kötelező az eljárás lefolytatása, amikor is a Kkt. 29. § (5)—(8) bekezdéseiben meghatározott hatáskörrel rendelkező közlekedési hatóság a központi és helyi jogforrásokban meghatározott általános szabályok figyelembevételével adott egyedi ügyben, az összes körülményt mérlegelve hozza meg döntését. Az Ör. nem helyettesíti a közlekedési hatóság általi — a Kkt. 36. § (1) bekezdésében meghatározott — egyedi hozzájárulás kiadását, amely hozzájárulás ellen a kérelmező ügyfélnek — a számára kedvezőtlen döntés esetén — az államigazgatási eljárási szabályoknak megfelelően a jogorvoslati lehetősége nyitva áll. A fentiekből következően az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem sérül az Alkotmány 57. § (5) bekezdésben biztosított jogorvoslatihoz való jog. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványt e vonatkozásában is elutasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét annak elvi jelentőségére tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 986/B/2000.

A Kormány határozatai

A Kormány 1128/2002. (VII. 19.) Korm. határozata

államtitkári juttatások megállapításáról

A Kormány

a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 52. §-ának (2) bekezdése alapján

*Monostori Lajosné*nak, a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökének — 2002. május 28-i hatállyal — államtitkári illetményt és az államtitkári juttatások teljes körét biztosítja.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 52/2002. (VII. 19.) ME határozata

a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökének felmentéséről

A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal felügyeletéről, feladat- és hatásköréről szóló 61/1999. (IV. 1.) Korm. rendelet 1. §-ának (6) bekezdése, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 54. §-a (6) bekezdésének *b)* pontja alapján alkalmazandó 29. § alapján — a Miniszterelnöki Hivalt vezető miniszter javaslatára —

dr. Sepsey Tamást, a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökét e tisztségéből

— 2002. május 27-i hatállyal —

felmentem.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 53/2002. (VII. 19.) ME határozata

a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökének kinevezéséről

A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal felügyeletéről, feladat- és hatásköréről szóló 61/1999. (IV. 1.) Korm. rendelet 1. §-ának (6) bekezdésében foglalt jogkörömben — a Miniszterelnöki Hivalt vezető miniszter javaslatára —

*Monostori Lajosné*t a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökévé

— 2002. május 28-i hatállyal —

kinevezem.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

IRÁNYMUTATÁSOK, IV. rész JOGEGYSÉGI HATÁROZATOK

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata

2/2002. PJE

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának jogegységi tanácsa a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának vezetője által kezdeményezett jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

I. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 108. §-ának (2) bekezdésében foglalt — az államháztartás alrendszerének követeléseiről való — lemondás tilalma nem akadályozza annak, hogy az önkormányzat valamely vitás vagyoni követelése tárgyában egyezségeket kössön.

II. Ha a felek megállapodásukban valamely joglemondó nyilatkozatuk hatályosulását a szerződés határidőben való teljesítéséhez kötik, ez olyan felfüggesztő feltételnek minősül, amely megvalósulásának hiányában a jogról való lemondás nem lép hatályba.

INDOKOLÁS

I.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának vezetője a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) 29. § (1) bekezdésének a) pontja és 31. § (1) bekezdésének a) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta.

Az indítvány szerint az állami vállalatok átalakulása folytán, az 1989. évi XIII. törvény (a továbbiakban: Át.) 21. §-ának (2) bekezdése alapján az önkormányzatokat megillető járandóság (üzletrész, részvény) kifizetésével

kapcsolatban az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság (ÁPV Rt.), valamint az önkormányzatok között „blanketta-szerződések” jöttek létre. A szerződésekben rögzítették, hogy az ÁPV Rt. a részvényeket természetben nem tudja kiadni az önkormányzatnak. Meghatározták azt az összeget, amely az önkormányzatokat az üzletrészek, illetve részvények helyett megilleti. Az ÁPV Rt. az így meghatározott összegnek a szerződésben megjelölt — rövid — határidőben történő kifizetésére vállalt kötelezettséget. A megállapodásban az önkormányzatok az ÁPV Rt. szerződésszerű teljesítése esetére több pontban olyan nyilatkozatot tettek, amely szerint sem az üzletrész, részvény értékével kapcsolatban, sem más jogcímen további követelést nem támasztanak, minden egyéb pénzügyi követelésüktől elállnak, beleértve a perrel kapcsolatos költségeket is. Végül a megállapodások rendelkeztek arról is, hogy az önkormányzat a szerződés késedelmes teljesítése esetén a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresét számítja fel.

A későbbiekben a szerződés szerinti pénzösszeg határidőben, más esetekben késedelmesen történt kifizetését követően, az önkormányzatok különböző jogcímeneken pert indítottak az ÁPV Rt. ellen. Keresetükben igényelték az állami vállalatok átalakulásától a társasági részesedések értékesítése után befolyt összeg kifizetéséig számított tőkésített késedelmi kamata és annak az önkormányzat részére történt teljesítésétől számított késedelmi kamata megfizetését.

A különböző perekben hozott jogerős ítéletekben a bíróságok másként értékelték az önkormányzat által tett joglemondó nyilatkozatokat, illetve az ÁPV Rt. adós késedelmének jogkövetkezményét.

Az egyik perben a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a szerződés értelmezése körében azt fejtette ki, hogy az önkormányzat joglemondása csak a határidőben történő teljesítésre vonatkozott. Az ÁPV Rt. késedelmes teljesítése folytán a megállapodás hatálya megszűnt, a Ptk. 228. §-ának (2) bekezdésében írtakra figyelemmel (Gfv.X.31.640/2000/4.).

Más perben a Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság ítéletében akként foglalt állást, hogy a megállapodásban írt joglemondó nyilatkozat semmis, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 108. §-ának (2) bekezdésében és az önkormányzati vagyonrendeletben foglaltakra figyelemmel (Gf.II.31.397/1999/5.).

Egy további ügyben a bíróság ítéleti álláspontja az volt, hogy az említett szerződésben nem joglemondás történt, hanem a felek a jogvitájukat egyezséggel rendezték. A szerződésben nem merült fel adat arra, hogy a késedelemhez a szerződés felbontásának joghatását fűzték volna (Fővárosi Bíróság 2.G.75.359/2001/5. számú ítélete).

A Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság hasonló tárgyban indult és másodfokon folyamatban lévő fellebbezési eljárásban a tárgyalás elhalasztása mellett indítványozta jogegységi eljárás kezdeményezését megfontolását.

Az ÁPV Rt. elnök vezérigazgatója ugyancsak jogegységi eljárás indítványozását kérte. Arra hivatkozott, hogy a bíróságok gyakorlata a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ügyben hozott határozata kapcsán bizonytalanná vált abban a kérdésben, hogy a késedelmes teljesítés folytán, a Ptk. 228. §-ának (2) bekezdésében írtakra figyelemmel, a megállapodás hatályát megszüntnek lehet-e tekinteni.

A jogegységi eljárás lefolytatását kezdeményező indítvány az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében eldöntendő kérdésként azt jelölte meg, hogy

— a joglemondást és az egyezségkötést hogyan kell értelmezni az 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 108. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra és az önkormányzati vagyonrendeletben írt tiltó rendelkezésre is figyelemmel;

— a dátumszerűen megjelölt teljesítési határidő elmulasztása — erre vonatkozó külön kikötés nélkül — tekinthető-e a Ptk. 228. §-ának (2) bekezdése szerinti bontó feltételnek.

II.

A legfőbb ügyész felszólalásában kifejtette, hogy az önkormányzat az Át. 21. §-ának (2) bekezdése alapján őt alanyi jogon megillető részesedéséről, követeléséről az Áht. 108. § (2) bekezdésében foglaltak szerint csak az önkormányzat rendeletében meghatározott módon és esetekben mondhat le. Vagyonrendelet hiányában a tiltó rendelkezés ellenére történő joglemondás semmis, figyelemmel arra, hogy az az Áht. 108. §-ának (2) bekezdésébe ütközik.

A Ptk. 228. §-ának (2) bekezdése értelmében a szerződés bontó feltétele bizonytalan jövőbeni esemény. Az előterjesztésben vizsgált szerződésben dátumszerűen megjelölt teljesítési határidő nem tekinthető a Ptk. 228. § (2) bekezdése értelmében vett bizonytalan jövőbeli eseménynek.

A felek a megállapodásban rendelkeztek arról is, hogy a szerződés késedelmes teljesítése esetén az önkormányzatot a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese illeti meg. Minthogy a szerződés a késedelmes teljesítéshez nevesített szankciót fűz, és nem tartalmazza, hogy a fizetési késedelem esetén a szerződés hatálya megszűnik, ezért a késedelmes teljesítés nem tekinthető bontó feltételnek.

III.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 108. § (2) bekezdésének 2000. január 1-jéig — a vizsgált blanketta-szerződések megkötésének időpontjában is — hatályos rendelkezése szerint az államháztartás alrendszeréhez kapcsolódó vagyont ingyenesen átruházni, továbbá az államháztartás alrendszerének követeléseiről lemondani csak törvényben, a helyi önkormányzatnál, a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott módon és esetekben lehet. [Lényegében hasonló rendelkezést tartalmaz az Áht. jelenleg hatályos 108. §-ának (2) bekezdése is.]

A vizsgált jogviszonyra irányadó 1989. évi XIII. törvény (Át.) 21. §-ának (2) bekezdése szerint az átalakuló állami vállalt vagyonmérlegében szereplő belterületi föld értékének megfelelő üzletrész (részvény) a föld fekvése szerinti önkormányzatot illeti meg. E jogszabály alapján — figyelemmel a Ptk. 198. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra — az önkormányzatoknak alanyi joga keletkezett az átalakult gazdasági társaságból történő tulajdonosi részesedésre, az átalakulás időpontjától kezdődő hatállyal.

A vizsgált szerződésekben a felek megállapították, hogy az önkormányzatot megillető üzletrész (részvény) már nincs az ÁPV Rt. birtokában, így azt természetben kiadni nem tudja. Ezért az ÁPV Rt. az önkormányzatok igényének pénzben történő kielégítésére vállalt kötelezettséget. A megállapodások megkötésekor, 1996-ban, mindkét félre nézve kötelező jogszabály nem rendelkezett arról, hogy az állami vállalat átalakulásakor természetben ki nem adott tulajdonosi részesedésnek bármely okból pénzköveteléssé történő árfordulása esetén a pénzbeli ellenértéket hogyan kell meghatározni. Ebből következik, hogy a pénzbeli ellenérték meghatározása a jogviszony alanyai között történő megállapodás tárgya volt.

A gazdasági élet résztvevőinek vagyoni viszonyait szabályozó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a jogról való lemondás fogalmát nem határozza meg. A joglemondásról a Ptk. 207. §-ának (3) bekezdése tartalmaz rendelkezést akként, hogy ha valaki jogáról lemond, vagy abból enged, nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni.

A Ptk. 240. §-ának (3) bekezdése értelmében a szerződést egyezséggel is lehet módosítani. Egyezség esetén a felek a szerződésből eredő vitás vagy bizonytalan kérdéseket közös megegyezéssel úgy rendezik, hogy kölcsönösen engednek egymásnak.

A jogegységi tanács álláspontja szerint jogról való lemondásnak az minősül, ha a jogalany az őt kétségkívül megillető jogosultságról kifejezetten lemond.

A jelen eljárásban vizsgált szerződésekben azonban a felek az önkormányzatot kétségkívül megillető — a tulajdonosi részesedés helyébe lépő — pénzbeli ellenérték bizonytalan összegét határozták meg kölcsönös megegyezéssel. Ez a Ptk. 240. §-ának (3) bekezdése hatálya alá tartozó megegyezés nem vonható az egyoldalú joglemondás fogalmi körébe. Az önkormányzatot megillető, összegében bizonytalan, vitás vagyoni követelés meghatározásának, kifizetése időpontjának egyezséggel történő rendezése, nem ütközik az Áht. 108. §-ának (2) bekezdésében foglaltakba. Az önkormányzat nincs elzárva attól, hogy vitás vagyoni követelése tárgyában egyezséget kössön.

IV.

További jogértelmezési kérdés, hogy a vizsgált szerződésekben dátumszerűen megjelölt teljesítési határidő elmulasztása erre vonatkozó külön kikötés nélkül tekinthető-e a Ptk. 228. §-ának (2) bekezdése szerinti bontó feltételnek.

E kérdés megválaszolásánál abból kell kiindulni, hogy a Ptk. 228. §-ának (1) és (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ha a felek a szerződés hatályának beálltát bizonytalan jövőbeni eseménytől tették függővé (felfüggesztő feltétel), a szerződés hatálya e feltétel bekövetkeztével áll be.

(2) Ha a felek a szerződés hatályának megszűntét tették bizonytalan jövőbeni eseménytől függővé (bontó feltétel), a feltétel bekövetkeztével a szerződés hatálya megszűnik.”

A hivatkozott törvényi rendelkezések értelmében feltétel kizárólag jövőbeni bizonytalan esemény lehet. Ez a bizonytalan jövőbeni esemény, a jogegységi eljárásban vizsgált szerződésekben, a szerződésszerű teljesítés volt. A szerződésszerű teljesítés esetére tettek az önkormányzatok joglemondó nyilatkozatot. Azaz a lemondó nyilatkozatuk hatályának beálltát tették függővé a szerződésszerű teljesítéstől.

A jogegységi tanács álláspontja szerint ezt a jognyilatkozatokat akként kell értelmezni, hogy a joglemondás csak a szerződésszerű teljesítés időpontjában lép hatályba. Ekként a szerződésszerű teljesítés — mint bizonytalan jövőbeli esemény — a szerződésben foglalt joglemondás felfüggesztő feltétele. Ebből következik, hogy a késedelmes teljesítés — mint nem szerződésszerű teljesítés — esetén a lemondás nem lép hatályba.

A jogegységi tanács a kifejtettekre tekintettel a Bs. 29. §-a (1) bekezdésének a) pontjában és 32. §-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján a rendelkező rész szerint határozott.

Budapest, 2002. június 26.

Dr. Murányi Katalin s. k.,
a tanács elnöke

Dr. Török Judit s. k.,
előadó bíró

Dr. Wellmann György s. k.,
bíró

Dr. Gabányi Józsefné s. k.,
bíró

Dr. Bodor Mária s. k.,
bíró

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata

3/2002. PJE

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának jogegységi tanácsa a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának

vezetője által kezdeményezett jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A felszámolási eljárás során a kielégítési sorrend meghatározásakor kötvényen alapuló követelésnek minősül a magánszemélynek a kötvényből eredő minden kártérítési követelése is, függetlenül attól, hogy azt a kötvény kibocsátójával, vagy más, a kárért felelős jogalannal szemben érvényesíti.

A kötvényből eredő kártérítési követeléseket a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló, többször módosított 1991. évi IL. törvény (Cstv.) 57. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerinti egyéb követelések közé kell besorolni.

INDOKOLÁS

I.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának vezetője a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) 29. §-a (1) bekezdésének a) pontja és 31. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján polgári jogegységi határozat meghozatalát indítványozta.

Az indítvány szerint a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének d) és f) pontja értelmezésével eldöntendő jogkérdés, hogy a magánszemély kötvényen alapuló kártérítési követelését miként kell besorolni.

Az indítvány utalt arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Gfv.X.30.266/2000/7. számú végzésével a Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság Fpk. VI. 31.935/1999/2. számú végzését hatályában fenntartotta. Kifejtette, hogy a jogalkotó a kötvényen alapuló igényeket kivette a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének d) pontjába sorolt követelések csoportjából. A hitelező azért fordult az adós (a bankholdingot vezető felszámolás alatt álló részvénytársaság) ellen kártérítési igényrel, mert a tulajdonában levő kötvényeken alapuló követelése nem nyert kielégítést. Kártérítési igénye tehát kötvényen alapul, s mint ilyen nem tartozik a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének d) pontjába. Helytállóan határozott a Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság akkor, amikor a hitelező követelését a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének f) pontjába tartozóként rendelte nyilvántartásba venni.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság hivatkozott határozata megjelent a BH-ban a 2001. évi 2. számban 83. sorszám alatt, és a Legfelsőbb Bíróság Határozatainak Hivatalos Gyűjteményében a 2000. évi 2. számban 330. sorszám alatt.

Ezt követően a 2002. január 7-én meghozott Fpk. VIII. 31.780/2000/4. számú végzésében a Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság a hitelezőknek a forgalmazóval szemben érvényesített kötvényen alapuló követelését,

mint kártérítési követelést a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének *d)* pontjába tartozó követelésként rendelte nyilvántartásba venni. Kifejtette, hogy a hitelezők követelésüket a forgalmazóval szemben szerződésszegéssel okozott kárként érvényesítették. A bíróság a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése és 339. §-ának (1) bekezdése alapján szerződésszegésen alapuló kártérítés jogcímén marasztalta az utóbb felszámolás alá került forgalmazót. A hitelezők követelésének jogalapja megváltozott. Az már nem kötvényen alapuló visszatérítési igény, hanem kártérítési követelés, ezért azt a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének *d)* pontja alapján kell besorolni. A Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság hivatkozott a BH 1999. évi 2. számában 84. sorszám alatt közzétett határozatra is.

Az utóbb hivatkozott határozat folytán a gyakorlat elbizonytalanodott. A bizonytalan jogi helyzetre tekintettel, a folyamatban lévő felszámolási eljárásokban a hitelezői igények besorolása, a közbenső mérlegek elkészítése függőben tartásra került, mindaddig, amíg a besorolás tárgyában egységes gyakorlat nem alakul ki.

II.

A Bsz. 30. §-ának (1) bekezdése alapján öt tagból álló jogegységi tanács nem nyilvános ülésén a legfőbb ügyész képviselője felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy a hitelező magánszemély kötvényen alapuló követelését, amelyet nem a kibocsátóval szemben érvényesít, hanem kártérítésként a cégcsoporton belüli, az ugyancsak felszámolás alá került vezető bankkal szemben, privilegizált követelésnek kell tekinteni, és a kielégítési sorrendben a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének *d)* pontjába kell sorolni. A hitelezők követelésének jogalapja, ilyen esetben ugyanis megváltozik, az már nem kötvényen alapuló visszatérítési igény, hanem kártérítési követelés.

III.

A jogegységi tanács álláspontja szerint az indítványban felvetett jogértelmezési kérdésekkel kapcsolatban — a Bsz. 29. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja alapján — a jogegységi eljárás lefolytatása indokolt. A Reálbank Rt. és a hozzákapcsolódó cégek felszámolási eljárásaiban 30 ezer olyan hitelező van, akik igényének besorolására a döntés kihatással lehet. Méltánytalan helyzethez vezetne, ha a bírói gyakorlat bizonytalansága folytán magánszemélyek kötvényből eredő kártérítési követelése eltérő kielégítési sorrend szerint nyerne besorolást, az egyik felszámolási eljárásban a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének *d)* pontja, a másik felszámolási eljárásban a Cstv. 57. §-ának (1) bekezdés *f)* pontja alapján.

A Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének *d)* pontjából megállapítható, hogy a jogalkotó a kötvényen alapuló követeléseket kiemelte az *e* pont szerint besorolandó, a magán-

személy nem gazdasági tevékenységből eredő más követeléseivel közül, és példálózó jelleggel fel is sorolta, hogy a hibás teljesítésből, a kártérítésből eredő követeléseket, a szakmában szokásos várható szavatossági vagy jótállási kötelezettséget rendelte *e* pontba besorolni.

Mind a 2002. január 1-jén hatályba lépett törvényről szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 450. §-a (3) bekezdésének *c)* pontjával hatályon kívül helyezett, a kötvényről szóló 1982. évi 28. tvr. (a továbbiakban: Ktv.) 1. §-ának (2) bekezdése, mind a 2001. január 1-jén hatályba lépett, a kötvényről szóló 285/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a szerint a kötvény alapján a kibocsátó (az adós) köteleessége a részére átadott pénzüsszeg (kötvényösszeg) visszafizetése, az előre meghatározott kamat, jutalék, egyéb szolgáltatások megfizetése, illetve teljesítése az általa vállalt időben (futamidő) és módon. Ezzel szemben a kötvény mindenkor tulajdonosa, illetve jogosultja (hitelezője) kizárólag a pénzüsszeg átadására vállal kötelezettséget. Célja, hogy a rendelkezésre álló pénzen a kibocsátó által vállalt kamatokhoz, jutalékhoz, egyéb szolgáltatásokhoz jutva hasznot szerezzen. A kötvénnyel ugyan nem szerez jogot arra, hogy a kibocsátó döntéseit befolyásolja, befektetésével azonban a vagyoni haszonhoz jutás érdekében önként gazdasági kockázatot vállal. Az önkéntes kockázatvállalás miatt a jogalkotó a kötvényvásárló — mint befektető — kötvényen alapuló követelését kiemelte a magánszemély privilegizált sorrendben kielégítésre kerülő követeléseinek csoportjából.

Ha magánszemély a kötvényesi helyzetéből eredően például akár a Tptv. 40—42. §-ában foglaltak vagy 46. §-ának (3) bekezdése szerint, akár a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hptv.) 92. §-ának (2) bekezdése alapján, akár a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése, illetve 339. §-ának (1) bekezdése alapján érvényesít kártérítési követelést a kibocsátóval, a forgalmazóval vagy az ezekért helytállni köteles bankholdinggal szemben, azt kötvényen alapulónak kell tekinteni, és ebből következően a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének *f)* pontjába kell besorolni.

A besorolás szempontjából ugyanis kötvényen alapulónak minősül a magánszemélynek a kötvényből eredő minden kártérítési követelése is, függetlenül attól, hogy azt a kötvény jogviszony másik alanyával vagy más, a kárért felelős joggalannal szemben lehet érvényesíteni.

Budapest, 2002. június 26.

Dr. Murányi Katalin s. k.,
a tanács elnöke

Dr. Pethőné
dr. Kovács Ágnes s. k.,
elődő bírő

Dr. Wellmann György s. k.,
bíró

Dr. Berkesné
dr. Dancs Mária s. k.,
bíró

Dr. Török Judit s. k.,
bíró

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMEÉNYEK

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Békés Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(5600 Békéscsaba, Kétegyházi u. 2.)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Békés Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 4/B. § (5) bekezdése alapján —

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

tart a Mezőkovácsházi „Új Alkotmány” Szövetkezet használatában lévő földek kiadása céljából.

A sorsolás helye: Mezőkovácsháza, Alkotmány u. 53., „Új Alkotmány” Szövetkezet, kis tanácskozó terem

A sorsolás ideje: 2002. augusztus 27., 9 óra.

A sorsolás vezetője: Bojtos Péter

A sorsolásra kerülő földrészek adatai:

Település: Battonya

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0267/4	szántó	3,5607	86,53	

Település: Kaszaper

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
086/28	szántó	0,0628	1,74	
086/30	szántó	0,1383	3,92	

Település: Mezőkovácsháza

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
1798	szántó	0,7632	31,83	
2389/2	szántó	0,0788	3,29	
2410	szántó	0,3704	15,45	
2413/1	szántó, gye	1,2764	15,67	
2413/14	szántó	2,6680	12,09	
2465/1	szántó, gye	1,1774	48,97	
2465/5	szántó, gye	1,1354	36,63	
07/26	szántó, gye	0,2043	5,44	
08/6	nádas	0,1830	4,92	
010/53	gye	0,1337	2,90	
033/20	szántó	1,1938	37,08	
042/1	szántó	0,2497	9,63	
052/23	szántó	0,2057	7,88	
054/20	szántó	0,5457	19,93	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
071/8	szántó	1,4214	52,76	
073/18	szántó	0,2131	8,89	
079/28	szántó	0,4573	17,21	
083/3	szántó	0,0887	3,70	
092	nádas	0,6021	16,20	
0105/5	nádas	0,5778	15,54	
0110/7	szántó	0,2661	11,10	
0112/3	szántó	0,2843	11,86	
0114/15	szántó	0,1691	5,88	
0115/5	szántó	0,1024	3,56	
0115/11	szántó	0,0277	1,16	
0115/12	szántó, erdő	3,3978	127,11	
0115/7	szántó, gye, erdő	0,3684	11,89	
0118/38	szántó	1,0782	8,37	
0118/39	szántó	0,4700	16,36	
0118/40	szántó	0,8045	28,00	
0118/41	szántó	0,6608	23,00	
0118/42	szántó	0,1765	6,43	
0134/1	erdő, gye	0,4875	5,99	
0135/48	szántó	1,6762	63,83	
0138/18	szántó	0,1277	5,15	
0140/4	szántó	0,1025	3,74	
0143/2	szántó, gye, nádas	0,6049	17,52	
0150/1	szántó	0,1905	6,63	
0156/17	szántó	0,2992	12,48	
0159/9	nádas	0,1513	4,07	
0159/11	szántó	6,4894	270,61	
0168/25	nádas, gye	4,5603	113,31	
0171/19	szántó	0,3768	15,71	
0171/50	nádas, gye	1,6083	39,41	
0173/29	gye	0,2453	5,32	
0184/6	szántó	0,3454	12,02	
0184/10	gye	0,3645	4,96	
0186/10	gye	1,0640	14,47	
0186/12	szántó	0,2877	10,01	
0188	gye	0,4599	9,98	
0191/27	gye	1,5330	20,85	
0191/29	szántó	0,3994	13,90	
0193/11	szántó	0,0553	2,31	
0195/8	szántó	0,2828	9,19	
0199/12	szántó	0,0226	0,94	
0199/13	szántó	0,3369	14,05	
0201/16	szántó	0,3073	11,37	
0203/24	szántó	0,0530	2,21	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0204/16	szántó	0,1596	6,42	
0212/3	gyep	0,2552	5,54	
0212/7	szántó	1,8621	77,63	
0212/8	szántó	0,0995	4,15	
0214/14	szántó	0,1659	6,92	
0216/8	szántó	0,9254	37,07	
0219/11	szántó	0,0935	2,27	
2811	szántó	0,2111	8,80	
2840	szántó	0,4458	18,59	

A sorsoláson a szövetkezetben még ki nem adott részarány-földtulajdonnal rendelkező személyek vehetnek részt.

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult, később a mulasztásra hivatkozva, semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Szabó István s. k.,
hivatalvezető

=====

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó megjelentette

A TÁRSASHÁZAKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című, A/4 formátumú, 64 oldal terjedelmű Magyar Közlöny-különszámot.

A kiadvány a társasházak vonatkozásában fontosabb előírásokat tartalmazó jogszabályokat — például a társasházról szóló törvényt, a Polgári Törvénykönyv és az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit, a társasház számvitelének speciális szabályait — tartalmazza.

A kézirat lezárva: 2002. április 19-én.

Ára: 700 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

A TÁRSASHÁZAKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című kiadványt példányban

A megrendelő (cég) neve:.....

Címe (város, irányítószám):.....

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:.....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:.....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: a Kiadó vezérigazgatója.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönypoltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2002. évi éves előfizetési díj: 56 784 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 112 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

02.1317 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.